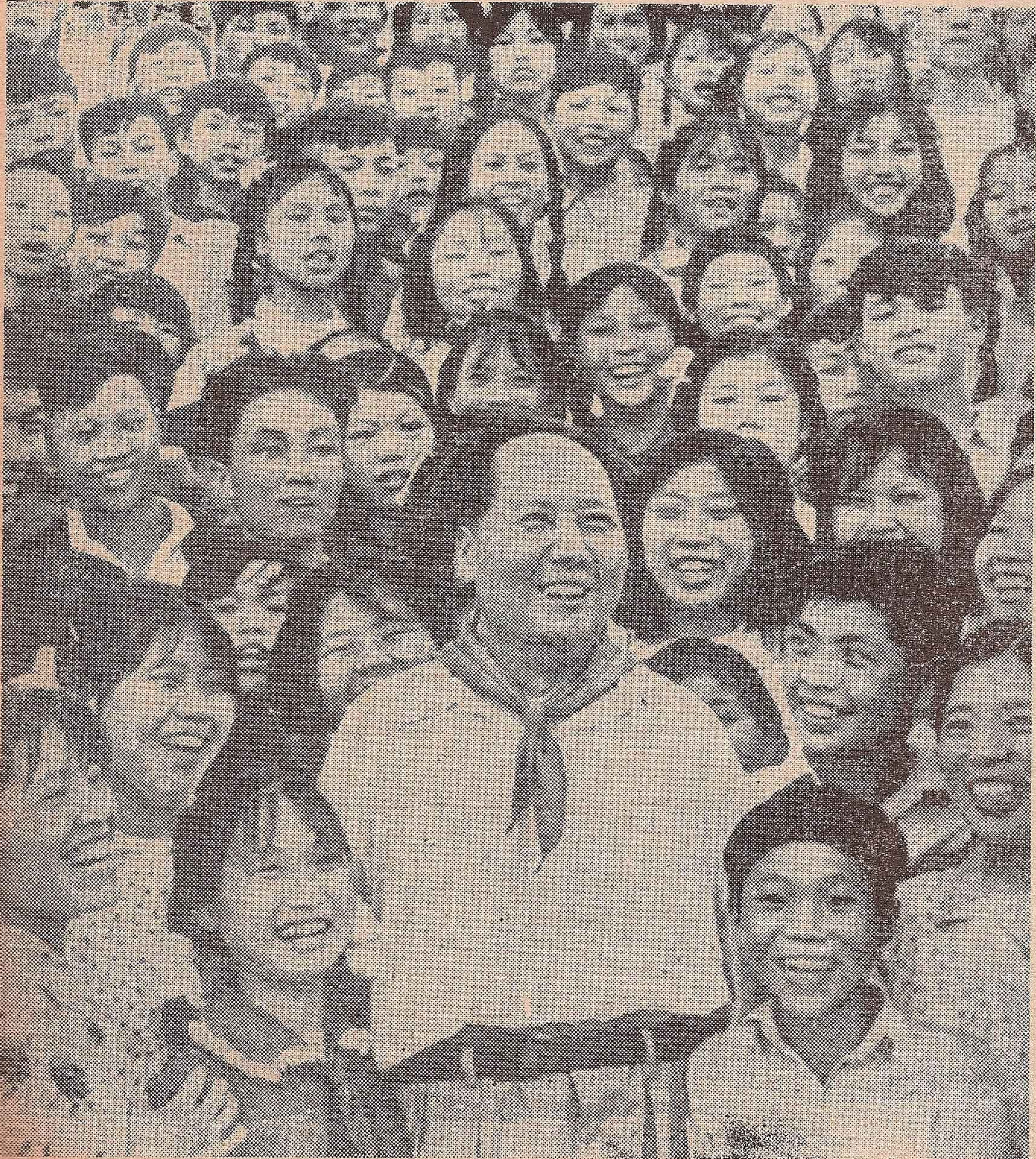
YENİ

Güney

EYLÜL/1978
15 LİRA
9

AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE SİYASET DERGİSİ/KURUCUSU YILMAZ GÜNEY

İÇİNDEKİLER

DÜZELTME

Yılmaz Güney ile Koyseri Konuşmaları (4) adlı yazıda önemli bir hata yapılmıştır. 36. sayafda 1. sütunun sonu ve 2. sütunun başında yer alan bu cümleyi düzeltir, özür dileriz...

.... Sınıf mücadelesinin nihai amacı, sınıf farklılıklarını ortadan kaldırmak değil, **bu farklılıkların temel kaynağı olan sınıfları ortadan kaldırmak değil,** bu farklılıkların temel kaynağı olan sınıfları ortadan kaldırmaktır.

Siyah dizilen kelimeler yanlışlıkla dizilmiştir. Cümleden çıkarılacaktır.

Yeni Güney
AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE SİYASET DERGİSİ KURUCUSU YILMAZ GÜNEY

Sahibi : *FATMA BÜTÜN*
Yazı İşleri Müdürü : *EROL GÖZMEN*
Abone Şartları : *Yurt içi; Yıllık 180, Altı aylık 90 TL. Yurt dışı; Yıllık 360, Altı aylık 180 TL.*
Yazışma ve Yönetim Adresi : *Sakızağacı Caddesi, Güney Han No: 2, Kat: 1, Beyoğlu/İSTANBUL Tel : 49 52 63 - 49 80 74*
Genel Dağıtım : *Yurt - Da — P.K. 1139 Sirkeci/İST.*
Dizgi, Baskı, Cilt : *Osmanlı Matbaası*

Yılmaz Güney 8 Yıllık bir aradan sonra ilk kez TV'de

1970 yılından bu yana hiç bir filmi T.V. de gösterilmeyen, programa alınan her filmi, yöneticiler tarafından çeşitli nedenlerle programdan kaldırılan, Yılmaz Güney, eğer yeniden bir engelleme ile karşılaşılmazsa 8 yıldır ilk defa T.V. ekranlarında gözükecek.

T.R.T. tarafından yapılan açıklamaya göre film televizyondan 20 Eylül Çarşamba akşamı gösterilecek.

Yılmaz Güney, senaryosunu yazdığı, yönettiği ve oynadığı, 1968 yılında yapılan «Seyyit Han - Toprağın Gelini» filmini şöyle değerlendiriyor:

«Seyyit Han yönetmen olarak bütün sorumluluğunu yüklendiğim ilk çalışmam, unutulmaz anılarımı içeren ilk gözağrımdır. Sanat hayatımın bir dö neminin sonu, yeni bir dönemin ilk adımıdır. Bu yüzden özel bir önem taşır.

Seyyit Han, 1968 başlarında, daha önceki birikimlerinde etkisiyle, Yeşilçam kurallarına, özellikle de «Çirkin Kral Yılmuz Güney»e karşı başkaldırının adıdır. Fakat, görevini başarıyla gerçekleştirdiğini söyleyemeyiz. İşletmelerin. «Çirkin Kral» şartlanmalarının. Yeşilçam baskılarının altında, o günün kaçınılmaz gibi görünen kaçınılmaz uzlaşmaları içine girmemiz, filmin değerinden büyük şeyler götürmüştür. O zaman da bunun bilincindeydim. Fakat durum tahlillerindeki yanılgımız, bizi eksik ve sakat etkilerle dolu bir film yapmaya götürdü.

İRAN-TÜRKİYE HALKLARININ DAYANIŞMA TOPLANTISI YAPILDI

19 Ağustos Cumartesi günü İstanbul'da «İran - Türkiye Halklarının Dayanışma Toplantısı» yapıldı. 19 Ağustos, ABD emperyalizminin İran'da gerçekleştirdiği karşı-devrimci darbenin 25. yılı idi. Bilindiği gibi ABD, CIA aracılığıyla İran'daki Musaddık liderliğindeki demokratik yönetimi devirerek Şah Rıza'yı getirmişti. Bu darbenin 25. yılında ve İran'da faşist Şah'a karşı halkın mücadelesinin büyük boyutlara vardığı bir zamanda yapılan bu toplantıda, çeşitli devrimci gruplar adına konuşmacılar söz almış, ayrıca İran'lı devrimciler, İran'daki mücadeleyi geçmişinden bugüne dek anlatmışlardır.

HACIBEKTAŞ ŞENLİKLERİ YAPILDI

Her sene yapılmakta olan Hacıbektaş Şenlikleri 16-20 Ağustos tarihleri arasında Nevşehir'in Hacıbektaş ilçesinde yapıldı. Hacıbektaş Belediyesi ve Turizm Derneğinin ortaklaşa olarak düzenledikleri şenliklerin bu yıl 15. si yapıldı. Çağının en önemli toplumcu düşünürlerinden biri olan ve bektaşiliğin kurucusu olan Hacı Bektaş-ı Veli' nin (1247-1337) şimdiye dek bilinçli olarak halka yanlış tanıtılmaya çalışıldığını belirten şenlik yöneticileri, şenliğin esas amaçlarından birininde Hacı Bektaş-ı Veli'nin gerçek kişiliğinin ve düşüncelerinin geniş kitlelere tanıtılması olduğunu belirtmişlerdir.

Devrimci Demokratik Halk Kültürü gecesi yapıldı

5 Ağustos 1978 tarihinde Harbiye açık hava tiyatrosunda yapılan geceyi «Emperyalist, gerici, yoz kültüre karşı mücadele etmek, halkımızın öz kültürünü korumak ve geliştirmek» amacıyla kurulan, TÜM HALK BİLİMLERİ DERNEĞİ düzenledi. Geceyi dernek başkanı bir konuşma ile açtı. Yapılan konuşmada: Derneğin amacının, Demokratik Halk İktidarı mücadelesine katkıda bulunmak olduğu, bunun için, iki süper devlet ve işbirlikçilerinin kültürel saldırılarına ve bunun yanısıra devrimci kültür ve sanat faaliyetlerini saptırmak isteyen çeşitli anlayışlara karşı mücadele etmenin gerektiği belirtildi. Ayrıca ülkemizde devrimci mücadelede, kültür ve sanat cephesine gerekli önemin verilmediği, bunun çok öneml bir zaaf olduğu belirtildi.

Daha sonra, slayt, ozan ve halk oyunlarıyla bir bütünlük arzeden «Devrimci Demokratik Halk Kültürü Tarihi» adlı bir program sunuldu. Bundan sonra aynı derneğin tiyatro kolu Haşmet Zeybek'in 'Alpagut Olayı' adlı oyunundan önemli birkaç bölüm oynadı. Bu tür gecelerde hiç bulunmayan bir çalışma olarak ve Alpagutta mücadelenin yeniden gündeme gelmesinden dolayı; kitle, oyunu hiç azalmayan bir dikkatle izledi. Oynıyanların hepsi ilk defa sahneye çıkmalarına rağmen büyük bir ilgi topladılar. Tiyatro oyunundan sonra 1 Mayıs mahallesi gecekondu halkının mücadelesini sergileyen «2 EYLÜL DİRENİŞİ» adlı filmin gösterilmesiyle gece sona erdi.

Dernek yöneticileri bu gecenin verdikleri mücadelenin bir parçası olduğunu, geceyi tamamen kendi güçleriyle hazırladıklarını ve dışarıdan tanınmış ozanlar katılmadığı halde geceye gösterilen ilginin kültür ve sanat çalışmalarına kitlenin ne kadar ihtiyaç duyduğunu gösterdiğini belirttiler. En büyük isteklerinin devrimci hareketin kültür ve sanat cephesine gereken önemi vermesi olduğunu, kendilerininde bu faaliyetlerin devrimci mhcadelenin ayrılmaz bir parçası haline gelmesi için mücadele ettiklerini söylediler.

2. Kartal Kültür ve sanat şenlikleri yapıldı

Kartal Belediyesi tarafından düzenlenen 2. Kartal Kültür ve Sanat Şenlikleri 4-11 Ağustos tarihleri arasında yapıldı. 4 Ağustosta Kurtköyde folklor gösterileriyle başlıyan şenlik, 11 Ağustosta Sultanbeyli köyünde Umut filmi gösterısi ile sona erdi. Geniş kapsamlı olarak düzenlenen şenlikte, çeşitli ülkelerin folklor ekipleri gösteriler yapmış, çeşitli yazar ve sanatçılar konuşmalar yapmış, kitaplarını imzalamış, tiyatro gösterileri yapılmış, kitap ve resim, heykel sergileri açılmış, çeşitli sanatçıların katıldığı açık hava konserleri düzenlenmiş ve filmı gösterileri yapılmıştır. Resim ve heykel sergisinde sergilenen yapıtlar bir seçici kurul ve halkın oylarıyla değerlendirilmiş, derece alan yapıtlara ödüller verilmiştir.

TFİS, DİSK'e katılma kararı aldı

Türkiye Film İşçileri Sendikası (TFİS) 31 Temmuz günü yaptığı olağanüstü kongrede DİSK'e katılma kararı almıştır. TFİS yönetim kurulu temmuz ayı içinde yaptığı toplantıda DİSK'e katılma kararı almış, bunun için kongre kararı gerektiğinden, olağanüstü kongreye gidilmiştir. Yapılan olağanüstü kongrede DİSK'e katılma kararı alınmış ayrıca yeni yönetim kurulu seçilmiştir.

Mao Zedung Adı «Enginleri Fethetme Ruhu»nun sembolüdür

Büyük öğretmen Mao Zedung'u iki yıl önce kaybettik. Dünya proleteryası ve halkları Mao Zedung'u derin ve yürekten bir saygı ile anıyor.

Marksizm—Leninizmin evrensel gerçeğini Çin'in somut pratiğiyle kaynaştıran Mao Zedung Çin halkının saygıdeğer ve yüce önderiydi. O yalnız Çin halkının değil aynı zamanda Marksizm-Leninizme yaptığı büyük katkılardan dolayı, bütün dünya proleteryası ve ezilen halklarında önderiydi.

Mao Zedung Çin'de sınıfların ve ekonomik yapının doğru bir tahlilini yaptı. Devrimin özünün toprak devrimi olduğunu açıkladı. Ancak proleteryanın önderliğinde gerçekleşebilecek devrimin, temel gücünün köylülük olduğunu, emperyalizme ve feodalizme karşı mücadele sonucu devrimin başarılabileceğini ortaya koydu. Bu düşünce aynı zamanda bütün sömürge ve yarı-sömürge ülkelerdeki devrim mücadelesinin yolunun çizilmesiydi.

Mao Zedung proleterya diktatörlüğü döneminde üretim araçlarının ve üretim ilişkilerinin durumunu derinlemesine tahlil etti. Bu dönemde burjuvazi ile proleterya arasındaki mücadelenin sürdüğünü, ancak bunun değişik biçimlere büründüğünü söyledi. Burjuvazinin mücadelesini esas olarak parti içinde sürdürdüğünü açıklayan Mao, bunun kapitalist yol ile sosyalist yol arasındaki mücadele olduğunu belirtti. İflah olmaz, karşı devrimci revizyonistlere karşı «Büyük proleter kültür devrimi»ni başlatıp, bizzat önderlik etti. Üretim araçlarının sosyalist dönüşümünün esas olarak tamamlanmasından sonraki çelişkileri ayrıntılı biçimde açığa çıkartan Mao, devrimin proleterya diktatörlüğü altında kararlılıkla sürdürülmesi gerektiğini belirtti ve dünya komünist hareketini bölen, Marksizm-Leninizme açıkça karşı çıkan Kruşçev modern revizyonizmine karşı mücadele bayrağını açtı.

Mao Zedung Marksizmin en büyük ustalarındandır. Mao Zedung'un düşünceleri uluslararası proleteryaya, bütün ezilen ulus ve halklara; emperyalizme, sosyal emperyalizme ve her türlü gericiliğe karşı ışık tutuyor, yol gösteriyor.

Mao Zedung 1893 de doğdu. Babası ortahalli bir köylüydü. Öğretmen okulunda 1918 de mezun oldu. O sıralarda liberal düşüncelere sahip olan Mao, küçük bir arkadaş grubuyla düşüncelerini ve fiziğini geliştirmek için çalışmalar yaptı. Marksist düşüncelerle ilk defa Pekin'de bir kitaplıkta çalışırken karşılaştı, çok etkilendi. Çinde milli hareketin başlangıcı sa-

yılan 4 Mayıs Hareketinden sonra, öğrenci hareketlerine katıldı.

1921 Mayısında Şanghay'da Çin Komünist Partisinin kuruluş toplantısına katıldı. 12 kurucu üyeden birisi oldu. ÇKP'nin 1923'deki 3. kongresinde Merkez Komitesi üyeliğine seçilen Mao, bir sene ÇKP—Guomindang birleşik cephesinin Merkez komitesi üyeliğine seçildi.

Mao, daha sonra, uzun süre köylülük içinde çalıştı. Köylülüğün gücünü kavradı. Bu sırada, daha sonra «Yeni Demokrasi» adlı eserinde sistemleştireceği düşüncelerinin temeli oluştu. Ancak partinin 5. kongresinde bu düşünceler reddedildi. Böylece Mao'nun Çin'de devrimin burjuvazinin önderliğinde gerçekleşeceğini savunan ve Guomindang'a karşı teslimiyetçi bir tavır içinde bulunan, sağ oportünistlere karşı amansız mücadelesi başladı. 1927 baharında, Guomindangın önderi Sun. Yat-Sen'in ölümü üzerine başa geçen Çan Kay-Şek Guomin dang ile ÇKP arasındaki anlaşmayı bozdu ve ÇKP'ye karşı yoğun saldırıya geçti. Bunun sonucunda parti içindeki sağ oportünistlerde yıkıldı. Sonbaharda ilk Sovyet kuruldu, Mao Zedung Kızılordu komutanı oldu. Mao, kızılordunun hareketli savaş ve gerilla taktiklerini benimsemesi gerektiğini savundu. Dört imha seferini kesin zaferle savuşturan kızılordu, Guomindangın bir milyon askerlik beşinci imha seferi karşısında, parti içindeki yanlış düşüncelerinde sonucu, Kızılordu 1934 ekiminde «Uzun Yürüyüş»e başladı. Kızılordu Mao'nun önderliğinde olağanüstü bir mücadeleyle iki sene savaşarak yürüdü ve kuzeydeki kuvvetlerle birleşti. Bu arada Mao 1935 de ÇKP merkez komitesi başkanlığına seçildi.

Bu zamana kadar Mao'nun yaptığı tespitler sürekli doğru çıkmış uygulandığında başarılı olmuş, Mao'nun pratik önderliğiylede birleşince kesin zafere ulaşmıştı. Merkez komitesi başkanlığına getirilmeside Mao'nun ideolojik ve siyasi zaferidir, Çin halkının zaferidir. Bu zaferin temeli Mao'nun «Dostlarımız kimlerdir? Düşmanlarımız kimlerdir?» sorusunu doğru çöz mesinden gelir. Mao'nun «çelişkilerden yararlanmak çoğunluğu kazanmak, çok az kişiye karşı çıkmak ve düşmanlarımızı birer birer ezmek» diye özetlediği bu siyaset yalnız o döneme kadar yapılanlara ışık tutmakla kalmamış, Çin halkının önündeki yeni mücadelelerde yol göstermiş, başarıya ulaşmalarını sağlamıştır.

1931 de Japon'yanın Çin'i işgal etmeye başlamasından sonra ÇKP silahlı mücadele içinde bulunduğu Guomindanga ittifak teklif etti. Guomindang kulak asmadı. Kızılordunun sürekli zafer kazanmasından ve Guomindangın içindeki bazı subayların da baskısıyla 1937 bu ittifak gerçekleşti. Böylece Çin devrim tarihinde Japon emperyalizmine karşı direnme savaşı denilen yeni bir dönem başlamış oldu. Mao Zedung 1939 yeni Demokrasi adlı eserini yazdı. Sömürge ve yarı sömürge ülkelerin devriminin yolunu aydınlatan bu eser, Lenin ve Stalin'de de var olan düşüncelerin geliştirilip sistemleştirilmesiyle oluşturulmuştur ve Mao'nun Marksizm-Leninizme önemli bir katkısıdır.

«Bu çağda bir sömürge ya da yarı sömürgede emperyalizme, yani uluslararası burjuvaziye yada uluslararası kapitalizme yönelmiş her devrim, artık burjuva demokratik dünya devriminin eski sınıflamasına değil, yeni sınıflamasına girer. Böyle bir devrim eski burjuva ya da kapitalist dünya devrimin bir parçası değil, yeni dünya devriminin, proleter-sosyalist dünya devriminin bir parçasıdır.»

«Yeni demokratik devrim dünya proleter-sosyalist devriminin bir parçasıdır, çünkü emperyalizme, yeni uluslararası kapitalizme kararlılıkla karşı çıkmaktadır... Yeni demokratik devrim proleterya önderliğindeki geniş halk yığınlarının anti emperyalist, anfeodal devrimidir.»

«Bu devrim, birinci aşamada yeni demokratik bir toplum ve bütün devrimci sınıfların ortak diktatörlüğü altında bir devlet kurmak amacıyla proleteryanın önderlik ettiği yeni tipte bir devrimdir»

Mao Zedung sınıfların durumunun, devrimin güçlerinin, vurulacak hedeflerin derinlemesine tahlilini yapmıştır. Yüzmilyonlarca Çin halkının, devrim sürecinde Çan Kay-Şek' in ABD emperyalizmi tarafında donatılmış 8 milyonluk düşman ordularını yenmelerini sağlıyan üç temel silahın parti, ordu ve bir-

leşik cephenin önderliğini yaparak 1949 da zaferle çıkmasına, Çin Halk Cumhuriyeti'nin kurulmasına önderlik etmiştir.

Artık sosyalist devrim yolunda yürüyen bir Çin vardı. Çin halkının önünde yeni çelişkiler, değişik mücadeleler, güçlü engeller duruyordu. Mao bu dönemde de sınıfların, sınıf mücadelesinin hala var olduğunu, toplumun gelişmesindeki belirleyici unsurun gene sınıf mücadelesi olduğunu belirtir. Gerçek ve zor meselenin parti içine sızmış olan burjuvazinin altedilmesi olduğunu saptayan Mao, parti içindeki kapitalist yol ile sosyalist yol arasındaki mücadelenin proleterya ile burjuvazi arasındaki çelişmenin ta kendisi olduğunu açıkça ortaya koyar.

Mao Zedung'un önderlik ettiği siyasi iktidarı gaspetmiş bir avuç kapitalist yolcunun devrilmesini, siyasi ve kültürel üst yapının tüm olarak alaşağı edilmesini temel alan kültür devrimi; Liu Şao-Çi ve Deng Siao-Ping'in karşı devrimci yüzlerini açığa çıkarmış, siyasi iktidarı yeniden halkın eline geçirerek ülkeyi kapitalizme geri dönmekten kurtarmıştır.

Mao'nun öğretileri, kültür, sanat, edebiyatın devrimci mücadele sürecinde, gerekse devrimden sonra büyük önem taşıdığını, bunun çok önemli bir silah olduğunu bize öğretmektedir...

«Devrimci kültür, geniş halk kitleleri için güçlü bir devrimci silahtır. Hem devrimden önceki ideolojik silahı hazırlar, hem de devrim sırasında genel devrimci cephe içinde önemli ve gerçekten gerekli bir mücadele cephesi oluşturur.»

Mao öz ve biçim konusunda tutarsız düşüncelere sahip kimseleride kıyasıya eleştirmişti.

«Sanat değeri taşımayan eserler, siyasi bakımdan ne kadar ilerici olurlarsa olsunlar, tamamen güçsüzdürler. Bu yüzden, hem yanlış siyasi görüşler taşıyan sanat eserleri yaratma eğilimine, hem de görüşlere sahip olduğu halde sanat gücü olmayan «afiş ve slogan tarzında» eserler yaratma eğilimine karşı çıkıyoruz.

Mao Zedung sanatçı kesiminin sınıfsal kökeninide tahlil ederek, onların kendilerini eğitmeleri, halka yaklaşmaları gerektiğini vurgulamıştır.

«Küçük burjuvaziden geldikleri ve kendileride birer aydın oldukları için, bir çok yoldaş sadece aydınlar arasında arkadaş seçiyor ve çalışmalarını onları inceleme ve tasvir etme üzerinde yoğunlaştırıyor.»

«Halka yakın olmayan bir devrimci kültür işçisi, barutu düşmanı altetmeye yetmeyen ordusuz bir komutana benzer. Bunun için yazı dili gerekli şartlar içinde düzeltilmeli ve halkın konuşma diline yakınlaştırılmalıdır. Çünkü önemle belirtmek gerekir ki, devrimci kültürümüzün bitmez tükenmez kaynağı halktır.»

Mao Zedung adı yüksek irade gücünün, olağanüstü mücadele azminin, bitmek tükenmek bilmeyen enerjinin, çalışkanlığın, cesaretin, dürüstlüğün, devrime bağlılığın sembolüdür.

Mao Zedung adı enginleri fethetme ruhunun sembolüdür.

Mao Zedung 9 Eylül 1976 da öldü. Ancak dünya devrimine yaptığı katkılar onu ölümsüzleştirmiştir. Mao Zedung ölmedi.

ÜZÜNTÜ

Yurtdışındaki görevinden taze geriye alınmış, henüz ellisinde Büyük elçi, ayağında kısa pantolon sırtında spor bir gömlek, yüzünde son suz bir üzüntü, gözleri ilerde görmediği besbelli bir yerlere dikilmiş, dalgın ve oldukça göbek lenmiş, yürüyordu sabah güneşinde asfalt yolda... Büyük Adada.

Yayımdan geçti... gitti.

Biliyordum. Büyükelçinin büyüktü derdi.

Büyük elçi cin gibiydi. Çalışkan ve yetenekliydi.

Ne ki, yeteneklerinin değerlendirilmesini beklemeyi bilmezdi.

Dışişleri Bakanlığında çiçeği burnunda bir memur iken, karısını boşayıp Dışişleri Bakanı'nın kızı ile evlenmişti. Çabucak da terfi etmişti. Bakan istifa edince hemen Bakanlıktan ayrılmış Siyasal Bilgiler Fakültesine asistan oluvermişti. Ve olur olmaz, DP iktidarının tutumunu protesto eden bir kısım öğretim üyeleriyle birlikte, Fakülteden istifa ederek yeni kurulan Hürriyet Partisine girmişti. Bir yıla varmadan yapılan 1957 genel seçimlerinde Partisi yenilgiye uğrayınca —seçimlerin ertesi günü— CHP'ye geçmişti. 27. Mayıs sonrasında CHP Kontenjanından Kurucu Meclise, 1961 genel seçimlerinde ise, gene CHP Kontenjanından Millet Meclisi'ne seçilmişti. Parlamentoda 2 dönem boyunca başarı ile çalışmıştı. Meclis komisyonlarının çok yararlı bir sözcüsü.Meclis kürsülerinin parlak bir polemikçisi idi. Ancak CHP'nin daha birçok yıllar iktidara gelemeyeceğini ve uzun süre bir muhalif milletvekili olmaktan ileriye gidemeyeceğini kestirince, Feyzioğlu takımıyla birlikte, CHP'yi bırakıp Güven Partisi'ne katılmıştı. Kuşkusuz Güven partisinde CHP'de bulamadığını arayacak kadar saf değildi. GP iktidara yaklaşmada salt bir basamaktı. Nitekim birkaç ay içinde —yıllardan beri acımasızca eleştiregeldiği— Başbakan Demirel'in özel himayesinde Avrupanın en uygar ülkelerinden birisinde Büyük elçilik koltuğuna yerleşivermişti bile. Böylece —ancak iki-üç yıl çalıştığı— Dışişleri Bakanlığındaki eski meslektaşlarının yirmi-yirmibeş yılda varabildikleri yere paraşütle inivermişti. Gerçi çalışmaktan kaçmazdı ama görevi özel bir çabayı da gerektirmiyordu. 12 Martın ülkeyi cehenneme çeviren baskı yıllarını, 1970'lerin ilk yarısını olup bitenlerin uzağında, rahatça geçirdi. Ve MC döneminde Avrupanın en önemli başkentlerinden birine atandı.

Nerede ise on yıldan beri yurtdışında aralıksız görev yapıyordu. Kendisine sorulsa daha bir on yıl kalması doğaldı.

Dışişlerindeki son atamalarda merkeze çağrıldı.

Sanki tüm dünyası yıkılmıştı. Sanırsınız, ülkenin en büyük haksızlığa uğrayan adamıydı.

Ayağında kısa pantolonu, sırtında spor gömleği, sabah güneşinde Büyük Adanın asfalt yolunda yürürken yüzüne yapışık o üzüntü maskesini taşıması bundandı.

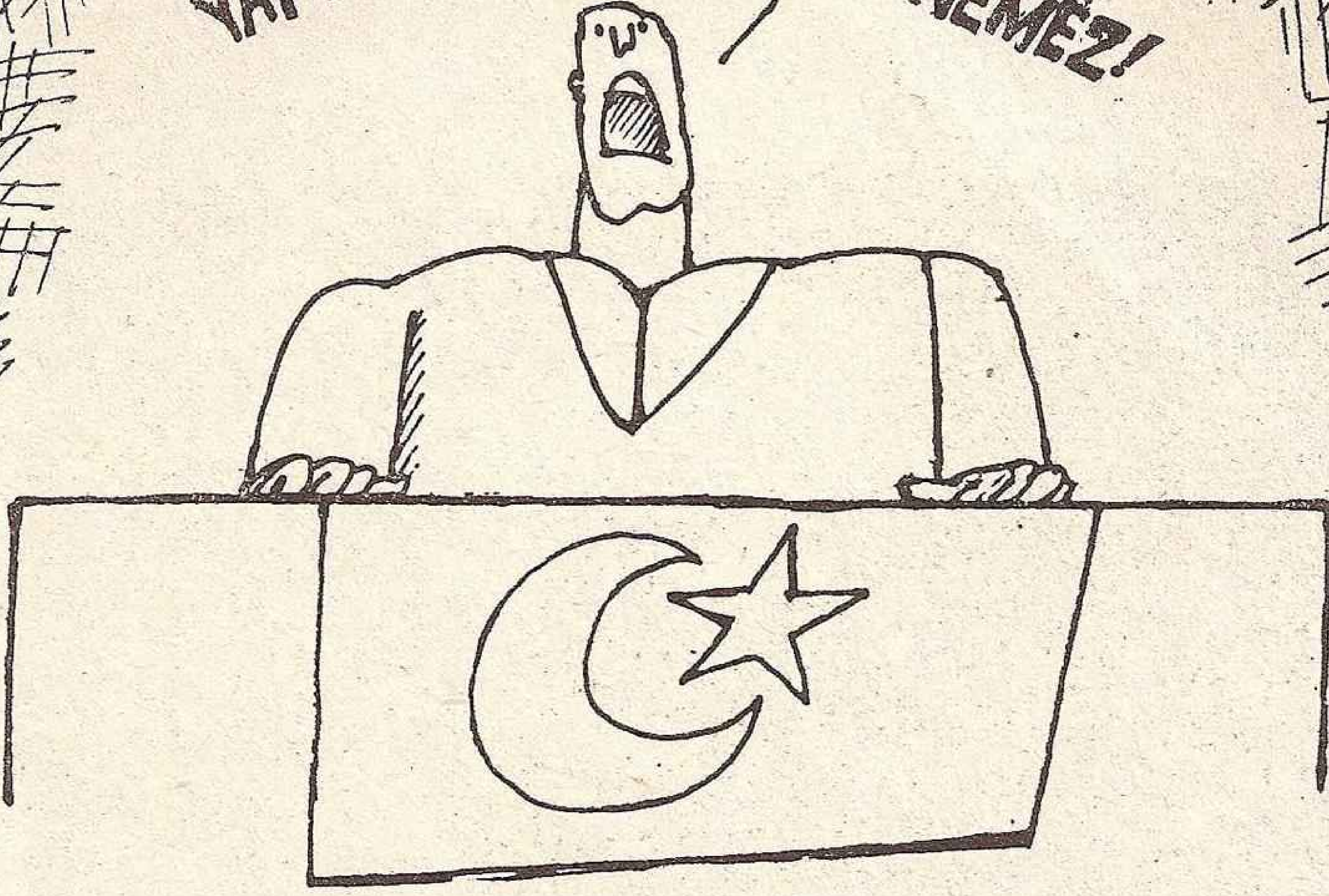
Yakında bakanlığından istifa edecek ve özel sektörde görev alacaktı.

× × × ×

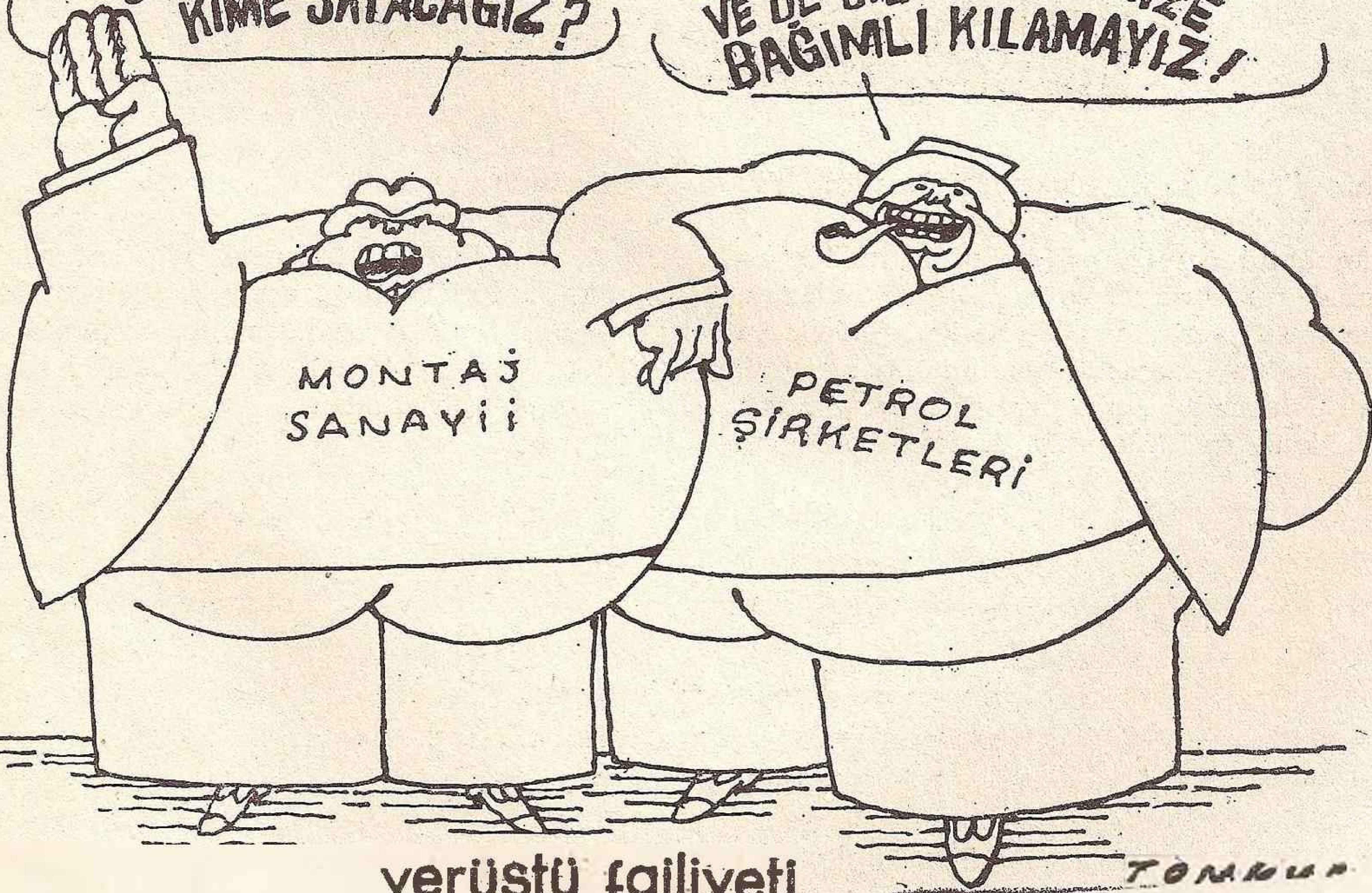
Onu ilk kez, tüm dünya haber ajansları komaya girdiğini bildirdiklerinde, milyonlarca seyirciyle birlikte, TV'de gördüm. Sayılı 15.20 saniye... İngiliz boksörü'nün yumrukları ile yere düşerek.

İki gün sonra hastahanede ölünce, aynı filmi TV'den birkez daha gösterdiler. Biraz daha uzun olarak. Nakavt olup, dünya şampiyonluğunu rakibine kaptırdıktan sonra ringden inerken. Bitkin... kendisini destekleyen yurttaşlarına «ne yapayım...? elimden fazlası gelmedi.» dercesine kollarını iki yana çaresizce açarken... kamera bir iki saniye yüzünde durdu. Öylesine içten, dürüst, insanca sıcak bir üzüntü ve özür dilercesine acı bir gülümseme vardı ki yüzünde... eski bir dostmuşçasına İtalyan boksörün ölümüne yandım.

(Devamı sayfa 40'da)

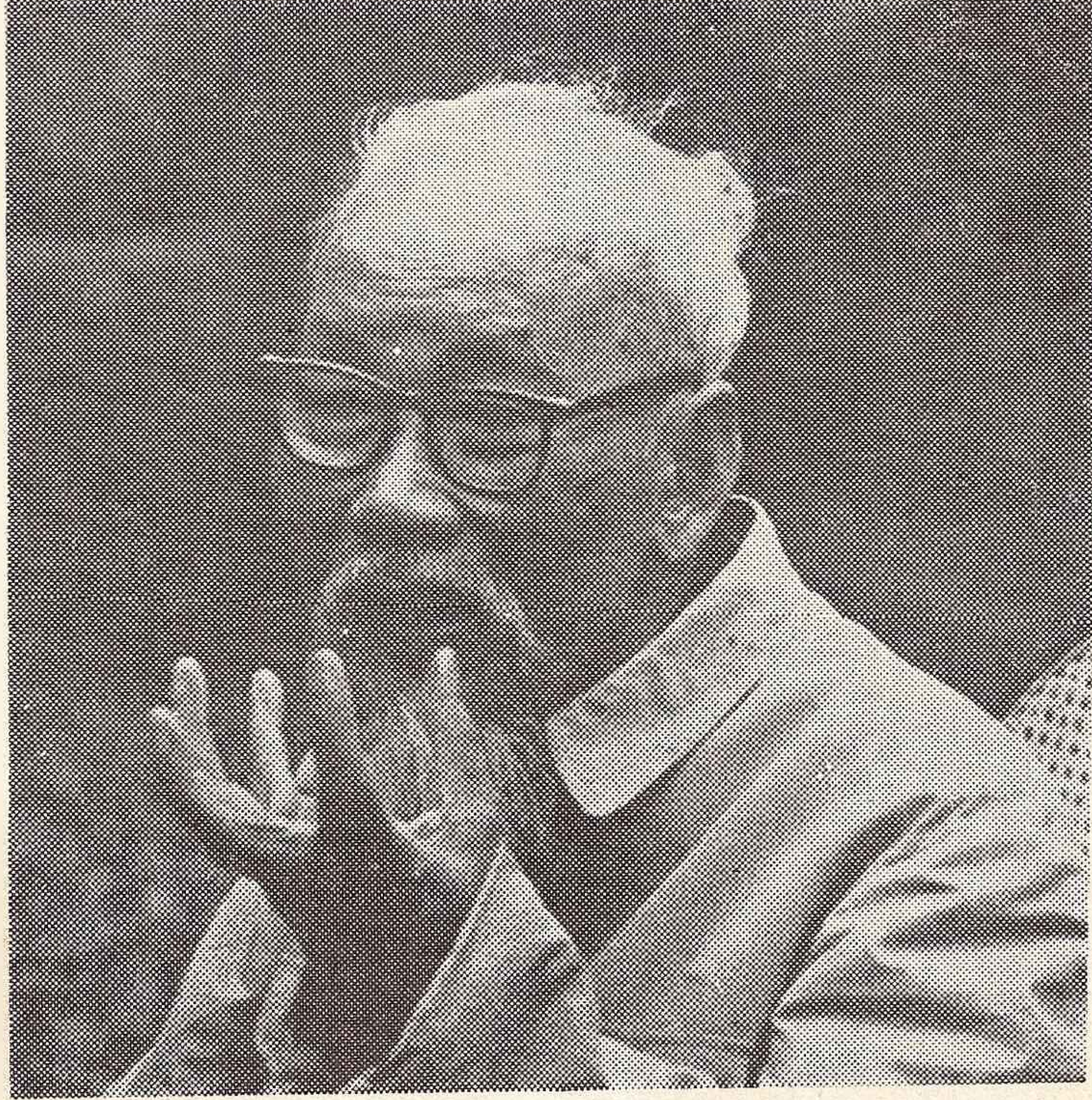
yeraltı faaliyeti (!)

yerüstü failiyeti

TOMRUK

HO Şİ MİNH'i (1890-1969) ANIYORUZ

Vietnam halkının büyük önderi, Ho Şi Minh'i ölümünün 9. yılında saygıyla anıyoruz.

Bütün ömrünü Vietnam halkının ve dünya halklarının kurtuluşuna ve sosyalizme adayan, dünyanın çeşitli yerlerinde, Fransa'da, Çin'de, Rusya'da bıkmadan usanmadan bunun için uğraşan, Japon ve Fransız emperyalizmlerine karşı mücadelede halkına önderlik edip, Kuzey Vietnam'ın kurtuluşunu sağlıyan, ve ölene dek de ABD emperyalizmine karşı Güney Vietnam'ın kurtuluşu ve Vietnam'ın birleşmesi için mücadele eden, ne yazıkki bunu göremeyen, Vietnam halkı tarafından «ışık saçan adam: Ho Şi Minh» diye isimlendirilen bu büyük insanı, 1942'de hapiste iken yazdığı şiirlerinden birkaçını yayınlayarak anıyoruz.

UÇSUN KUŞLAR

Bilir yurdu korumayı hapisten çıkan.
Kara günlerde yaşayan vefalı olmayı.
Yurdunu düşünen kişi yiğit kişi.

Açılsın hapisane kapıları.
Uçsun kuşlar.

BİR AKŞAMIN HAVASI

Tomurcuk patlar, gül açar.
Kurur gül, bilmeden kendini.
Bilmesin varsın.

Kokmaya görsün bir gül,
Yayılmaya görsün içeriye kokusu,
Başlar mahpusun yüreğinde küt küt
atmaya
Tekmil haksızlıkları dünyanın.

«BİN ŞAİR ANTOLOJİSİ»Nİ OKURKEN

Eskiler ne kadar severmişler doğayı:
Irmaklar, tepeler, bulut, ay ve rüzgâr, kar
ve çiçek.
Oysa çelikle silahlanmalı çağımızda şiir:
Şairlerde savaşmasını bilecek.

AKŞAM OLUNCA

Gün battı batacak, doyurmuşuz karnımızı,
Sesler sarar dört yanı, sazlı türkülü.
Bakarsın birden cıvıl cıvıl bir okul oluvermiş
Karanlık ve kederli Tsing Si hapisanesi.

MAHPUSUN KARISI KOCASINI ZİYARETE GELİR

Adam demir parmaklıkların gerisinde.
Kadın demir parmaklıkların berisinde.
Çokyakınlar. Bir karış var yok.
Çok uzaklar. Dünya nere, gökyüzü nere.
Ağzın söyleyemediği şeyi,
Gözler başlar söylemeye.
Ama çıkmaz tek bir söz.
Başlar göz yaşları boşanmaya.

Düşmeye göresin bir kez.

Yukarıdaki şiirler, A. Kadir ve Afşar Timuçin tarafından derlenip, Türkçeye çevrilen «Vietnam Şiiri» adlı kitaptan alınmıştır.

HATALARINA CESARETLE SAHİP ÇIKAN, HATALARININ KAYNAĞINI İÇTENLİKLE ARAŞTIRAN HAREKETLER, GELİŞMELERİNİN ÖNÜNDEKİ ENGELLERİ TEK TEK AÇIĞA ÇIKARTIRLAR VE HAYATIN ÇEŞİTLİ ZORLUKLARINI ADIM ADIM YENEREK EN GENİŞ KİTLELERLE DEVRİMCİ BİR BİÇİMDE BİRLEŞİRLER...

—2— **YILMAZ GÜNEY**

Derğinin 6. sayısında denir ki:

«Dergi Yılmaz Güney'in adını taşımakta, onun kuruculuğunda çıkmaktadır. Fakat, bugüne dek, Yılmaz Güney'in siyasi ve ideolojik kavrayışı temelinde yönlendirilmedi, yönetilmedi. Düşündük ki, öncelikle, Yılmaz Güney'in görüşleri kabaca da olsa açıklanmalıdır. Bu görüşlerin ışığında, derginin bugüne dek çıkan sayıları, yani Mayıs sayısına dek olanları, Yalmaz Güney'in görüşleri temel alınarak eleştirilmelidir...»

Bazı arkadaşlar, bu açıklamaları çeşitli biçimlerde yorumladılar.

Dediler ki:

«... Yılmaz Güney'in görüşleri temel alınarak eleştirilmelidir... demek yanlıştır. Yılmaz Güney'in görüşleri eşittir M-L'midir ki, böyle deniliyor? Derginin geçmiş sayıları, M-L'in ilkeleri temelinde eleştirilmelidir... demek daha doğru olurdu.»

Bazı arkadaşlar da, «Yılmaz Güney'in görüşleri» demenin, Yılmaz Güney'i putlaştırma eğilimlerinin ifadesi olabileceği kuşkusundaydılar.

Soruna bakalım.

Yılmaz Güney, uzun bir süre, köşeye sıkıştırılmış olduğu koşullarda, bu koşulları yarıp açacak, devrimci mücadeleye katkıda bulunacak nitelikte bir dergi düşünmüştür. Varolan siyasetlerden farklı görüş ve düşüncelere sahiptir. Birlikte dergi çıkartmanın koşulları ortadan kalkmıştır. Böyle bir zamanda, farklı düşüncelere sahip arkadaşlarla yol arkadaşlığı yapmak zorunda klmış ve dergi çatısı altında dağılmaya mahkum da olsa bir birlik oluşmuştur. Bu koşullarda oluşturulan bir birliğin çıkartacağı derginin çeşitli zaafları olacağı daha işin başından bellidir. Buna bile bile razı olunmuştur.

Öncelikle derginin ilk sayılarına bakarken, şu noktayı açıklığa kavuşturmak gerekiyordu. Bu sayılarda çıkan yazılar, aynı zamanda Yılmaz Güneyin görüş ve düşüncelerini de mi yansıtıyor ?

Yılmaz Güney'in görüşlerine yol gösteren M-L'dir. Elbette ki, şu aşamada, Yılmaz Güney'in görüşleri eşittir M-L değildir. Bazı eksiklikler, aksaklıklar, tam anlamıyla kavranmayan noktalar vardır. Bu durumu çeşitli yazılarımda belirttim. Yılmaz Güney'in görüşleri, kavrıyabildiği oranda, özümleyebildiği oranda, M-L'in evrensel gerçeğini ülkemizin somut devrimci pratiğine uygulayabildiği oranda, M-L'i içerir ve derginin eleştirisi de ancak bu kavrayış oranı temelinde ele alınabilir. Derginin M-L ilkeleri doğrultusunda eleştirilmesi gerektiğini getirseydik, yanlış olurdu; çünkü, böyle desek bile, gerçekte, M-L'i kavrayış sınırlarımız içinde kalacaktık.

«Putlaştırma sorununa gelince, bu yaklaşım küçük burjuva kaygıları ifade ediyor. Biz Yılmaz Güney'in putlaştırılmasına da, ona «eleştiri» adı altında gelişi güzel saldırılmasına, yıpratılmasına da karşıyız. Yılmaz Güney'in yeri, onlarca yıllık mücadele ile kazanılmış bir yerdir. Adım adım, binbir acıyla kazanılmış bir yerdir. Bilimsel temellere dayalı her türlü eleştiriye açığım, bunun yanında Yılmaz Güney'i eleştirmiş olmak için eleştiriye yeltenenlere de hastalıklı yanlarını tatmin edecek fırsatlar vermeye pek niyetli değilim.

Yazılarımı okuyan ve zaaflarım karşısında nasıl tavır takındığımı gören bazı okurlar, putlaştırmanın aksine, zaman zaman gereksiz alçak gönüllülük düzeyine düştüğüm sanısına bile kapılmaktadırlar.

Derginin 1.2.3.4. sayılarını eleştirirken, özellikle ağırlığı 1. sayıya vermek gerekiyor. Çünkü kitlelerle ilk bağı kuran ve dergi hakkında, derginin geleceği hakkında ilk bilgileri veren sayı budur. Özellikle de, bana en yanlış gelen düşünce ve görüşleri içeren sayıdır.

1. Öncelikle derginin fiyatına değinece-

ğim. Onbeş lira çok paradır. Emekçi kitlelere gideceğini söyleyen bir dergi, emekçi kitlelerin içinde bulunduğu maddi koşulların zorluğunu düşünmek zorundadır. Derginin fiyatını on liraya indirmenin koşulları yaratılmalıdır.

2. Derginin dili yalın, anlaşılır olmalıdır. İşçilere, köylülere ve geniş emekçi kitlelere gitmeyi amaçlayan bir dergi dil sorununa titizlikle eğilmelidir. Her sayıda, kullanmak zorunda olduğumuz anlaşılması zor sözcüklerin karşılıkları dip notlarda açıklığa kavuşturulmalıdır.

3. Genel olarak bütün sayılarda, okuru rahatsız edecek boyutlara ulaşan baskı-dizgi hataları vardır. Düzeltmeler gerektiği biçimde titizlikle yapılmamakta, birçok yazıda, anlam değişikliğine varan yanlışlıklara rastlanmaktadır. Bu önemli bir zaaftır. Bu zaafın üzerinde duyarlıkla gidilmelidir. Düzeltme işlemleri, mutlaka bu işin uzmanlarınca yapılmalıdır.

4. Özellikle, sorumsuzluk örneği sayabileceğim bir duruma değinmek istiyorum:

Mart — Nisan sayısında, «Bütün Dünya İşçilerinin Birlik, Dayanışma ve Mücadele günü, 1 Mayıs... İşçi Bayramı...» yazısında önemli bir dizgi yanlışlığı olmuştur.

Yazının bir yerinde:

«İşçi sınıfı bir tanedir.

Ona yol gösterecek olan bilimsel sosyalizm de bir tane olacaktır» denilmektedir.

Burada bir baskı-dizgi yanlışlığı vardı. Bence çok önemli olan bu yanlışı düzeltmelerini istedim.

Beşinci sayıda şöyle bir düzeltme yazısı çıktı:

«DÜZELTME: Geçen sayımızda «1 Mayıs İşçi Bayramı» başlıklı yazıda bir cümle düşmüştür.

Doğrusu şöyledir:

İşçi sınıfı bir tanedir.

Onun partisi de tektir.

Ona yol gösterecek olan bilimsel sosyalizm de bir tane olacaktır.»

Bu, bir işi düzelteyim derken, daha da berbat etmekten başka bir şey değildi.

Bir düzeltme yapılırken, bunun sorumluluğunu üzerine alan arkadaşın, en azından metnin aslına bakması, yanlışla doğruyu karşılaştırması gerekir Bu yapılmıyor ve ezbere, üstelik ciddi bir biçimde üzerinde düşünmeden bir düzeltme işlemine girişiliyor. Bu sorumsuzluk, dergiye egemen olan genel sorumsuzluğun bir parçasından başka bir şey değildir.

Oysa yazıda şöyle demiştim:

«İşçi sınıfı bir tanedir.

Ona yol gösterecek olan bilimsel sosyalizmde bir tanedir.

Onun devrimci partisi de bir tane olacaktır.»

5. Derginin yaşamla canlı bağları yoktur. Aylık bir derginin olanakları içinde, kitlelerin ilgisini çeken sanat ve kültür olaylarına, toplumsal ve siyasal olaylara bakışımız kısaca da olsa dergiye yansımalıdır. Dergiyi eline alan bir okur, o ayın iz bırakmış bütün o-ları karşısında neler düşündüğümüzü kabaca da olsa bilmelidir. Özellikle de revizyonizme ve onun uluslararası dayanağı olan sosyal-emperyalizme karşı derginin ilk sayılarında suskun kalınmıştır.

Bu görevleri yerine getirecek kadrolarımız henüz yoktur. Dergi çevresinde, kitlelerin sorun haline gelmiş ihtiyaçlarına cevaplar verecek kadrolar oluşturulmalıdır. Öyle sanıyorum ki, çok kısa bir zamanda, çevremizde genç, dinamik, cesur ve dürüst yurtsever-demokrat unsurlar, yurtsever devrimciler oluşacaktır.

6. Derginin kapak düzeni bir bütün olarak kötüdür. Derme-çatmadır. Yaşamdan kopuktur. Bunu, iç tutarsızlığımızın, geçici fikri karmaşamızın, dergi siyasetimizin berraklaşma süreci içindeki çalkantılarının ifadesi olarak değerlendiriyorum; bundan sonraki sayılar için tutarlı bir kapak düzenlemesi yapılmalıdır.

7. Derginin hazırlık dönemi iyi değerlendirilememiş, derginin hangi matbaada basılacağı, kağıdın nasıl temin edileceği, derginin nasıl dağıtılacağı konuları üzerinde gerektiği gibi düşünülmemiştir. Ta başından bu yana, basım ve dağıtım işlerimiz aksak gitmekte idi; ancak beşinci sayıdan itibaren derginin kendi gücüne dayanma ilkesi temel alın-

mış ve bazı aksaklıklar halen sürmekle birlikte, sorunun adım adım köküne inmeye çalışılmaktadır. Son gelişmeleri, derginin toparlanma ve gelişme süreci olarak değerlendirebiliriz.

8. Aylık bir dergi, her ayın birinde okuruna ulaşabilmelidir. Oysa daha birinci sayıdan başlayan düzensizlik tam anlamıyla giderilmiş değildir.

Birinci sayı, yoğun bir ilan-reklam kampanyasının ardından, Ocak sonlarında çıkmıştır. Oysa birinci sayı, gözle görülen aksaklıklar nedeniyle, Ocak yerine Şubat'ta çıksa, Şubatın 1'inde okurunda olsaydı, yani dergi Ocak sayısıyla Ocağın sonunda değil de, Şubat sayısıyla Şubat'ın başında okurunda olsaydı, en azından zamanlama olarak karşılaştığımız aksaklıklar belli bir ölçüde önlenmiş olurdu. Daha üçüncü sayıda derginin çıkmaması, 3. ve 4. sayılarının birlikte Nisan'da çıkması okurun güveninin sarsılmasına, dergiye kuşkuyla bakılmasına neden olmuştur.

9. Derginin proğramı en azından ikinci sayıda yayınlanabilirdi. Bu yapılmadı. Proğramı belli olmayan bir dergi mücadele hayatında başarılı olabilir mi? Hayır... Proğramı belli olan, fakat bu proğramı hayata geçirebilecek nitelikte kadrolardan yoksun olan bir dergi başarılı olabilir mi? Yine hayır!..

Kesinlikle inanıyorum ki, bir çeşit program niteliği taşıyan 7 Ocak 978 tarihli mektubumdan sonra, orada belirtilen ilkeler temelinde saflarımıza yeni arkadaşlar katılacaklar ve karşılaştığımız zorluklara omuz vereceklerdir.

10. Özellikle derginin ilk sayılarında yazarlar arasında siyasal ve ideolojik birlik kesinlikle yoktu. Oysa, en azından ortak noktaları olan yazarların birliğini sağlamak gerekir.

Derginin bel kemiğini meydana getiren arkadaşlar bu zaafın bilincindedirler.

Şimdi de, özellikle derginin birinci sayısından başlayarak, bazı yazılar üzerinde durmak istiyorum.

1 SAYI:

Kemal Bilbaşar'la yapılan konuşmada denir ki:

«Emekçi halk yığınlarından yetişmiş gerçek devrimci yazarlar şiir, roman ve oyunlarıyla kurulu düzeni yıkma, halktan yana yeni bir düzen kurma savaşımına öncülük ederler.»

Gerçek devrimci yazarlar ve sanatçılar, halkın devrimci mücadelesi içinde yetişirler. Sanatları da, mücadeleye bağlı olarak gelişir, zenginleşir. Bu mücadeleye önderlik eden, işçi sınıfının ve emekçi halkın iktidar mücadelesine ve onların yanında yeralan aydınların mücadelesine önderlik eden proletaryanın siyaseti ve ideolojisidir. Düzenin emekçi kitleler yararına değiştirilmesinde öncülük bizzat işçi sınıfının ideolojik, siyasi ve örgütsel önderliği altında mümkündür. İşçi sınıfının öncülüğünden kopuk olarak aydınların öncülüğünden sözetmek, bunu ima etmek, küçük burjuva dünya görüşünün, küçük burjuva ideolojisinin ifadesidir. Bu yazıda, açık olmamakla birlikte, işçi sınıfının öncülüğü gözardı edilmektedir. Aydınlar ve yazarlar işçi sınıfına ve emekçi kitlelere bilinç taşırken, bilinç taşıma görevlerini yerine getirirken onların bağlı olduğu dünya görüşü ve dayandıkları sınıf temelleri önemlidir. Hangi dünya görüşü ve hangi sınıflar adına bilinç taşıdıklarına bakarız...

«Bugünkü ortamda halkı yüreklendirmek coşkturmak onların savaşım gücünü arttırmak için devrimci edebiyatımızın destan türünden yararlanmasından yanayım» der Kemal Bilbaşar.

Halkı yükreklendirmek ve coşturmak, mücadelenin sadece bir yönüdür. Yüreklendirme ve coşturma eyleminin dayanacağı maddi bir temel, yani sınıf kinini, sınıf bilincini içeren, devrimin gerekliliğine inanmış bir temel olmalıdır. Küçük burjuva devrimcileri, halkı «yüreklendirmek ve coşturmak» için silahlı eylemlere varıncaya dek bir yığın yol denerler; fakat kitleleri eğitmek, onlara sınıflarının siyasi bilincini götürmek. devrimin dostlarını ve düşmanlarını iyice tanıtmak için, kitlelerin bizzat içinde yapılması gereken çalışmaları, onları kazanacak sabırlı çabayı pek göstermezler. Çünkü onlar için bir avuç yüreklendirici yeterlidir.

ve kitleler günü gelince onların ardından gidecekler ve devrimi gerçekleştireceklerdir. Bu görüş yanlıştır... idealizmin yoğun etkilerini taşır. Kitleleri yüreklendirmek ve coşturmak doğru mücadele hedefleri doğrultusunda sadece bir adımdır. Bu yön, mücadele nin sadece bir adımı olarak özellikle vurgulanmıyorsa, getirilen görüşler eksik kalır, küçük burjuva dünya görüşünün sınırları içinde kalır.

Cemo ile Memo'ya gelince... Kürt Ulusal sorununa doğru bir yaklaşımla eğilmemektedir... burada yüreklendirme ve coşturma ne adına, kime karşı geçerlidir, bu da ayrı bir eleştiri konusudur.

Lu Sun'un, «Devrimci Bir Dönemin Edebiyatı» başlıklı yazısı, edebiyatı ve sanatı küçümseyen, «sol» anlayışlı bir yazıdır. Özellikle derginin ilk sayısında böyle bir yazının yer alması olumsuzluktur. Bu yazı, Lu Sun'un M-L'le yeni tanıştığı bir döneme ait olması nedeniyle, birçok tesbiti idealizmin etkilerini taşır.

Birkaç örnekle açıklarsak:

Der ki Lu Sun:

«Devrim için devrimcilere gerek vardır. Devrimci edebiyat ise bekleyebilir, çünkü devrimci edebiyatın varolması için devrimcilerin yazmaya başlaması zorunludur. Yani bana göre edebiyatta büyük rol oynayan şey devrimdir.»

Edebiyatta devrim nasıl büyük bir rol oynuyorsa, devrimci bir edebiyat da devrim için büyük roller oynayabilir... oynamaktadır oynamıştır da. Devrimci sanat ve edebiyat, devrimci mücadelenin hem etkileyen-Hem de etkilenen ayrılmaz bir parçasıdır. Lu Sun soruna tek yanlı bakmaktadır. Sadece devrimi nedebiyatta büyük rol oynayacağını görmekte, sanatın ve edebiyatın devrimde oynayacağı rolü küçümsemektedir.

«Günümüz yazarlarının hepsi aydındır ve kurtulacakları güne kadar işçilerimiz ve köylülerimiz aydınlarla aynı şekilde düşünmeye devam edeceklerdir. Onlar kurtuluşlarını elde etmedikçe gerçek bir halk edebiyatı olamaz.»

Örneğin bu yaklaşım da mekanik, antidiyalektik bir yaklaşımdır. İşçiler ve köylüler kurtuluşa kadar aydınlar gibi düşünmeye devam edeceklerse, devrim nasıl olacak ki? Ki burada sözü edilen burjuva ve küçük burjuva aydınlarıdır. İşçiler ve köylüler, hayatın çeşitli alanlarında, hayatın canlı dersleriyle eğitilerek, bizzat kendi deneyleriyle, burjuva aydınlarının görüşlerinden kuşkuya düşerler ve bir arayışa yönelirler, giderek onların etkilerinden sıyrılan kesimleri, işçi sınıfının ideoloji ve siyasetini adım adım kav rarlar. Bu kavrayışları derinleştikçe, bu kavrayışa sahip olanlar çoğaldıkça devrim gelişir güçlenir. Burada Lu Sun, işçilerin ve köylülerin ancak devrimden sonra değişebileceklerini ifade eden bir dil kullanıyor. Bu yanlıştır. İşçiler ve köylüler ve emekçi yığınlar devrimci mücadele süreci içersinde değişime uğrarlar. Geçmiş devrimlerin ve hayatın bize öğrettiği budur. İşçiler ve köylüler şu gün etkisi altında bulundukları burjuva düşünce ve önyargılardan kurtulamazlarsa devrimi nasıl gerçekleştireceğiz ki? Kuşkusuz işçi, köylü ve emekçi yığınların bir kesimi, uzun bir süre burjuva dünya görüşünün etkisinden devrimden sonra bile kurtulamayacaklardır. Fakat devrimi gerçekleştirecek olan kitlelerin büyük bir kesimi, devrim öncesi eskimiş düşünceleri bir kenara atacak ve kendi dünya görüşlerinin yol göstericiliğinde devrime koşacaklardır.

«Çin'in şimdiki durumu öyledir ki, sadece fiili devrimci savaş bir işe yarar. Bir şiir Sun Çuang-Fang'ı (Bir savaş ağası) korkutamazdı, ama bir top mermisi onu korkutup kaçırdı. Bazı kişilerin, edebiyatın devrim üzerinde büyük etkisi olduğuna inandığını biliyorum, ama ben şahsen bundan şüpheliyim.»

Zalimler ve sömürücüler, nerede olurlar sa olsunlar, hangi koşullar altında olurlarsa olsunlar, saltanatlarına yönelen, onların sarsılmalarının birikimini yaratan en küçük bir çizgiden bile korkarlar. Bir şiirden, bir hikayeden, bir karikatürden korkarlar, türkülerden masallardan korkarlar. İranlı masal yazarı Behrengi neden öldürüldü? Neden bir yığın ozan cezaevlerini doldurmaktadır? Nazım Hikmet'e komplo neden düzenlendi? Pir Sultan Abdal'ın türkülerinden neden korktular? Devrimi silahlı devrim haline gelene kadar besleyen çeşitli etkenlerden biri de devrimci müzik, sanat ve edebiyattır. Lu Sun, bu konuda «Sol» düşünceler taşımaktadır.

Bu yazı, özellikle devrimci edebiyat ve

sanatı küçümseyen, devrime sadece namluların ucundan bakmaya heveslileri sevindirir, onların düşüncelerine destek olur. Ama devrimci edebiyatın ve sanatın devrime katacağı katkılara inananları da düşündürür Lu Sun'un bu yazısındaki görüşlere katılmış olsaydım, bu dergiyi çıkartmanın gereği kalmazdı. Bu yazı, Marksizme geçiş dönemine tekabül eder... bu nedenlerle «sol» görüşlerin ve idealizmin etkilerini taşımaktadır.

Güney Dergisi imzasıyla yayınlanan «OTOBÜS» yazısında, «Bu film için bilimkurgu (Sciens-fiction) filmidir diyebiliriz.» denilmektedir. Bu tanımlama yanlıştır. Bilim-kurgu bilimin verileriyle hayal gücünün birleşimi sonucu meydana getirilen filmlere denir. Film için açık, anlaşılır, sınıfsal yaklaşımı olan bir bir eleştiri getirmemektedirler. Karşı duruşlarının gerekçeleri de açık değildir.

Filmi gördüm Bazı yanlış yaklaşımları ve değerlendirmeleri içermekle birlikte, genel olarak, bir yönetmenin ilk filmi oluşu, yapım zorlukları, değişik ve sinemasal değerleri vb. nedenleriyle iyi buldum. Güney'deki arkadaşları Otobüs'e küçümseyerek baktıran aslında küçük burjuva duygulardır. En azından «Otobüs» yazısı, sorumluluk taşıyan bir imza ile sunulurdu, derginin görüşü olarak, derginin imzası altında sunulmazdı.

«Ye! Ye! Elvis» yazısı, öz itibariyle yanlış bir yazıdır. Bu yazıya göre, emperyalizm herşeye muktedirdir. Toplumsal patlamaları önleyici bitakım önlemleri uzmanları kanalıyla düzenlemekte, toplumsal tepkileri istediği biçimde istediği yöne kanalize etmektedir. Sınıf mücadelesi ve toplumsal patlamalar insan iradesinden bağımsız gelişir. Oysa yazıya göre:

«... Siyasal ve ekonomik baskılar altında bunalan Amerikan gençliğinin düzene karşı duyduğu direnme eğilimi(bu direniş kendiliğinden ve yarı bilinçli de olsa) birçok kimseyi tedirgin etmektedir. O halde hem bu direnmeyi düzene zararlı olmayacak biçimde saptırmak, hem de bu durumdan para kazanmak için yararlanmak gerekir. Kapitalizmin üstün yetenekli danışmanları olayı böyle saptarlar.»

Bu bakış bana Erol Toy'un «İmparator»unu anımsattı.

Egemen güçler her zaman, kitlelerin tepkisini şu ya da bu yolla bastırmak ve asıl hedeflerinden saptırmak için çaba gösterirler. Fakat, emperyalizmin gücünü küçümsemek «sol »oportünizme götüreceği gibi, gücünü abartmak, onun herşeye kadir olduğu hayalini yaymak da bizi sağ oportünizme, sağ teslimiyetçiliğe götürür. Bu yazıda, emperyalizmin mutlak denetiminin varlığına değinilmek isteniyor... ki bu yanlıştır. 12 Mart Sıkıyönetim mahkemelerinde bu yanlışlara birçok arkadaşımız düşmüştür. İnsan iradesinden, sınıfların iradesinden kesinlikle bağımsız varlıklarını sürdüren nesnel koşulların rolü ikinci plana atılmıştır. Bu idealizmdir.

«Melike Demirağ ile bir söyleşi» de, Melike şöyle der:

«Sanatımı halk için yapıyorum, yasalar benimle. Korkacak ve çekinecek bir şeyim yok.»

Emperyalist kapitalist ülkelerde, revizyonist ülkelerde, bizim gibi yarı sömürge ülkelerde yasalar, genellikle egemenlerin çıkarları doğrultusunda işler. Yasalar. özellik le de toplumsal ve siyasal konularda, sanatsal konularda halkın mücadelesini engelleyici içeriklere sahiptirler. Halktan yana değildirler. Sanıyorum ki Melike burada, başka birşeyi anlatmak istemiştir. Konuşmayı yapan arkadaşın, konuyu açması, yanlış anlam veren bir ifadeye açıklık getirmesi gerekirdi.

Bence, göze batan önemli yanlışlardan biri de, derginin arka kapağındaki ilandır. Biz ilan alabiliriz, bunun ilkelerini açıklarız. Fakat özellikle, ilk üç ay ilan alınmaması konusunda arkadaşları uyardım. İlan siyasetimizi açıklamalıydık, ilkelerimize uygun düşen ilanlara yer vermeliydik.

Kapak içlerinin boşluğu ilgimi çekti. Biz tek boş sayfa bile bırakmamalıyız. Söylenecek sözü olanlar dergi çıkartırlar.

«Oğluma Hikayeler» de resimlere çok yer verilmiştir.

Ayrıca, bazı yazılarda geçen «Faşist Diktatörlük» «Yarı-Sömürge, yarı-feodal» tesbitleri, o yazıyı yazanların görüşleridir. Ben bu tespitlere katılmıyorum. Bu konulardaki görüşlerimi daha ilerki sayılarda açıklamaya çalışacağım.

Toplumsal ilerleme Havana yolcuları tescilli bir doçen V.S. V.S.

H. Fehmi Yaşar

Toplumsal ilerleme, Havana yolcuları, Tescilli bir doçent vs. vs...

Revizyonizm bir burjuva ideolojisidir. Gerici özü gereği çöken sınıflara dayanır. Türkiye'de de revizyonistlerin sınıfsal dayanağı burjuvazidir. Bunun içindir ki tüm yayılmışlıklarına rağmen revizyonistler esas olarak halk kitlelerini değil çökeni temsil eden bürfokratları, dünya nimetlerine fazlasıyla düşkün sendika ağalarını, bir avuç alkolik aydın ve sanatçıyı örgütlemişlerdir.

Örgütlenmede en önemli ilkeleri ilkesizliktir.

Özellikle kültür ve sanat alanında bu durum bütün açıklığıyla sergilenmektedir. Faşist diktatörlüğün en azgınlaştığı dönemlerde, eğlenceler diyarı pariste vatan hasretiyle (!) kavrulan ve İstanbul meyhanelerinde sarhoşluktan savrulan ne kadar devrimci (!) sanatçı varsa, hakim sınıfların kısmi gerilemeleri karşısında tezelden toplumsal ilerlemeye iltihak ederek hakettikleri mevkilere ulaşmışlardır. Gerçeğin bir yanı buysa, diğer yanıda bunun nasıl olduğudur. Evet nasıl oldu da revizyonistler sanat alanında böyle bir yayılma gösterdiler.

Bu soruya cevap olacak iki neden önemlidir. Birinci neden devrimci sanatçıların örgütsüzlüğü sanat emekçilerini bu gerici akıma karşı savunmasız bırakması. İkinci neden; bunuda Aziz Nesin' den dinleyeyim. «Büyük grev» adlı masal öyküsünün yayınlanışından sonra çıkan tartışmalarda A. Nesin toplumsal ilerlemeci revizyonistlere şöyle diyor. «Sizin bağlı ve bağımlı bulunduğunuz takıma girmek için yapılan son yağlı öneriyi elimin tersiyle reddettiğimden ve başkanı bulunduğum Türkiye Yazarlar Sendikasını (sizin takıma) bağlamaya karşı geldiğimden beri...

Hani o sizin satın alındı filan diye geveledіğiniz bi şeyler varya şimdi daha açık söyliyeyim: Sizin takım tarafından satın alınamıyorum diyedir bana düşmanlıkları... Bütün bunlardan yanıtlarımdan sonra bile sizin takıma girmeyi ve sendikayı ellerine teslim etmeyi kabul etsem takımınız beni alkışlarf. Geçmişte bunun çok örneklerini gördük.» (A. Nesin Büyük Grev sayfa: 351-352)

Yağlı öneriler... sizin takıma girmem için... Elimin tersiyle...»

Şimdi de havanaya yolluyorlar II. Dünya gençlik festivaline sanatçıları.. gençliğimizi temsil etmeye gidiyorlar nereye gittiklerini niçin gittiklerini bir kez bile düşünmeden...

«Yağlı öneriler ... sizin takıma girmem için.. Elimin tersiyle...»

Yalnız şu gerçek varki yağlı öneriler sunan sadece revizyonistler değildir ve kişi yağlı önerilere alışmaya görsün.

12 Mart öncesinin faşizme karşı yazılarıyla ünlü, halk cephesi mimarı «tescilli doçent'ini hatırlarsınız. İstanbul Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku Doçent'i olan bu zat Maltepe tutukevinden Harbiye hücrelerine hal hatır sormaya çağrılınca aniden ve bir bilim adamı (!) tavrıyla yağlı önerileri reddedememiş derhal sosyalizmin zararlarını, Hürriyet Gazetesinin yararlarını görüp, Tescilli solculuktan tescilli düzen savunuculuğuna yükselmiştir.

«Yağlı öneriler...... sizin takıma girmem için.. elimin tersiyle...»

Ozanın biri Doğu Almanyadaki «şanlı savaşımcı» (!) İ. Bilen için şunları yazmış:

Teknik çok ilerledi fakat
Telefonla devrim mümkün değil
Zatı-alilerine küçük bir malümat...

Bizimde revizyonist baylara küç;ük bir malümatımız. Yağlı önerilerle, Havana yolculukları, Moskova gezileriyle örgütlenenler «tescilli doçent» kadarda olamaz Harbiye hücrelerine kadar ulaşamayıp evlerinde teslim olurlar. Çökene dayananlar çökecektir er yada geç.

D Ü Z E L T M E

8. sayıda yayınlanan «a politik sanat ve bireysellik üzerine» başlıklı yazıda, Metin Güven' in Marx'tan yaptığı alıntılardan biri satır atlanması yüzünden eksik olarak yayınlandı. Bu alıntının tamamını yeniden yayınlıyoruz:

«Kötü yetiştirilmiş çocuklar vardır, erken gelişmiş çocuklar vardır. İlk çağdaki milletlerin pek çoğu erken gelişmiş çocuklar gibidir. Yunanlılar normal çocuklardı. Sanatlarının bize çekici gelmesi, bu sanatı yaratan toplumun ilkelliği ile çelişmiyor: tersine bu çekicilik o ilkelliğin bir sonucu oluyor. Bu da bize bu eserlerin yeterince gelişmemiş sosyal şartlar altında ortaya çıktığını, ancak bu şartlar altında ortaya çıkabileceğini ve bu şartların bir daha geri gelmeyeceğini gösteriyor.»

48. sayfada yayınlanan «Ölümünün 83. yılında Engels'i Saygıyla Selamlıyoruz!» başlıklı alıntılarda, teknik bir hatadan dolayı hatalı dizilen 2. paragrafın 2. cümlesini yeniden yayınlıyoruz:

«...Gerçekten çalışan halk, toplumun gündelik işlerine —Çalışmanın yönetilmesi, devlet işleri, hukuki sorunlar, sanat, bilim, vb.— bakmaya zaman ayıramayacak kadar kendi gerekli çalışmalarına dalınca, bu işleri yönetmek için gerçek çalışmaya katılmayan özel bir sınıfın varlığı gerekli olagelmiştir;...»

GÜLÜYORUM

Herif harç çekiyor on liraya
Yedi kat apartmana
İniyor çıkıyor öksüre tıksıra
Ben buna gülüyorum

Herif yüz lira alıyor
Tiki tak tiki tak
Solu soluma
Ben buna gülüyorum

Samsun cigarası içiyor herifin karısı
Hizmetçi kahve pişirir az şekerli
Ben buna gülüyorum
Tarlada çalışır-çalışkan

Bir köylü kadını
Akşama çorba içer
Ben buna gülüyorum
Herif nutuk atıyor

Sıra sıra kayalara
Gün doğdu çarıklıya
pırıl pırıl..
Ben buna gülüyorum

Çırıl çıplak meşeliğin çobanı
Serilmiş kestane dibine
Aç anam avradıma
Ben buna gülüyorum.

İ. Başaran

YOLDAŞ BİR OZANA ELEŞTİRİ YERİNE

Günler geçiyor..

Göğsünde uçurumlar
Yüreğinde okyanuslar
taşıyorsun
fakat yine de
bitmek bilmiyor
içindeki bozgun
sanki
uyanır gibisin
bir rüyadan

Günler geçiyor..

Patlamalar
Yangınlar
ve işgaller
ne zaman
baharın kölesi oldu
ve ne zamandan beri
solan bir tomurcuk
ısıtıyor kalbini

Günler geçiyor..

Yıkılan çınarlar
Boşalan nehirler
kadar
yaralısın
Oysa
yasaları kesindir
hayatın
Örneğin
Bir sınıftan yanaysan
Mutlaka
Diğerine karşı olmalısın.

Metin Güven

Şaşkın, can sıkıcı, bir iktisat ve edebiyat aylağının yazısı üzerine (*)

NEHİR GÜRSU

«Bilim tamamiyle değer kanununun nasıl işlediğini açıklamkatan ibarettir. Böylece şayet bir kimse bu kanunla çeliştiği ta başta beli olan olayları açıklamak ister se, Bilim ondan vazgeçmeden o Bilimden vazgeçmelidir.»

(K. Marx-Kugelman'a 11 Temmuz 1868 tarihli mektubundan)

Toplumsal bir varlık olarak insan, pratik hayatın bütün alanlarına katılarak, insanlar arasındaki çeşitli ilişkileri, yalnızca bütün diğer faaliyetlerinin belirleyicisi olan üretim faaliyetleri ile değil, siyasal ve kültürel hayat yoluyla da derece derece öğrenir.

Toplumsal ilişkilerin gelişmesinin temel unsuru olan, çeşi;tli biçimlerdeki sınıf mücadelesi, insan bilgisinin ve düşüncesinin gelişiminde özellikle derin etkilere yol açar.

Sınıflı toplumda, herkes, belli bir sınıfın üyesi olarak yaşar ve düşünce biçimi istisnasız bir sınıfın damgasını taşır.

Sınıfsal ayrışmalara taraf olan her sınıf, Dünyayı kendi ideolojisine, kendi dünya görüşüne göre değiştirmeye çalışır. Kendi sınıfsal çıkarlarının ideolojik ve kültürel tabanını oluşturmağa çalışır. Bu devrimci sınıflar için olduğu kadar, karşı-devrimci sınıflar içinde doğrudur. İdeolojik ve kültürel tabanın oluşturulması, kısaca «kamuoyu yaratılması»nın önemli parçalarından olan Sanat ve Edebiyatın yeri özellikle önemlidir.

Çeşitli biçimlerde ortaya çıkan Modern Revizyonizm, günümüzde Emperyalist burjuvazinin ve her türden gericiliğin M-L'e karşı kullandığı son ideolojik silahıdır. Modern Revizyonist «Sanat ve Edebiyat» devrimci maske altında, Sosyal Emperyalizmin yayılmacılığına hizmet eden, karşı devrimci düşünceler yayan, sınıf mücadelesini, proletarya diktatörlüğünü reddeden «sanat»tır.

Geçmişte hiçbir burjuva sanatı, bu derece güdümlü, bu derece gerici olmamış, Emperyalist Burjuvazinin çıkarlarını böylesine açıkça savunmamıştır. İşçi sınıfının ve halkın çıkarlarına bu derece azgınca saldırmamıştır. Revizyonist sanatin esas tehlikesi büründüğü sosyalizm cilasıdır. Ama bu cila biraz kazındığında altından; Bernştein, Kautsky, Tito, Kruşçev, Breçnev Lin Biao ve Teng Sia Ping'in köhneleşmiş revizyonist düşünceleri çıkmaktadır.

«Bay» Taygun'un yazısı bu ç;erçevede ele alınmalıdır. Kendisi şaşkın, kendini beğenmiş, can sıkıcı bir edebiyat aylağıdır. Revizyonizm, «sanat» alanında şimdiki «standart-tabut taşıyıcılarının» yanısıra yenilerinin sahneye çıkması için onu tam zamanında piyasaya sürmüştür.

Ekonomi Politiği, revizyonist Sovyet yazarlarından «öğrenmiş» olan yazarın bu yazısını okuyan en sıradan bir okuyucu bile marksist-değer teorisinin nasıl kaba bir biçimde katledildiğini anlamakta güçlük çekmeyecektir.

Sanatsal değeri, ekonomik değerle aynileştiren yazar, sanatsal ve düşünsel değerleri sınıfsal ilişkilerinden kopararak şu soruları soruyor:

«-Marx'ın, Shakespeare'in Nevton'un Lenin'in düşüncelerinin pahası ne?

- Newton yasaları Dünya yüzünde her yapı yapıldığında kullanılır. Her gün bir yerde Shakespeare'in bir oyunu oynanır. İnsanlar hayattan bir tad alırlar bunları izledikçe Sosyalist Ülkelerde her bir karar alındığında Marx'ın, Lenin'in düşüncesinden yararlanılır. Hani bunun karşılığı?...

- Aydın kişilerin, düşünürlerin, sanatçıların topluma verdikleri belli. Toplum onlara ne verecek?» (Ags-s. 28)

Yazara göre aydınlar, sınıfsal mücadelenin dışındadırlar. Onlar sadece sanatsal ve

düşünsel değerler yaratırlar. Va hatta «Sanatçı, sınıfsız toplumun, cılız ve halsiz de olsa, geriye günümüze bir yansımadır.» Sanatçılar yazara göre, geleceğin «mutlu ve müreffeh» toplumunun, cılız da olsa, bu düzenin tadını sezmiş kişilerdir.

Yazar, Ultra-İdealist bir yaklaşımla, sanatsal çabaları üretim faaliyetinden koparır, ve neredeyse sanatçıları« ilahi kudretin» temsilcileri yarı-tanrılar olarak değerlendirir. Yazarın, sanatçıları ve düşünce adamlarını nasıl sınıfların ve sınıf mücadelesinin dışında gördüğünü yazdığı «traji-komik» yazının finali «çarpıcı» biçimde açıklıyor. «Ancak, toplumsal varoluşu gereği, bilincinde olsa da olmasa da, hatta bu öğretiye karşı öznel olarak savaşımda verse, eğer emeğini sanat ürününe dönüştürüyorsa sanatçı, sanatçıysa yani, son kertede sınıfsız toplumun insanıdır.» (Agy-s. 39)

Görüyorsunuz, olayda gülünç bir şey yok sadece tehlike var...

Yazar, yazısında sanatçının esas «savaşımının» «herkesin olan yapıtının kâr amacıyla pazara hapseden ve «herkesin ondan yararlanmasının engelleyen üretim ilişkileri» ile olduğunu yazıyor ve ekliyor; «Sanatçı yalnız sanat emeğinin metalaşmasına karşı degil, meta kavramının kendisine karşıdır.»

Sanatçıların sınıfsal konumuna bu idealist-burjuva yaklaşımı, yazarı, Revizyonist Sovyet yazarlarının yanına götürüyor.

Yukarda da belirttiğimiz gibi, sınıflı toplumda hiç kimse ve hiçbir düşünce sınıf mücadelesinin dışınd kalamaz. Aydınlar, bağlı oldukları sınıfın çıkarlarını en tutarlı ve en sağlam biçimde savunan kişilerdir. Ve tam da bu özellikleri onların «'aydın' olmalarını sağlar. Hakim sınıfların işçi sınıfına ve halka karşı tavrı neyse bu sınıfların aydınlarının ve sanatçıların da halka karşı tavrı aynıdır.

İşbirlikçi Burjuvazi ve Toprak ağalarının çıkarlarını savunan, hakim sınıf kökenli aydınlar, geniş halk yığınlarının yoksulluğa ve köleliğe mâhkum edildiği bu düzeni çok iyi anlama ve öğrenme olanaklarına sahiptirler. Ve olanaklardan sonuna kadar yararlanmaktan kolay kolay vazgeçmezler. Kendi görkemli hayatlarının işçilerin ve emekçi halkın omuzları üzerinde yükseldiğini, kısacası çıkarlarının bu düzenin devamına bağlı olduğunu gören bu sınıf aydınları ve düşünce adamları, bu düzenin daha «nice yıllara» sürmesi amacıyla, sanat yaratılarını hakim sınıfların hizmetine sunarlar. İşte genel müdürler, burjuva şairleri, işte büyük bürokratlar ve işte «Sanat Emeği»nin revizyonist yazarları..

Lenin, hakim sınıf kökenli, düşünce adamlarını, sanatçıları «aydınlara» dahil bile etmiyor. Bunlar gerçek anlamda «aydın» değillerdir. Halk sınıf ve tabakaları açısından bakıldığında, halk için gerici olan bu «aydınlar», hakim sınıflar için Aydındır. Kendi sınıflarının «gözbebeğidir.»

Çünkü aydınlar, hakim sınıfların çıkarlarını en sağlam, en kusursuz biçimde yansıtan ve bu çıkarları en iyi biçimde savunan unsurlardır. İşte onları gerici yapan, dayandıkları sınıfsal temelleridir.

Yazarın diğer görüşlerini kapsamlı olarak ele almayı ve eleştirmeği bir başka yazıya bırakarak, bu güne kadar marksist değer teorisine aynı bakış açısıyla saldıran yazarında katıldığı karşı devrimci koronun görüşlerinin eleştirisine geçelim.

«Sanat emeği» yazarının sanatı ve sanatçıyı sınıflar üstü gören anlayışı açık bir şekilde şu satırlarda görülüyor. «Hiçbir sanatçı, **dünya görüşü ne olursa olsun** (abç) eğer sanatçı ise algılanamayacak bir yapıt **üretmez. Ürünün algılanması sanat ürününün nedenidir.** (abç) Bu açıdan sanatçı, **kim olursa olsun** (abç) bilincinde olsa da olmasa da kapitalist üretim tarzın ters düşecektir.» (agy-s. 33) Yazar bu satırları «Sanat ürünü nün değer ölçüsü olarak yerini» analiz (?) ederken yazıyor. «Bir hamlet olsa olsa yüz liradır, bir Picasso'yu bu kadar hapalı kılan nedir?» diye yürek parçalayıcı bir masumiyetle soruyor ve ilave ediyor; «Onda somutlaşan sanat emeği ya da toplumsal değeri değil herhalde?» Yazar sonra Picasso'nun fiyatının astronomik oluşunu, tek oluşuna bağlıyor. «Hamlet bir tane değil mi? Özgüllük-

leri açısından bu iki sanat yapıtının aralarındaki fark nerede.»

«Nesneleşmiş sanat ürünleri, bir bakıma, kapitalist toplumda **değişim değeri ölçütü** (abç) yani para işlevi görürler. Sanat değerleri ancak onları tanınır kıldığı oranda işe yarar.» (agy-s. 32, 33) Yazar yazısını sanat ürününün meta olmadığını söyleyerek sürdürüyor, sonra da meta olmayan bu ürünün meta pazarındaki yerini «açıkladıktan» ve sanatta ürün meta çelişkisini «ortaya» koyduktan sonra, Büyük proleter kültür devrimine saldırmayı da ihmal etmiyor. Bu saldırıya karışlık vermeği sonraya bırakarak, yazarın marksist-değer teorisini nasıl katlettiğini ve «cinayet aletini» nereden ödünç aldığını sergileyelim.

Öncelikle belirtilmesi gereken nokta sanatsal değerlerin, tarihsel yasaları ortaya çıkartan ve belli bir iktisadi-sosyal kuruluşu yani kapitalizmi yapısı ve oluşumu içinde kendine konu edinen tarihsel bir bilim olan Ekonomi Politiğin konusuna giren ekonomik değerlerle karıştırılmaması gerekir.

Meta, kapitalist üretim ilişkilerinin hakim olduğu bir toplumun belirli sayıdaki kişilerinin pazarda satmak için ürettikleri ve yeniden ürettikleri sosyal mübadele değeridir. İnsanın kullanma değeri üretimi olan ürünle karıştırılmamalıdır.

«Sanat emeği»nin yazarı diyor ki; «Marksist ekonomi politik bilmi, ürünlerin «meta» özelliklerinin yapay, geçici, göreli ve ancak bu üretim tarzına özgü bir gerçeklik olduğunu söyler.» ,agy-s. 28)

Ürün ve meta terimleri arasındaki çok önemli ayrıma ilk kez, klasik burjuva iktisatçılarının en büyüklerinden David Ricardo «Ekonomi Politiğin Prensipleri» adlı eserinde işaret ediyor.

«Bir malın değiştirme değerini ölçen her ne kadar mal onsuz olamazsa da faydası değildir. Faydalı oldukları söylenen şeyler değiştirme değerlerini iki kaynaktan alırlar. Az bulunuşlarından ve onları elde etmek için gerekli emek miktarından. Değerleri ancak az bulunuşlarına bağlı şeyler vardır. Heykeller, tablolar vb. şeyler böyledir. Bunların değeri sadece onlara sahip olmak hevesinde olanlara, bu hevesi duyanların para imkanlarına ve kaprisleri ne bağlıdır. Oysa ki, biz mal-dan sözederken endüstri ürünlerinden miktarı insan endüstrisi ile artan üretimi rekabette teşvik gören malları kastediyoruz. Bu nokta ekonomi politikte en önemli doktrin noktasıdır. (aç-ricardo) Çünkü değer terimine böyle bulanık ve açık olmayan bir anlam verildiğinden ötürü yapılan bunca hatanın başkaca bir nedeni olamaz.»

Ekonomi Politiğin temel kitabı olan Das Kapital adlı anıtsal eserinde K. Marx şöyle yazıyor.

«Bir şey mal olmadan da faydalı ve insan emeğinin ürünü olabilir. Kendi emeğinin ürünüyle kendi ihtiyacını karşılayan kimse, her ne kadar kullanma değeri yaratmışsa da bir mal yaratmamıştır. Mal üretmek için o kimsenin, yalnız kullanma değeri değil, bir başkası için kullanma değeri üretmesi gerekir. Ve sadece başkası için üretmesi de yetmez. Orta çağların köylüsü, Toprak beyleri için tahıl üretirdi ama, ürettiği mal değildi. Mal olabilmek için ürünün, onun kullanma değerinden yararlanacak başka bir kimseye değiştirme yoluyla devredebilmek için üretilmiş olması gerekir.» (Kapital Cilt 1 s-. 3 1, 32- Mehmet Selik çevirisi)

Bunun içindir ki, mal ancak kapitalist üretim tarzının ürünüdür. Kapitalist toplumda üretici ne üretim araçlarına ne de üretimin sonuçlarına sahiptir. Bu yüzden işçi üretimin sonuçlarına ilgi duymaz. Satış için yapılan üretimden, kapitalist üretime geçiş, işgücünün mal haline, üretim araçlarının kapital yaratacak sosyal ilişkilerdeki rolünün gelişmesiyle gerçekleşir. Bir malın değeri de, o malı üretmek için sosyal olarak harcanan insanın işgücüdür. Mübadele değerini belirleyen ne fayda, ne malın az olması ne de ona duyulan ihtiyaçtır. Malın değeri öznel değil, nesnel ve toplumsaldır.

Sanatsal değerleri, iktisadi değerlerle bir arada ele alıp «talihsiz» karşılaşmalar yapmak ve «Sanatın ekonomi politikteki yeri üzerine» düşünceler sıralayıp, «Marx'ın, Shakespeare'in, Newton'un, Lenin'in düşüncelei-

nin pahası ne?» gibisinden akılsızca sorular sormak için, Marksist değer teorisine azgınca saldıran emperyalist Burjuvazinin gözde ideolojisi Modern Revizyonizmin «ekonomik dehaları»nın sulamış beyinleriyle düşünmek gerekir.

İktisadi değer olarak meta, hemen bir diyalektik hareketi açığa vurur. Metanın kullanım değeri ve mübadele değeri olmak üzere iki yönü vardır. Tek ve aynı meta, birbiriyle uyuşmayan ama, yine de birbirlerini içeren ikili görünümüyle karşımıza çıkar. Bir malı kendisi yapan değeri ve nitelikleri o malın kullanım değeri oluşturur. Mübadele değeri olarak meta ise, yalnız kapsadığı para için istenilir. Meta üretici emekten olduğu kadar, bir kullanış değeri olması itibariyle yol açtığı pisikolojik durumlardan ayrılır. Sosyal bir nitelik, piyasa malı niteliği kazanır. Metadan söz ederken, sanat ya da lüks eşyalar değil, toplumda yeniden üretilmesi mümkün olan eşyaların söz konusu olduğu açıktır.

Marksist değer teorisini çürütecek «yeni» kanıtlar bulmaya çalışan Burjuvazinin kiralık kalemleri şu türden sözde kanıtlar ileri sürerler.

«Aynı emeği gerektiren bir altın kadehle, bir demir kadeh var diyelim. Eğer Marks haklı olsaydı iki kadeh aynı değerde olurdu. Bu iki kadehin aynı değerde olması saçmadır. Dolayısıyla Marks'ın değer teorisi saçmadır.»

Özellikle dikkat edilmesi gereken bazı temel noktalar şunlardır:

Marks, sanat emeğinin ürünlerine, tamamiyle kendi başına ve nitel faaliyetlerin ürünlerine değer teorisinde kesinlikle yer vermemiştir. Bu ürünlerin «değeri» onların enderliğiyle, ayrıcalı karakteriyle, estetik nitelikleriyle, alıcıların onlara biçtiği önemle, o alıcının pisikolojik güdüleriyle, o nesneyi almak için katlanacağı fedakarlıkların derecesiyle belirlenir. O nesne hakkında, ama sadece o nesneler hakkında «pisikolojik» değer teorisi kuprulmuştur. Marksizmin düşmanları o pisikolojik teorinin bir anlam taşıdığı dar boyutlu nitel üretim alanının sınırlarının yersiz bir biçimde genişletirler. Bu tamamen pisikolojik teorinin karaborsacılık olgusuna çok güzel uygulanabilmesi resmi-ekonomi Palitik bakımından hayli gülünçtür.

Zorunlu ortalama sosyal emek süresiyle belirlenen marksist değer teorisi-Marks bunu söylemişir ve sık sık tekrarlamıştır. - ancak bir sosyal emek ürünü olan metalara, öyleyse piyasa için yapılan üretime, seri halinde üretimi mümkün olan metaların üretimine uygulanır.

Yazarın sanat konusundaki Burjuva-idealist görüşlerinin eleştirisini bir başka yazıya bırakarak, onun diyalektik materyalizmi ve materyalist bilgi teorisini, burjuvazinin eskimiş nakaratlarıyla nasıl inkar ettiğini, düşünce ile maddenin nasıl birbirinden ayrıldığını ve sanatı sınıfsal ilişkilerinden kopararak ona nasıl mistik bir açıdan baktığını görelim.

Yazar şöyle diyor:

«Doğada, toplumda, insan beyninde, yani genelde, madde düşünceyi belirler. Bunun karşıtı sanattır. **Sanatta düşünce maddeyi belirler** (abç) Sanat ürününün özü düşüncedir. **Göreli olan, rastlantısal olan maddedir.** (abç) Sanat madde düşünce çelişkisinden genel olarak geçerli olan maddenin belirleyiciliğin, insan istemiyle karşıtına dönüştüğü noktadır.» (agy. 30)

Sanatsal düşünceye bu türden bir yaklaşım, sahibini en kötü cinsten idealizmin yanına götürür. Sanatsal düşünce de, diğer düşünce biçimleri gibi dünyayı değiştirmeğe çalışır.» George Thomson'un belirttiği gibi, «Bilim adamı, dış dünyayla ilgili bilincinde bir gelişme keşfeder. Ve onu bilimsel bir varsayım içinde çözer. Bunların her ikisi de yaratıcı eylemlerdir. Bilim adamı bilgimizi zenginleştirerek, doğa üzerindeki egemenliğimizi biraz daha pekiştirir. Sanatçı ise, toplumsal bilincimizi daha yüksek bir düzeye vardırarak, sınıf mücadelesini ilerletir. (İnsanın özü -s. 111)

Thomson, sanatsal yaratışla, bilimsel yaratış arasındaki diyalektik bağın önemini vurguluyor. «Bilim adamıyla, sanatçının ayrı ayrı kendi özel çalışmaları yürüttükleri iki farklı dünya, aslında ikisinin bir arada yaşadıkları ve çalıştıkları toplumsal dünyanın ayrılmaz parçalarıdır. Kaldı ki, kendi özel çalışmalarında bile, ne bilim adamı öz-

neden, ne de sanatçı nesneden kurtulabilir.» (ag-k s. 111)

Sanatsal ve bilimsel yaratışın, insanları, yani bilim adamı ile sanat adamı sınıflı toplumda yaşarlar. Sınıf mücadelesinden etkilenememezlik edemezler. Sınıflı bir toplumda yaşamak sonra da o toplumdan bağımsız ol,-mak işte bu hiç bir zaman mümkün olmamıştır. Lenin'in belirttiği gibi «Paranın iktidarı üzerine kurulmuş bir toplumda, bir avuç insan asalak olarak yaşarken, emekçi yığınların yoksulluk içinde süründükleri bir toplumda gerçek anlamda 'özgürlük' olamaz.» (Parti edebiyatı ve örgütü)

Sanatsal düşüncenin, sınıf çalişmelerinin dışında olması bir yana, «maddeyi belirleyeceğini» ileri sürmek tam bir «ahmaklık» değilse, Revizyonist Burjuvazinin çıkarlarını savunmaktan başka birşey değildir.

Sanatın her zaman ve her çağda «sınıflar üstü» olduğu iddiasının «iki yüzlülüğü» ve sanatın «düzmece nişanları» marksistler tarafından alaşağı edilmiştir.

Kapitalist toplumda Sanatsal özgürlük, yalnızca burjuva sanatçılarına, yazarlarına tanınan, işçi sınıfını ve halkı yoksulluğa mahkum eden kölelik düzenini yaşatmaya, haklı göstermeye yönelik güdümlü çabalardır.

Gerçekten özgür bir sanat ve edebiyat (Burjuvazinin ve toprak ağalarının çıkarlarının yokedilmesine karşı-özgür) ancak halk Demokrasilerinde ve sosyalist toplumda varolabilir.

Olaylara, Sosyal-Emperyalizmin Rusya' da üretip çeşitli ülkelerdeki işbirlikçilerine dağıttığı gözlüklerden biriyle bakan «bay» Taygun, «Sanat, ürün, meta çelişkisi» başlığında topladığı saçmalıkların bir bölümünde Büyük Proleter Kültür devrimine saldırdığını daha önce söylemiştim.

«Bay» Taygun şöyle yazıyor:

Sanat ürünleri bir kez varolmuş Iseler. ürün ile algılayan arasındaki ilişki sürüp gider. «Kerem gibi» yi kimse benim kafamdan söküp atabilir mi? Nazi Almanyasında ya da Kültür Devrimi Çin'inde tasarlanmıştır böyle şeyler. Ürünler kalmış, tasarlayanlar gitmiştir.» (agy-s. 36)

Dünyaya Sosyal emperyalist efendilerinin bakışıyla bakan, Kültür Devrimini, revizyonist yazarların «küfürname»lerinden «öğrendiği» anlaşılan yazar, Çin halkının binlerce yıllık köhneleşmiş düşünceleri ve alışkanlıkları yere çaldığı ve yeni düşünceyi yeni hayatı benimsediği, kendini ve hayatı yaratıcı bir biçimde değiştirme çabalarının başlatıcısı olan Büyük Proleter Kültür Devrimine dil uzatabilir mi?

Nazi Almanyasında olanlar bugün, Sosyal Emperyalist Rusya'da olmaktadır. Orada Leninin ve Stalin'in düşüncelerine azgınca sldırılmakta, proleter diktatörlüğüne, mark sist ve devrimci olan her şeye hücum edilmektedir. Rusya'da Stalin'in adı Ulusal marştan çıkarılmakta, sosyalist Anayasa Sosyal Emperyalizmi meşru gösteren Burjuva Anayasasına dönüştürülmektedir. Başta Jdanov olmak üzere, M-L sanat ve kültür adamlarına saldırılmakta kitapları ve eserleri yasaklanmaktadır. Sovyetler Birliğinde, Toplama kampları ve akıl hastaneleri Devrimci yazar ve düşünce adamlarıyla doludur.

Bütün herkesin bildiği bu gerçekler ortadayken Sosyal Emperyalizmin bu yeni «tabut taşıyıcısı» kimin yüzünü boyamaya çalışıyor.

Büyük M-L Mao Zedung yoldaşın bizzat başlattığı ve yönettiği Büyük Proleter Kültür Devrimi «Proletaryanın Burjuvaziye ve bütün diğer sömürücü sınıflara karşı giriştiği büyük bir siyasi devrimdir. Büyük Proleter Kültür Devrimi, Çin Komünist Partisinin ve onun önderliğindeki geniş devrimci halk kitlelerinin Gou Mintang gericilerine karşı verdikleri uzun süreli mücadelelerin bir devamı, Proleterya ile Burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesinin bir devamıdır.» «Büyük Proleter Kültür Devrimi mutlaka gereklidir ve proletarya diktatörlüğünü sağlamlaştırmak, kapitalizmin geri gelmesini önlemek ve sosyalizmi inşa etmek için tam zamanında yapılmaktadır.» (ÇKP kısa tarihinden s. 38 ve 40)

«Yerli» Revizyonistlerimiz, Pavlov'un şartlı denekleri gibi hareket edeceklerine, Büyük Proleter Kültür Devriminin anlamını ve önemini kavramaları için Mao Yoldaş'ın eserlerini okuyup anlamaya çalışmaları gerekir.

(X) Ali Taygun «Sanatın Ekonomi Politikteki Yeri Üstüne Düşünceler»
Sanat Emeği Sayı: 3 Mayıs 1978

oğluma hikayeler

YILMAZ GÜNEY yazdı, HASLET resimledi.

Tahta Arabalı Çocuklar

Çocuk ağlayarak eve geldi.

«Neden ağlıyorsun güzel oğlum?» dedi babası.

Çocuk dedi ki: «Ekrem'in tahta arabası var. Beni bindirmiyor. Ben de araba isterim.»

Ekrem, komşularının oğluydu.

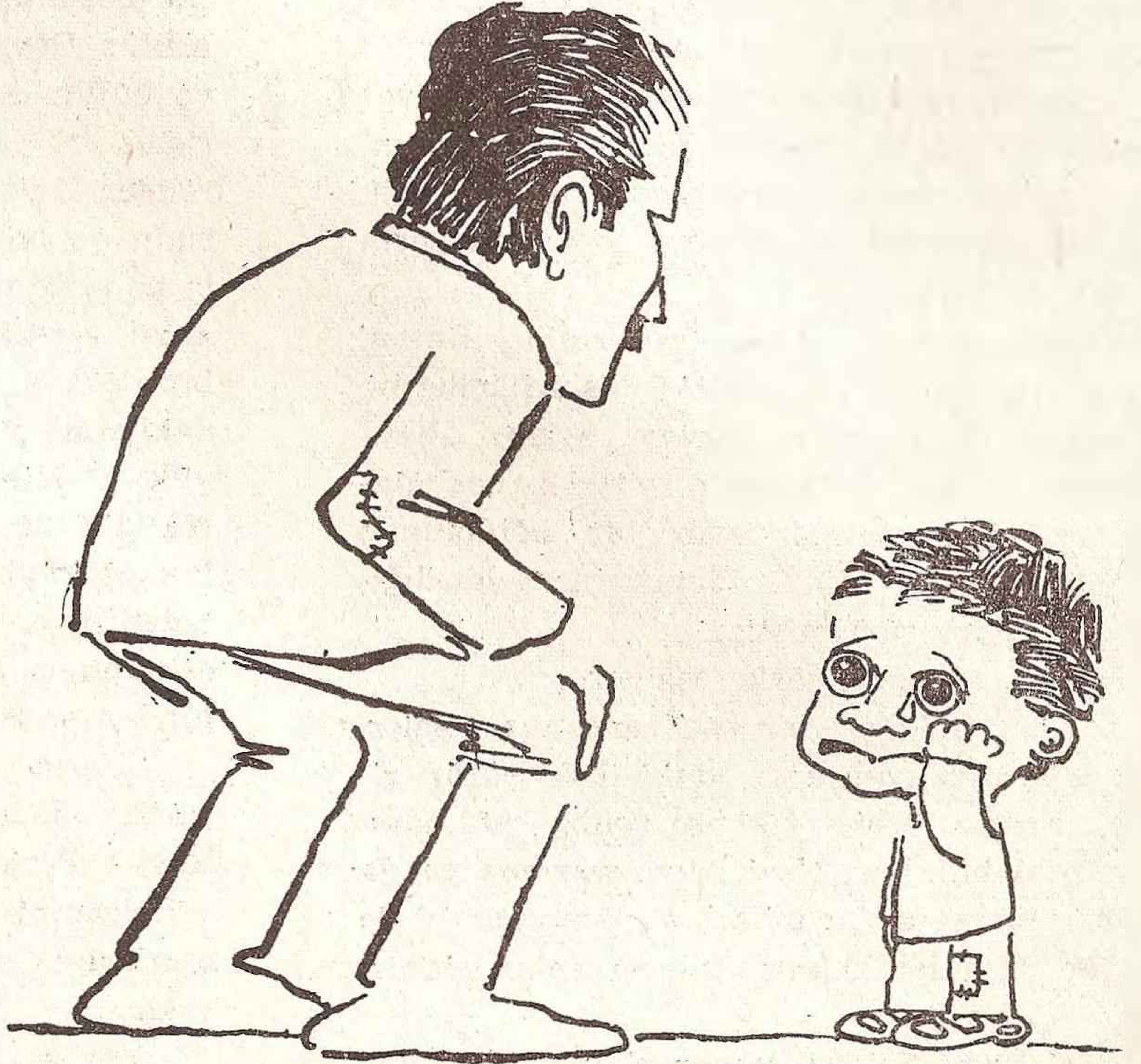
Baba dedi ki: «İkiniz de arkadaşsınız. Bir araba ikinize yetmiyor mu?»

Çocuk dedi ki:

«Ekrem beni arabaya hiç bindirmiyor. Hep o biniyor. Ben de onu çekiyorum. Bana diyor ki, sen benim arabamın atısın, diyor. Bu araba benim, sen de arabamın atısın, diyor.»

«Ekrem'le iyi geçiniyordunuz eskiden... iyi arkadaştınız hani, birbirinizi de çok seviyordunuz. Niye böyle oldu ki?»

Çocuk gözlerinin yaşını sildi.

Dedi ki:

«Ekrem'in babası ona tahta araba yaptı, arabayı yapmadan önce aramız iyiydi, çok iyiydi. Kamıştan atlarımız vardı, hep beraber oynuyorduk. Ekrem'in babası, Ekrem'e tahtadan bir araba yaptı sonra. O günden sonra Ekrem değişti. Beni arabasına hiç bindirmiyor. Kendi biniyor arabaya, bana da arabasını çektiriyor... Bazan çektirmiyor bile, başka çocuklara çektiriyor...»

«Çektirsin... sen de çekmezsin...»

«Ben çekmezsem öbür çocuklar çekecek. Ben ona diyorum ki, Ekrem, biraz ben bineyim, sen çek, sonra sen bin, ben çekeyim. Olmaz, diyor. Benim arabamı çekecek çok çocuk var, diyor. Arabasıyla çok övünüyor. Babası boya almış, şimdi boyalı olacakmış arabası, mavili yeşilli olacakmış.»

«Çocuklara söyle, onlar da çekmesinler... birlik olun, sözbirliği edin, hepiniz sırayla binin, sırayla çekin...»

«Söz dinlemiyorlar ki... hepsi de Ekrem'in peşinden koşuyor. Arabayı çekmek için birbirlerini yiyorlar. Ben Ekrem'e diyorum ki, beni de bindir arabaya, ben senin arkadaşınım, biraz da sen beni çek diyorum. Yok, diyor. Ne beni bindiriyor arabaya, ne başka çocukları.»

Baba düşündü.

Dedi ki:

«Anlıyorum ki,

Ekrem'le senin arana o tahta araba girdikten sonra Ekrem değişti. O tahta araba Ekrem'in değil de, senin olsaydı, yani Ekrem'in arabası olmasaydı da ben sana bir tahta araba yapsaydım, Ekrem'in şimdi yaptıklarını sen yapacaktın... arabaya binecektin, çocukları ardından koşturacaktın, övünecektin falan filan...»

«Öyle yapmazdım ben... ben, sırayla bütün çocukları bindirirdim...»

Baba güldü.

«Olur oğlum» dedi. «Bir tahta araba da ben sana yapayım.»

Çocuk sevindi.

«Ekrem'in arabasından güzel olsun, rengi de kırmızı olsun» dedi.

Baba hemen tahta bir araba yapmaya koyuldu.

Çocuk heyecanla arabanın bitmesini bekliyordu .

Araba bitince, çocuk, yüzünde mutlu bir gülümsemeyle babasına sarıldı, onu yürekten öptü.

Baba, oğlunun çocukların arasına katılışını izliyordu.

Bir çocuk, Ekrem'in arabasını çekiyordu.

Mahallenin diğer çocukları, yeni bir arabayla gelen çocuğu görünce, onun çevresini alıverdiler hemen...

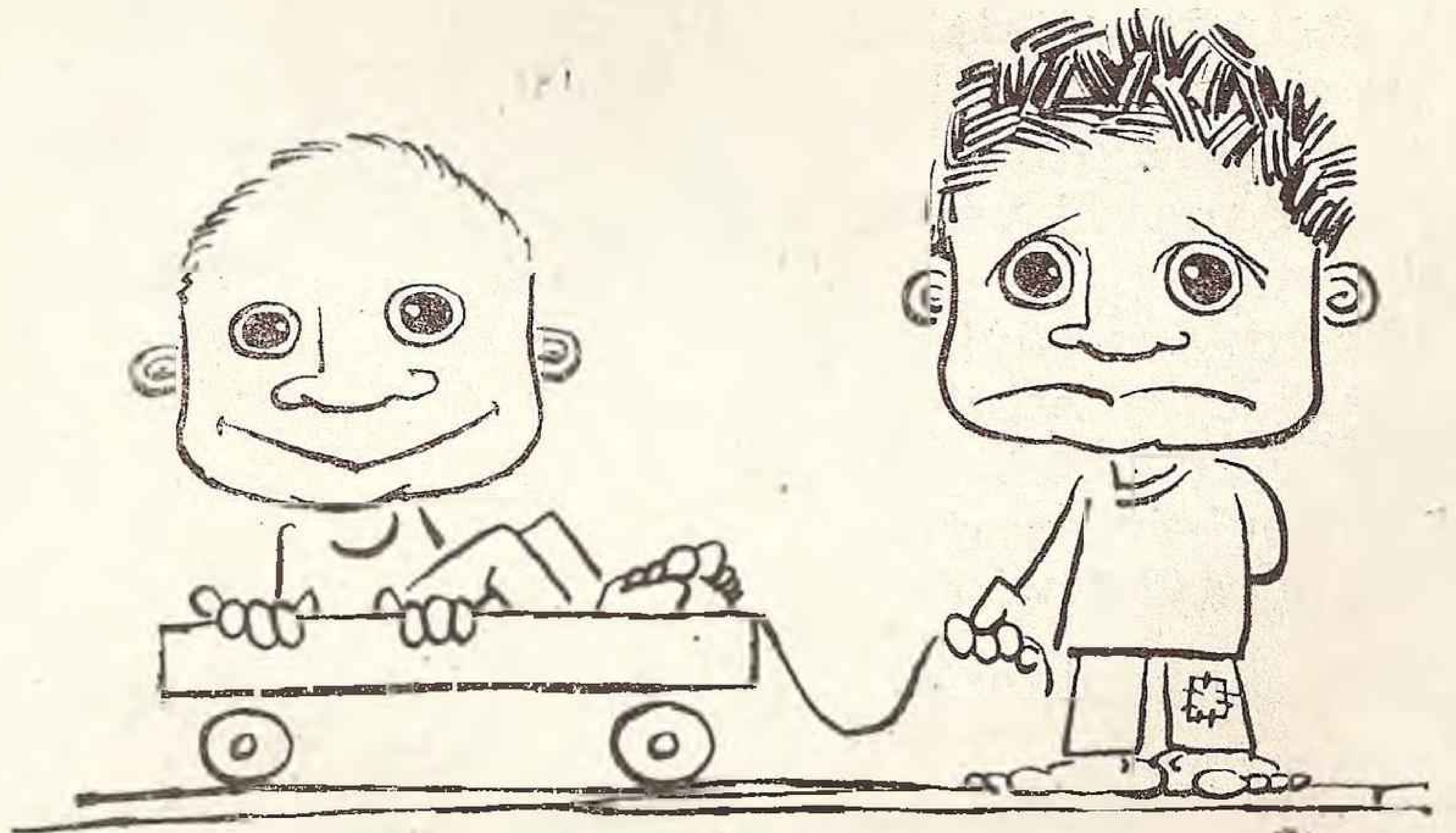
«Benim arabam» dedi çocuk. «Babam yaptı. Yarın da kırmızıya boyayacak.»

Çocuklardan biri arabaya binmek istedi. Çocuk öfkeyle itti onu.
«Araba benim» dedi.

Az sonra, kasılarak arabaya kuruldu çocuk.

Ekrem'e nisbet

yaparcasına, onun

çevresinden ayrılmadan, sırayla çocuklara arabasını çektirdi.

Ekrem dedi ki:

«Benim arabam senin arabandan iyidir.»

«Hayır» dedi çocuk. «Benim arabam daha iyidir.»

«Var mısın, yarışalım» dedi Ekrem

«Yarışalım» dedi çocuk, böbürlenerek.

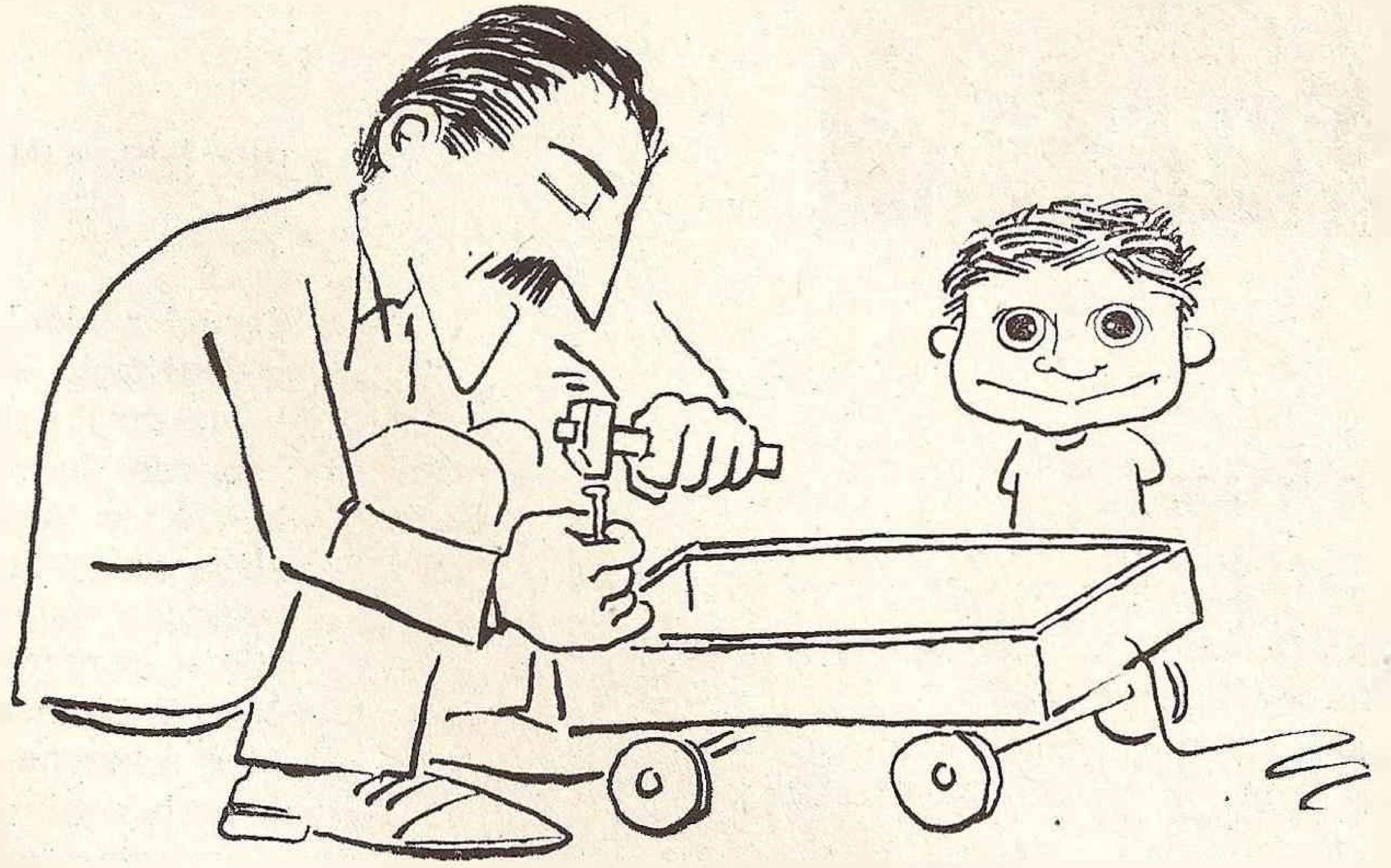
Çocukların arasından at olacak çocukları seçtiler.

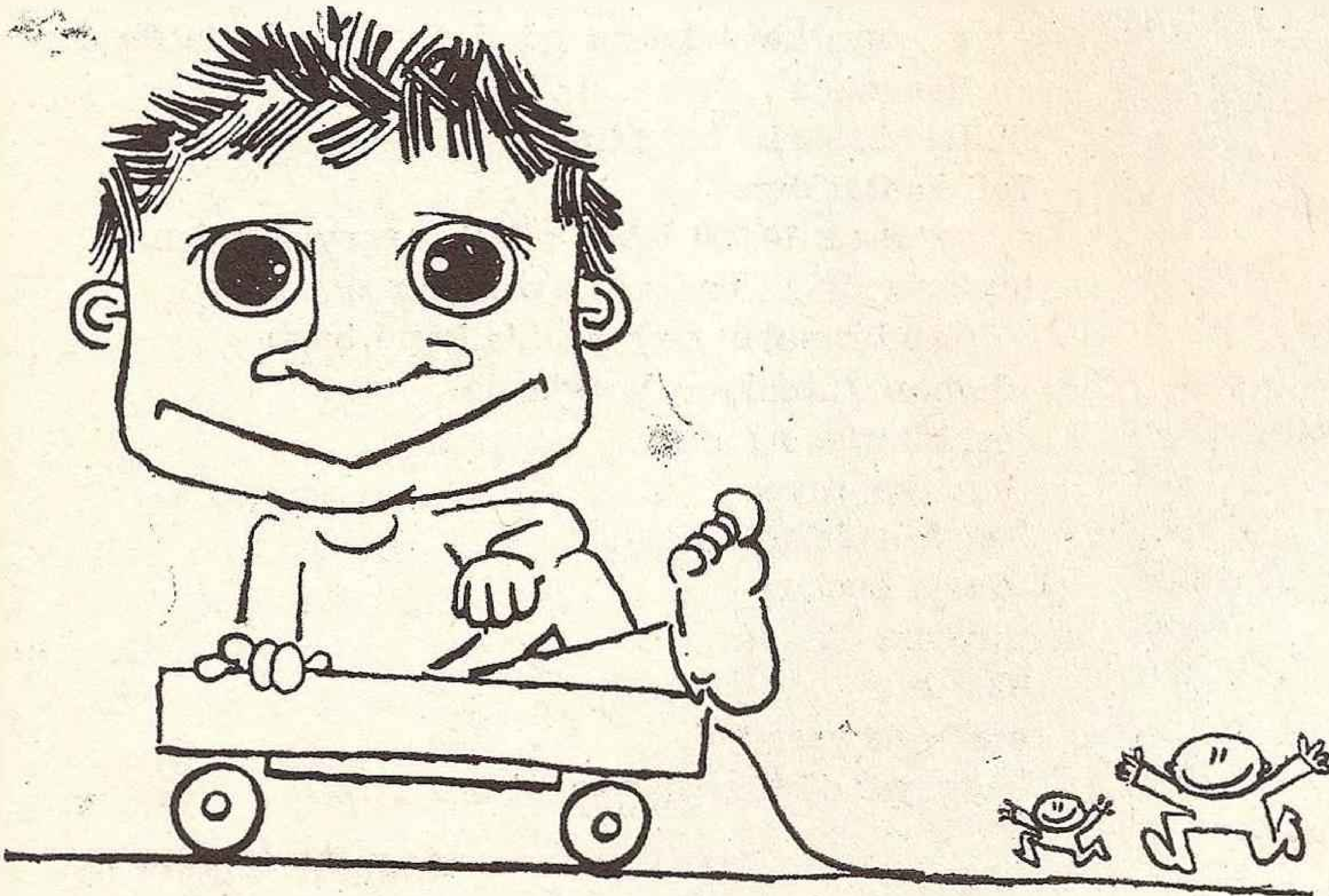
Baba acı acı gülümsüyordu.

Karısı, kocasının kendi kendine gülümsediğini görünce, sordu:

«Hayrola, neye gülüyorsun?»

«Arabaya gülüyorum» dedi adam.

Kadın çocuklardan yana baktı.

Ekrem'le oğlunun arabası yan-yana, yarış düzeninde duruyordu.

Bir çocuk, yarışa hazırlananlara sayıyordu.

«Bir... iki... üç!»

«Üç» denir denmez, iki araba yarışa kalktı.

Ekrem ve çocuk, atları kamçılar gibi el hareketleri yapıyorlar, heyecanla bağırıyorlardı::

«Deh... Deh!..»

Diğer çocuklar da yarışın coşkusu içinde, arabaların ardından koşuyorlardı. Düşen çocuklardan biri ağlıyordu arkalarından.

DOĞUDAN BATIDAN

TOHUM

Toprağa atıldı bir kez devrimin tohumu
artık işi kökleşmektir
yağan yağmurla gelen günle
boy atıp gün be gün büyümektir...

yeşil yeşil mavi mavi sevda gibi
gönüllerde yerleşmektir

toprağa atıldı bir kez tohum
artık işi edirne'den van'a kadar
güçlü güçlü hızlı hızlı
gelişmektir...

Mustafa Akay

BEN VE SEN

Birlikte doğduk seninle
Sen sıcakta ben soğukta yatarım.
Özel doktorlarınız «hık» deyince koşarken
Ben; dua ile, muska ile avunurum.
Oyuncakların kucak dolusu,
Ayaklarım yalın, çamurla oynarım...
Yürümeye başlayınca elime iş verirler
Sokaklarda simit satarım bağıra bağıra!
Tarlalarda pamuk toplarım,
Yana yana, pişe, kızara...
Sen bir zevkle büyür
Uluslar dolaşırsın.
Okuyup belki de «adam» olursun,
Ben asker ocağında görevde
Sen pavyonda şişe patlatırsın.
Okulu bitirince dış uluslara,
Okumaya gidersin, herkes sever seni...
«Adam» oldu derler, kafa çalıştırdı...
Ben ise doğduğum gecekonduda ölürüm...
Kimsenin ruhu bile duymaz...

N. Mustafa Bardak
Osmaniye - Adana

BİR İNSANIN ÖZELLİKLERİ

Tertipler, ajanlar, katliamlar
geciktirmek istiyorlar
kanla gürleyen zaferi.
Yırt perdelerini
kulak ver yeryüzüne
«İspanya'da kırk milyon insandan
üç cellat bulunamadığından
faşist generaller kurşunladı Komünistleri»
ölüm ürkütmesin seni
öfkeye bezenmiş bir sevinç uyansın
kabartsın yüreğini.
Ve yurdumda filmin devamı
«Anarşi önlenecektir!»
yani bilmem kaç kişinin hayatla bağı kesilecektir.
Oysa hiç öldürülmedin daha
ama o örülen örümcek ağında
kafana yıkılmıyormu hayalindeki pembe evin.
Cinayetleri, kolların gibi kendine kapanmış
yüreğinde ayıplama.
Bencillik, kötü heves
nefeslen biraz.
Çevir başını
hemen kulağımızın dibinde
«İran'da bir üniversitede
halka yüreklerini vermek istedikleri için
iki yüz ana kuzusu yarım saatta kalbura çevrildi»
Unutma
kan
her zaman
kırmızıdır
ve kesilen
benim de damarlarımdır.
ve «Bilmem ne bankası hepsinden daha kraldır»
«... nun beyazlatma gücü allahına kadardır»
«Haydaaa...»
zilliler başladı kıvırmaya
«Tel Zaatar'da
vatansız 10.000 kişiyi sildiler yeryüzünden»
tüylerin değil, bedenin ayaklanmalı.
Candarmalar doğuda bir köyü bastı
duman tütmüyor bacalarda
ocaklarda aş değil
kan kaynıyor»
Bak kümeslerde kaldı
«barış kuşları»
Unutma ki
başı dik
yüzü ak yaşamak
kavgaya düğümler yaşantımızı.

Mevlüt Gülveren
Ankara

Güney dergisine.

Türkiye devrimi bugün büyük, kaçınılmaz bir altüst oluş ve yeniden saflaşma dönemindedir. Bir tarafta halktan ve onun mücadelesinden kopmuş umudunu darbeye, sınıf işbirliğine bağlamış revizyonistler ve sağ oportünistler. Diğer tarafta kendine Marksist-Leninist düşünceyi rehber alan halkın mücadelesini örgütlemeye onu sınıfsız toplum hedefine yöneltmeye çalışan Proleter Devrimciler.

Bu büyük, haklı ve kaçınılmaz saflaşma kendini kültür ve sanat alanında da göstermektedir. Bir yanda Halkın mücadelesinden kopmuş, İşçi sınıfı bilimini yaşamına yerleştirememiş, mevki düşkünü, yozlaşmış korkaklar. Diğer yanda geleceğini halkının geleceğine sımsıkı bağlamış yiğit, fedakar fakat yalnız devrimci sanat emekçileri. Bugün gerici ve revizyonistlerin yönetimde oldukları bir yığın dernek ve sendikaya rağmen sanat emekçileri ve devrimci sanatçılar örgütsüzdür. Bu örgütsüzlük kültür ve sanatı gerici ve revizyonist kişi ve görüşlerin hovardaca at koşturdukları bir alan haline getirmiştir.

Devrimci sanatçıların ve tüm sanat emekçilerinin birliğini gerçekleştirmek, onların mücadelelerini örgütlemek buna bağlı olarak da faşist, feodal ve revizyonist kültür ve sanat karargahlarını işçi sınıfı bilimiyle bombalamak her devrimci sanatçının ilk, önemli, ihmal edilmemesi gereken görevidir.

Revizyonistler ve gericiler ayrı isim, renk ve desenlerde (ama gerici özü itibariyle aynı) kültür, sanat dergileri çıkarmışlar ve süratle isim, renk ve desende ayrı (gerici özü itibariyle aynı) tepeden inme dernekler kurmuşlardır. Bu gün bu paravan dernekler sanat emekçilerinin ekonomik demokratik, siyasi hak ve taleplerini savunmak eğitmek mücadelelerini halkın düzene karşı mücadelesiyle birleştirmek yerine bu haklı taleplerin, bu gelişmenin önüne gerici kaleler gibi dikilmektedirler. Her gün yayınladıkları bildirilerle, basında çıkan haberlerle sanat emekçilerinin sorunlarına sahip çıkmak adına dernek yöneticilerinin isimlerini duyurmayı, sanat emekçilerinin sorunlarını pazarlık unsuru yaparak bir yer (yönetim kurulu üyeliği, Kültür Bakanlığı Müsteşarlığı, festival komite üyeliği) edinmeyi amaçlamaktadırlar. Bu gün revizyonistlerin beylik yükselme yolu budur. Bu tür dernekler bir nevi arpalık durumuna getirilmiştir.

Devrimci sanatçıların örgütsüzlüğü revizyonist ve gericilerin teşhirini, yıkılışını geciktirmektedir. Devrimci sanatçıların önünde duran en önemli görev sanat emekçilerinin sorunlarına sahip çıkarak ileri ilkeli bir birliğe yönelmektedir. Güney dergisine de görev bu noktada düşmektedir. Dergi bir bütün olarak sanat emekçilerinin birliğini ele almalı ve bunun zeminini oluşturmalıdır. Güney yedinci sayısında yayınladığı ilkelerle bunun ilk adımını atmıştır. Bu ilkeler bu günkü koşullarda bir sanatsal odaklaşmanın ilkeleri olabilir. Biz Halk Sanatları Araştırma topluluğu olarak devrimci halk sanatçılarının birliğini sağlama yönünde Güney dergisi ve tüm sanat emekçileriyle bu ilkeler temelinde birleşmeye, dayanışmaya ve çalışmaya hazırız.

Devrimci Selamlar.

Halk Sanatları Araştırma Topluluğu

H A S A T

Not: Devrimci halk sanatçılarının ve sanat emekçilerinin birliğini sağlama yönünde Güney dergisine bazı önerilerimiz var.

1 — Güney bir soruşturma açarak devrimci, demokrat, sanat emekçilerinin birlik konusundaki görüşlerini yayınlamalı ve kamuoyu oluşturmalıdır.

2 — Revizyonistlerin kurdukları paravan derneklerin teşhiri için, bu konuda inceleme ve açıklamalar yapmalı ve yayınlamalıdır.

3 — Devrimci, yurtsever, Amatör halk sanatçılarına kulak vermeli onlarla bağlar kurmalı ve bu alanda kadrolar yetiştirmelidir.

MAYIS TÜRKÜLERİ

Gökyüzünde yağmur vardı kandan
hedefte boy atan
üç dal umuttu

üç kanlı çekiç
üç nar çiçeği
Mayısı güzel geceler gibi
korkusuzca yaşadılar
tank
tüfek
falaka gibi
duru
serin bir göl gibi
ölüme gülüp
türküye durdular onlar.

Ahmed Duran Aydın
Adana

DOĞUDAN BATIDAN

KOCA BİR DÜNYA

Oğlum Çelik
Bak daha küçüksün
Koca bir dünya var önünde
Senin olmayan
Toprakları zincirli
Fabrikaları
Doğaya karşı isyan bayrakları gibi
yükselen bacaları
Tornaları, konveyörleri ve bilgisayarları
Motorları, pistonları, sırma bakır telleri
Ve işçilerin herşeyi yaratan elleri
Görünmez örümcek ağlarıyle örülmüş
mali sermayenin
Arzın bir ucundan öte ucuna

Adın Çelik oldu oğlum
Kırasın diye toprağın zincirlerini
Temizlerken örümcek ağlarını
Paslanmayasın diye

Saldır memeye oğlum
Saldır da büyü
Buruksa eğer südün tadı
Çelikli olduğundandır oğlum
Demir gibi çöktü çünkü anaların yüreğine ihanet
Kan ağlatıyor çünkü sömürü ve zulüm
Kanla tavlanmış bu çelik
Bu güç, bu cesaret, bu azim
Sana ve yarım milyar bebeye
Damla damla süzülür ana memelerinden
Sık yumruklarını
Ceviz kadar
Herbiri
Şimdi sıkılan bir milyar bebe yumruğundan biridir
Unutma sakın
Milyarda biridir
Ve birleştiğinde
Çatlar gökyüzü yıkılır dağlar
Ceviz kadar yumruklar
Açıldığında koca bir dünya sığar avucuna

Müfit Özdeş

Sayın Güney idarecileri;

Güney'in son iki sayısı tesadüfen elime geçti. Çalışmalarınızda iyi niyetli olduğunuza inanıyorum. Yaptığınız çağrı üzerine Güney'in dağıtımında yardımcı olmak istiyorum.

Ben Sanat Enstitüsü mezunuyum. Şu anda geçici olarak İzmir Şöförler ve Otomobilciler Derneğinde çalışıyorum. Daha önce bazı siyasi hareketlerin savunuculuğunu yaptım. Bazı nedenlerden dolayı şu anda hiçbir siyasi hareketin savunuculuğunu yapmıyorum.

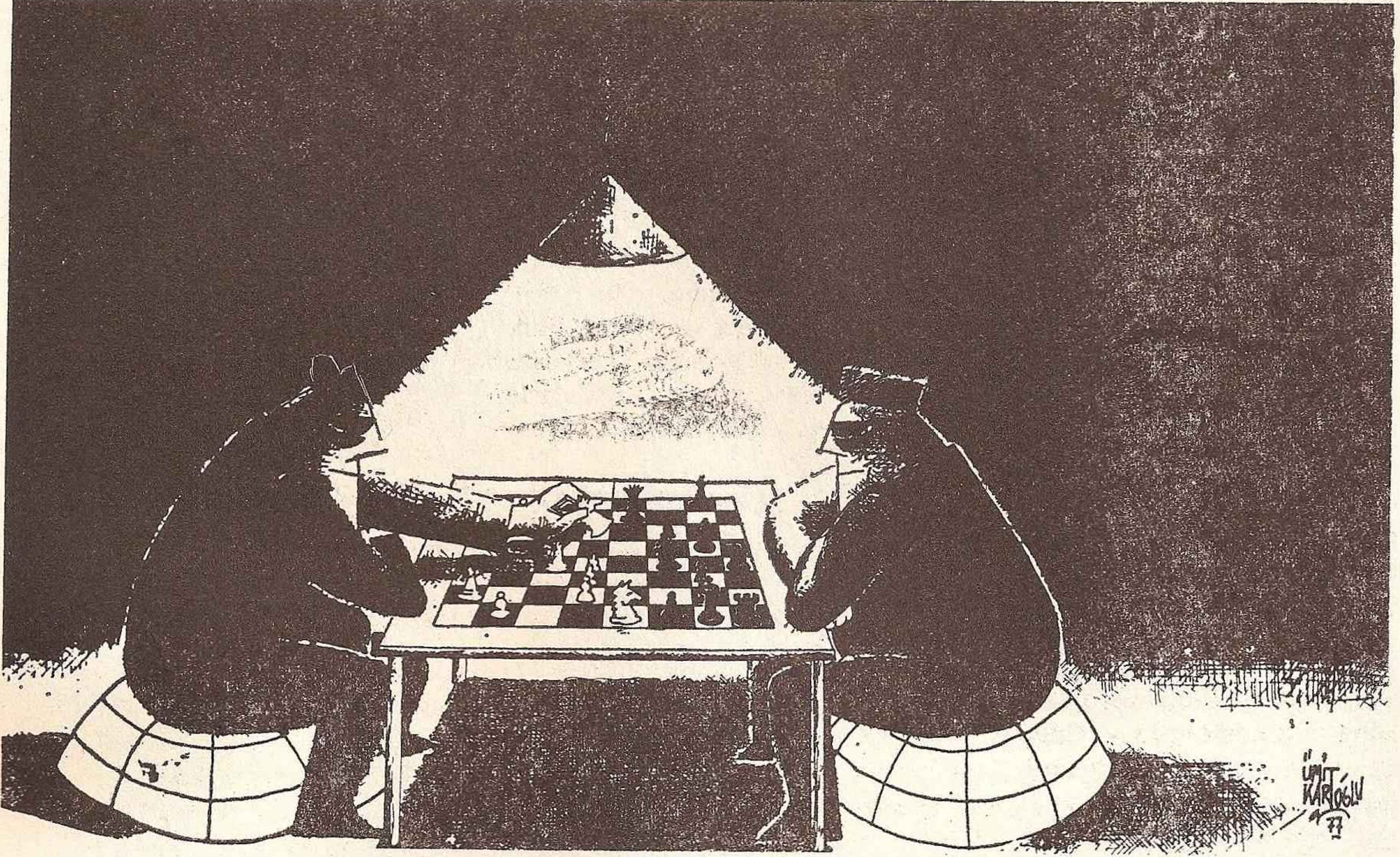
Devrime inanıyorum. Türkiye devriminin, proletarya önderliğindeki, antifaşist, anti-emperyalist, anti-revizyonist devrim güçlerinin verecekleri halk savaşı ile gerçekleşeceği inancındayım.

Türkiye'de kitle mücadeleleri yüksektir. Ama bu eylemler doğru bir önderlik altında yapılmamakta, kendiliğindenci bir eylem olmaktan ileri gitmemektedir. Çünkü proletarya kendi partisinden yoksundur. «Proleter devrimci» iddiası ile ortaya çıkan siyasetlerin çokluğu, bunlardaki gurupçu anlayış, küçük burjuva karakterlerinin doğurduğu tutarsızlıklar, halk içerisinde devrime, devrimcilere karşı bir hoşnutsuzluk yaratmakta. Bundan da faşist diktatörlük en iyi şekilde yararlanmaktadır. Faşist demogojiye meydan verilmektedir. Somut durum partileşmenin gerekliliğini kanıtlamaktadır. Proletarya Partisi kurulmalıdır

Güney yöneticileri, izin verirseniz dergi için elimden gelen gayreti göstereceğim. Bundan mutluluk duyacağım. Şimdilik aşağıdaki adrese on adet göndermenizi rica ediyorum.

Başarılar, Selamlar..

Necdet Özçakır
İzmir

BİZİM ÇİÇEKLERİMİZ

Güneşsizde açar.
Kara bulutların arkasından,
Güneşe doğru...
Güzel güneşli günlerin habercisidir.
Bizim bozkır çiçeklerimiz...

Susuzda büyük aha!..
Kıraç toprağın bağrında,
Kayalar dibinde, dağlar başında.
Bir hoş kızıllanır şafakda.
Bizim umut çiçeklerimiz...

Büyük şehirlerin villa bahçesindeki
Çiçeklere hiç benzemez.
Nazik değil, dokununca kırılmaz.
Nasırlı ellerimizde büyümüştür.
Dikenlide olsa güzeldir, bizim çiçeklerimiz.

Ne demir ökçeliler, nede fırtınalı işkenceler,
Başlarını hiç mi hiç eğdiremediler.
Çünkü biz onları kanlarımızla suladık,
Nankörlük etmedi onlarda bire yedi verdiler...
Binlerce bizim çiçeklerimiz.

Bu bahar havasıdır, geçer dediler.
Oysaki yanıldılar; bir afat açtı ki;
Zemheri ayında karların üstünde...
Hemde kıp kızıl;; güneşi bile çatlatırcasına!..
Her gün yeniden açar,
karanlıkları aydınlatırcasına...
Bizim umut çiçeklerimiz...

Doğan Arslan İzmit

Güney'e sonsuz selâmlar...

Güney Dergisi, kültür ve sanat alanında yeni bir adım olarak yayına başladı. Güney çıkana kadar, bu alanda etkin olan çeşitli reformist küçük -burjuva dergiler vardı. Bu çevre kendini siyasetin dışında tuttuğunu söylemesine karşılık, burjuvazinin hizmetini görüyordu. Güney, iç çelişkilerini yenip güçlü olduğunda, halk içinde depolanan bu anlayışı parçalayabilecektir.

Sanat soyut ve ayakları havada bir şey değildir. Sanat herşeyden önce, maddi varoluşunu sınıf mücadelesinin içinde bulan, ezilen ve sömürülen halk kitlelerinin egemen sınıflarla aralarındaki uzlaşmaz çelişkileri yıkmada, devrimi proletarya diktatörlüğünde sonuçlandırmasının bir parçasıdır. Halkı örgütlendiremeyen, işçi ve yoksul köylülüğü parti inşasında bilinç lendiremeyen bir sanat ancak burjuva çizgisinde işlevini sürdürür.

Güney'e çok görev düşüyor. En önemli görev, proleter devrimcilerin önündeki parti inşası sorununa doğru bir yaklaşım getirmek, özellikle bugünlerde kendilerini parti merkezi olarak gören, birbirleriyle laf yarıştıran ve oportunizme karşı zafer kazanan bir proleter devrimci akımın tabanına çağrılar düzenleyen grupçu, tekkeci anlayışların yok edilmesinde kendisini buluyor. Bu görev, TKP gibi sosyal-emperyalizmin uzantısı sosyal-faşist parti ve akımlara ve yeni revizyonist akım «Üç Dünya Teorisi»nin uzantısı TİKP revizyonistlerine karşı kararlı mücadelede çelikleşecektir.

Burjuva basınında çıkan ve yurtsever, demokrat kişiler üzerinde etkili olabilecek yazılar ve haberlerin yüzü ortaya çıkarılmalı, yazı sahipleri nitelikleriyle beraber teşhir edilmelidir. Örneğin son günlerde Arnavutluk Çin ayrılığı gülmece (mizah) konusu ediliyor. Enver Hoca'ya yakıştırılmada bulunuluyor. Bu konularda okurların araştırmacılığından yararlanılabilir.

«Güney» yalnızca kadroların değil, aynı zamanda işçi, köylü ve öğrenci gençliğin, halk safında gördüğümüz herkesin okulu olması gerekir. Kitlelerle kaynaşmalı. Kitlelerden öğrenmeliyiz. Bu nedenle meseleleri herkesin anlayabileceği ve kavrayabileceği bir açıklıkta ortaya koymak gerekir. Kapalı kapılar ardındaki aydın gevezeliğinin zararlarını şimdilerde görüyoruz. Küçük-burjuva aydın yapısı aşılmalı, Demokratik Halk Devrimi'nin gündemde olduğu dönemimizde proletarya partisi inşaasının önündeki engeller temizlenmelidir. «Güney» buna katkıda bulunacaktır; inanıyoruz... Dostça selamlar...

A. Keskinalemdar

YENİYİ KURMAK

Sonbahardayız
Yılların birinde.
Köylerde,
Bir serin açıyor
Sabah güneşi...
Daha tembel
Daha savruk...
Yapraklarını yitirmiş,
Sessiz
Ve yapayalnız
Ağaçlar...
Baharı görmedi
Dağ başları...
Çiçekler bir sevimsiz açtı
Kanlı mayısında.
Nicesi boyun büktü;
Hayınların
İşbirlikçilerin
mermilerinde,
Yalnız
Alamadılar yüreğimizi
Alamadılar durdurulmaz bilincimizi...

Dağları,
Ovaları berrak gözyaşları sulamış.
Pırıl pırıl
Namuslu gözyaşları...
Senin gözyaşların da namuslu,
Yüreğinde hıncın
Ellerinde yıkıcı gücün
«Yeni»yi kurmak için gizlidir.

Yıkılacak «eski» olan,
Budur bileceğin güzelim.
Berraktır
İçtiğimiz kaynak suları...
Tepelerden kopup gelen.
Güzel günlerdir selâmlanan.
Gecekondular değil,
yıkılanlar
Zalimlerin sarayı olacak elbet.

Ali Rıza Keskinalemdar Bostancı - İst.

SİZİ NASIL BIRAKAM

Kalk yiğit öfkem,
Kalk belalı başım.
Oy dumanlı dağlarım
Soğuk sulaklı topraklarım, yaylalarım!

Sizi nasıl bırakam.
Divriği'de demir
Murgul'da bakır
Zonguldak'ta maden kömürü
Batman'da petrolüm.
Sizi nasıl bırakam
Düşman eline,
Kızgın güneşte çalışan ırgatım,
Fabrikalarda proleterya.

Ocakta tavlanan demir
Öfkeyle dolu yürek
Kurşundan ağır.

Bir de sen tutma
Yüreğimdeki sancı.
Hançerim küflü kaldı kınında.
Tutkun kaldı kurşunu mavzerin ağzında
Aklım,
Düşüp kalanların yanında.

Ölenlerin kanında
Sulanıp açan
Kızıl çiçek
Sovrul da getir
Burcu burcu kokunu
Al götür dostlara
Bağımsızlık tutkunu.

Nevzat Şimşek
Antalya

YILMAZ GÜNEY İLE

KAYSERİ KONUŞMALARI (4)

Konuşan: ERSAN SARIKAYA

Emperyalizm ve Sosyal Emperyalizm ve bütün ülkelerin her türden gericileri dünya halklarının devrimi önündeki engellerdir

S — Sık sık «proleter devrimci» deyimini kullanıyorsunuz. Kimlere proleter devrimci diyebiliriz?

C — Kısaca, proletaryanın, yani işçi sınıfının gerçek sınıf diktatörlüğü için M-L'in yol göstericiliğinde yürekten savaşan kişilere proleter devrimcileri diyoruz. Daha geniş ve özünü daha açık anlatmak gerekirse, diyalektik materyalist felsefeyi bilen, tarihin materyalist yorumunu yapabilen... yani, diyalektik materyalizmin yasalarını toplumsal olaylara uygulayabilen, kapitalist toplumun temeli olan artı-değer kavramının özünü kavrayan, sınıf mücadelesi görüşünü savunan, sosyalizm anlayışını bu temeller üzerine oturtarak bilimsel anlamda özümleyen, sınıf mücadelesini, dünya devrimci hareketlerinin pratiğiyle zenginleştirerek, M-L'in evrensel gerçeği ile ülkesinin osmut pratiğini yaratıcı biçimde birleştirebilen ve bu noktadan hareketle, proletaryanın ideolojik, siyasi ve örgütsel önderliğinde, empejryalizme ve sosyal emperyalizme karşı mücadelede tüm emekçi kitleleri seferber ederek proleterya diktatörlüğü davası uğrunda, hem teorik-hem pratik alanlarda savaşan kimselere proleter devrimcileri diyebiliriz. Proleter devrimci ile M-L aynı anlama gelir . Yani, «Proleter devrimci» yerine «Marksist-Leninist» deyimini de kullanabiliriz.

S — «Emperyalizm ve sosyal emperyalizme karşı mücadele» dediniz. Bazıları, sadece emperyalizme, bazıları da sözde ne derlerse desinler, sadece sosyal emperyalizme karşı mücadele veriyorlar. Ve bunların bir kesimi Sovyetler Birliğini baş düşman kabul ederken diğer emperyalistleri unutuyorlar; bir kesimi de Sovyetler Birliğini sosyalist bir ülke olarak görüyorlar ve sadece ABD'nin başını çektiği emperyalizme karşı duruyorlar. Bunlar da proletaryanın sınıf diktatörlüğü için mücadele ettiklerini söylüyorlar.

C— Emperyalizm ve sosyal emperyalizm ve bütün ülkelerin her türden gericileri dünya halklarının devrimi önündeki engellerdir. Özellikle de ABD ve SB dünya halklarının baş düşmanlarıdır. Günümüz koşullarında proleter devrimcilerini revizyonistlerden, ortayolculardan ve küçük burjuva devrimcilerinden ayıran en temel ölçüt, Sovyetler Birli-

ğinin niteliği konusunda takınılan tavırdır. Emperyalist bir ülkeyi sosyalist göstermeye çalışanlar ya da revizyonizmi sosyalizmin bir biçimi olarak kabul edenler proleter devrimcileri olamazlar. Öte yandan, dünya halklarının baş düşmanını iki süper devletten tek süper devlete ve «özellikle» de Sovyetler Birliğine indirgeyen ve bu doğrultuda diğer emperyalistlerle ve «üçüncü dünya» nın gericileriyle işbirliği yapanlar da proleter devrimcileri olamazlar...

S — Marksizm-Leninizm nedir?

C — Genel olarak, emperyalizm ve proleterya devrimleri çağında, proletarya devrimlerinin teori, strateji ve taktiklerinin bilimi, sınıf mücadelesinin ideolojik ve teorik yol göstericisi, bir eylem kılavuzudur. Özel olarak da proletarya diktatörlöğünün teori ve taktiklerinin bilimidir.

S— M-L sadece kitap okunarak öğrenilebilir mi?

C — Sadece kitap okuyarak M-L'in teorik temel ilkeleri, yani diyalektik ve tarihi materyalizm, sınıf mücadelesi, marksist ekonomi politik, marksist devlet anlayışı, Leninist parti, ütopik sosyalizmden bilimsel sosyalizme nasıl geçildiği vb. gibi konular, kabaca da olsa öğrenilebilir. Fakat bu bilgiler hayata geçirilmezse M-L olunamaz. Bilme ile yapma arasındaki, yani, teori ile pratik arasındaki bağı kurmadan gerçek anlamda öğrenmeden söz edemeyiz. Otomobil kullanmasını pratikten kopuk, sadece kitap okuyarak öğrenmek nasıl mümkün değilse, M-L'de sadece kitap okunarak öğrenilemez. M-L teorik çalışma yapılmadan da, yani bilimsel sosyalizmin temel eserleri okunmadan, incelenmeden sadece pratik mücadeleyle de M-L öğrenilemez. Teorinin yol göstereceği bir pratik gereklidir. Devrimci bir teori olmadan devrimci pratik olmaz, der ustalar. Bu bilimi öğrenmenin tek yolu, teori ile pratiği adım adım, yaşamın canlılığı içinde birleştirmekten, hatalardan dersler çıkartmaktan, yılmadan usanmadan mücadelenin içinde pişmekten geçer. Yani, emekçi halkın günlük hayat mücadelesine etkin bir biçimde katılarak, günlük mücadeleleri devrimin genel çıkarlarına bağlayarak, teorinin ışığında sınıf mücadelesinin gereklerini kesinlikle yerine getirerek, emperyalist, revizyonist ve her türden oportünist kuşatmaya karşı hayatın her alanında kararlı bir tutumla savaşarak, öğrenebiliriz. Proletaryanın davasına yürekten inanmayanlar, halkın devrimci gücüne güvenmeyen ve dayanmayanlar, feodal burjuve ve küçük burjuva yanlarına karşı uzlaşmaz mücadele vermeyenler, eleştiri-özeleştiri silahını kullanmaktan kaçınanlar, M-L'i öğrenemezler.

S — Marksizm'in üç temel unsuru, sosyalizm, felsefe ve ekonomi politiktir, diyoruz. Bunların temelinin de sınıf mücadelesi olduğunu belirtiyoruz. Peki, sınıf nedir... sınıf mücadelesi nedir?

C — Sınıfı şöyle tanımlayabiliriz?

Üretim araçları karşısındaki durumları, yani üretim araçlarının sahibi mi, yoksa o araçlar üzerinde bizzat çalışan mı? Sahipse, üretim araçlarının nicel ve nitel durumu... Üretim ilişkileri içindeki yerleri, yani iş ve görevleri, konumları, toplumsal zenginliklerden aldıkları maddi pay ve ünvanları birbirlerine benzeyen, çıkarları birbirlerinin çıkarlarına siyasi, ideolojik ve ekonomik bağlarla bağlı, ruhi şekillenmeleri birbirlerine çok yakın insan topluluklarına sınıf diyoruz. Örneğin, toplumsal üretim araçlarının sahibi ve ücretli emeğin kullanıcısı olan çağdaş kapitalistlere burjuvazi, ya da burjuva sınıfı diyoruz. Yaşamak için iş güçlerinden başka satacak şeyleri olmayan çağdaş ücretli işçilere de proleterler, bunların oluşturduğu sınıfa da proletarya, ya da işçi sınıfı diyoruz. İşte bu iki sınıf arasındaki mücadele, çağımızdaki bütün toplumsal mücadelelerin odak noktasını oluşturur.

Sınıflar, ilkel komünal toplumun son dö-

nemlerinde, üretim güçlerinin gelişmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Üretim güçlerinin gelişmesi, komünal üretim ilişkilerini zorlamış ve yeni bir üretim biçimini zorunlu kılmıştır.

Sınıf mücadelesini de şöyle anlatabiliriz: Üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki çelişmenin toplumsal alana yansıması, kendisini sınıf mücadelesi biçiminde gösterir. Örneğin kapitalist toplumun temel çelişmesi emek ile sermaye arasındaki çelişmedir. Bu çelişme, üretim sürecinde, üretimin toplumsal niteliği ile üretim araçlarının görünür. Bu da toplumsal plana, kapitalist toplumun iki ana sınıfı olan, burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıf çelişmesi olarak yansır. Burjuvaziyle proletarya arasındaki çelişme uzlaşmaz niteliktedir ve er ya da geç, şiddet yoluyla çözülecektir.

Sınıf mücadelesi, sınıfların nicel ve nitel durumuna göre, değişik zaman ve koşullarda, değişen taktik amaçlar taşır. Değişen mücadele biçimleriyle sürer. Fakat, her sınıf mücadelesinin temel hedefi, siyasal iktidarı ele geçirmek ve yaşamı kendi sınıf çıkarları doğrultusunda değiştirmektir. Sınıf mücadelesi başlıca üç alanda, birbirlerine sıkı sıkıya bağlı olarak, aralıksız, hiç durmadan sürer. Ekonomik, siyasi ve ideolojik alanlarda sürdürülen bu mücadele, sınıfsız topluma ulaşıncaya dek durmaz. Sosyalist toplumda da sınıflar vardır, sınıf mücadelesi vardır. Sınıf mücadelesi sınıfsız toplumda yoktur; çünkü sınıflar yoktur. Sınıf mücadelesinin nihai amacı, sınıf farklılıklarını ortadan kaldırmak değil, bu farklılıkların temel kaynağı olan sınıfları ortadan kaldırmak değil, bu farklılıkların temel kaynağı olan sınıfları ortadan kaldırmaktır.

Sınıflı toplumlarda toplumsal devrimler kaçınılmazdır...

S — **Siz Marksist-Leninist misiniz?**

C — Yöneliş olarak evet... seçiş olarak evet... fakat, henüz tam anlamıyla değilim... olmaya çalışıyorum. Eksiklerim, yetmezliklerim vardır. Ben proletarya devriminin gerekliliğine inanan, M-L'in ideoloji ve teorisini kavramaya çalışan, bu uğurda yoğun bir çaba harcayan bir devrimciyim. «Ben Marksist-Leninistim demekle kimse M-L olamaz. Bir insanın M-L olduğunu, ya da olmadığını pratiği belirler. Derin eksiklerim ve zaaflarım vardır. M-L'in bilimini kavrayış düzeyim henüz yeterli değildir...köklü biçimde öğrenebilmem için, özümleyebilmem için, proleteryanın devrimci mücadelesi içinde, uzun bir süre yoğrulmam gereklidir. Hernekadar cezaevlerinde devrimci mücadelenin gereklerini yerine getirmeye çalışıyorsam da bu yeterli değildir. Ben, Selimiye'de kendi gerçeğinin farkına varmış bir adamım; altı yıldır cezaevindeyim... mücadele pratiğim çok sınırlıdır... bu konuda daha çok gencim ve çırağım... evet, bir çırak. Kendini yanılmaz M-L'ler olarak sunan ve ahkam kesen, yanlış siyasetleriyle devrimci birikimleri çarçur eden, bir yığın genç insanın ölümüne, bir yığın insanın gereksiz acılara boğulmalarına neden olan küçük burjuva devrimcilerinin, devrimciler arasına düşmanlık duyguları yayan «sol» oportünistlerin, küçük ayrılıkları abartan, bir bardak suda fırtınalar kopartanlar, küçük burjuva milliyetçi ve darbeci görüşleri M-L olarak savunanların, burjuvaziyle sınıf işbirliği oportünist siyasetlerini M-L olarak sunanların, kendilerinden başka M-L tanımayan, fakat sık sık görüş değiştirdikleri halde M-L'i kendilerinden başkalarına uygun görmeyenlerin, M-L'e saygılı olmaları gerekir. Ama onların sınıf karakterleri böylesine dürüst bir tutuma engeldir.

S— **Peki, M-L'i kavramada henüz tam anlamıyla yeterli olmadığınızı söylemenizle, bazı konularda açıklama yapmanız, önerilerde bulunmanız, hatta keskin eleştiriler getirmeniz çelişmiyor mu?**

C — Kesinlikle çelişmez. Ben, doğruluğu hayat tarafından kanıtlanmış, dünya dev-

rimci hareketin acı deneyimleriyle kazanılmış derslerden çıkardığım sonuçları anlatıyorum ve anlattıklarım, önerilerim yüzde doksan doğrudur. Konuşma koşullarıyla sınırlı olduğumuz için, biraz eksik olabilir. Kendi etimle kemiğimle acısını duyduğum bazı olumsuzluklar da öğretmen olmuştur bana.

Ayrıca, M-L'i iyice öğrendikten sonra konuşayım, iyice öğrendikten sonra mücadeleye girmeliyim, demek yanlıştır. Mao, bir yazısında, devrim yapmaya başladıklarında karşılaştıkları şeyin M-L değil, oportünizm olduğunu, gençliğinde Komünist Manifesto'yu bile okumamış olduğunu söyler. Yine bir yazısında. Komünist Partisine katıldığında, devrim yapılması gerektiğini bildiğini, ama neye karşı nasıl yapılacağını kavrıyamadığını belirtir. Emperyalizme ve eski topluma karşı harekete geçilmiştir. Fakat «Emperyalizmin ne menem birşey olduğunu pek kavrıyamıyordum, ona karşı nasıl devrim yapabileceğimizi ise, daha az kavrıyordum» diyerek, mücadelenin başlarında içinde bulundukları duruma, bütün devrimcilerde olması gereken alçak gönüllülükle açıklık getirir.

Lenin ,akıllı adam hiç hata yapmayan adam değil, hatalarını kavrayan ve hatalarından dersler çıkartan adamdır, biçiminde bir söz eder. Zaten, bizzat mücadeleye katılmadan M-L'i öğrenmek mümkün değildir. M-L, tam anlamıyla, ancak mücadele içinde öğrenilebilir. Bildiğimiz kadarıyla konuşuruz, bildiğimiz kadarı ile mücadeleye katılırız, hata payımızın olacağını akıldan çıkartmadan, bu süreç içinde eksiklerimizi ve yanlışlarımızı öğrenir, düzeltir ve gelişiriz. Devrimin önündeki engelleri kaldırma, onları yenme mücadelesi içinde, eksiklerimiz ve yetmezliklerimizle karşılaştıkça, bu eksiklik ve yetmezliklerin teorik ve ideolojik köklerini araştırırız ve hastalıklarımızı gidermenin yollarını buluruz... bulamazsak çiğnenir, ezilir gideriz...

Düşüncelerimi açıklamak, aynı zamanda eleştiriye açık tutmak demektir. Derdini söylemeyen derman bulamaz, derler. Düşüncelerdeki yanlışlık ve eksikliklerin giderilebilmesinin ilk koşulu, düşünceleri açıklamaktır.

Marks'ın, Lenin'in, Mao'nun hiç eksikleri yok muydu? Vardı... yok demek diyalektiğe aykırı olur. Marks bile başlangıçta marksist değildi... bir idealistti. Mao, bir yazısında, hangi yazı olduğunu tam anımsamıyorum, geçmişte anti-marksist görüşler taşıdığını söyler. İnsan gelişen ve değişen düşünce sürecinin taşıyıcısıdır... elbet hataları ve eksikleri olacaktır. Mükemmel insan yoktur... olamaz da... her zaman, içinde bulunduğumuz koşullara bağlı zaaflarımız olacaktır. Her zaman zaaflarımızla mücadele edecek ve onlarla iç-içe olacağız. Önemli olan, sınıf mücadelesini bir an için bile olsa durdurmamaktır. Zaaflar ancak böyle yenilir, yeni süreç içinde yeni zaaflar ortaya çıkar... onlar da mücadele içinde yenilir, yenileri çıkar... ve mücadele böylece sürer gider...

Mao, Stalinden sözdereken, O'nun büyük bir M-L olduğunu söyler; fakat, hatalı yanlarını eleştirmekten de geri kalmaz. Hatta, başarıları ve hatalarını ölçüye vururken, başarılarının yüzde yetmiş, hatalarının da yüzde otuz olduğunu söyler. Böyle bir yaklaşım tartışılabilir belki... yalnız, hatalarını tarihi zorunlulukları da hesaba katarak ele alır. Ve bir kısım hataların tarihi olarak kaçınılmazlığı biçiminde bir ifade kullanır. Hatalardan

mutlak olarak kaçınılabilir mi? Birçok hatalardan kaçınılabilir, en aza indirilebilir, fakat öyle tarihi koşullar vardır ki, bazı hataları da kaçınılmaz yapar. Hatalardan bir bütün olarak, mutlak bir biçimde kaçınılabileceğini söylemek anti-diyalektik bir görüştür.

Şimdi ben düşünüyorum:

Devrim ustalarının teorileri ve pratikleri uzun bir süreci içeriyor. Bu süreç içersinde yanlışlar vardır, doğrular vardır. Örneğin, Stalin'i okuyoruz. Ve bazı konularda, görüşlerimizi hayata geçirmeye çabalarken, bazı çelişmeleri çözmeye girişken, Stalin'i örnek alıyoruz. Acaba, kendi pratiğimize Stalin'in yüzde yetmiş başarısından, yüzde otuz yanlısından yansıyanlar nedir? Yani, düşüncelerimizin ve pratiğimizin yüzde kaçı devrim ustalarının doğrularına ve yüzde kaçı da yanlışlarına tekabül ediyor?

Temel ilkelerden biri, dünya devrimci pratiğinin derslerini, somut tarihi koşullar içinde değerlendirmek ve kendi ülkemizin yaşayan pratiğine uygularken eleştiri sözgecinden geçirmektir. İşte bunu başarabildiğimiz zaman, M-L'i yaratıcı biçimde hayata geçirmeyi başardığımız zaman devrimin yolunu açmış olacağız. Sorun budur...

S —Devrimci mücadele içinde bir yeriniz olduğu gerçektir. Kendinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

C —Bazı siyasi akımlara göre ben devrimci bile değilim... bazı siyasi akımlara göre ben «karşı-devrim»e hizmet ediyorum... bazı akımlara göre de «revizyonist... oportünist vs.» yim. Bazı akımlara göre de, kendini birşey zanneden, aslında ise «klinik» bir olayım...

Bir insanın ne olup olmadığını pratiği belirler. İt ürür, kervan yürür...

Gereksiz alçakgönüllülüğe düşmeyelim. Nesnel bir gerçek, işçi, köylü, öğrenci, memur... çalışan milyonlarca insan, kadını erkeğiyle birlikte, benim kişiliğimde adını açık koymamış bile olsalar, öncülerde olması gereken nitelikleri bende görmüş olmalarıdır. Benim kişiliğimde birşeylere inanıyorlar. Devrim isteyen bütün güçlerin, faşistlerin, revizyonistlerin, reformistlerin, ortayolcuların ve kendilerine «proleter devrimci» diyen bazı hastalıklı unsurların örtbas etmeye çalıştıkları bu gerçeği görmeleri ve kavramaları gerekir. Bu konuda, özellikle proleter devrimci güçlerin, sınıf bilincine varmış işçilerin ve yoksul köylülerin, devrimci gençliğin, yurtsever demokrat bütün unsurların, içinde bulunduğum gerici-faşist, revizyonist ve oportünist kuşatma zincirini de göz önünde bulundurarak, bana yardımcı olmaları, haksız saldırılar karşısında bana sahip çıkmaları, beni savunmaları ve gerekli eleştirileri dostça yapmaları onların da tarihi sorumlulukları ve ödevleridir. Beni zayıflatmak, yıpratmak devrime hizmet etmez.

Şugün bana duyulan yakınlığın ve bağlılığın içeriği, bütün unsurları kapsayacak biçimde, tam anlamıyla devrimci olmayabilir; değildir de... fakat bu içerik ezilen halkımızın özelliklerini taşır, en azından devrimcileştirilmeye en hazır bir içeriktir, devrimcileştirilmeye ve geliştirilmeye en uygun bir içeriktir. İşte bu nedenlerden ötürü, kendimi, bana yakınlık duyan milyonların konumunu da hesaba katarak arındırmaya ve yeniden inşa etmeye çabalıyorum.

Lenin'in bir sözü var, diyor ki:

«Ya burjuva ideolojisi ya da sosyalist ideoloji. Orta yol yoktur. Bu yüzden, sosyalist ideolojiyi herhangi bir biçimde küçümsemek, en ufak bir biçimde ondan ayrılmak burjuva ideolojisini güçlendirmek demektir.»

Benim korkularımın ve kaygılarımın kaynağı işte budur. Tutumum ve davranışlarımla bilimsel sosyalizmin ilkelerine ters düşmemek için çırpınıyorum. Bu nedenle, iç mücadelemi, dış mücadeleden koparmadan temel alıyorum...

Başkan Mao ile uzun yürüyüş Çen Çang-Feng

A. SEZER

«Başkan Mao ile Uzun Yürüyüş Üzerine» Çin Halkının gericilere karşı verdiği amansız mücadelenin en önemli bölümünü alışılmışın dışında bir gözden anlatıyor. Kitap Mao Zedung'un emirleri ve muhafızı Çen Çang-Feng'in izlenimlerinden oluşuyor.

Sınıfların ortaya çıkmasından itibaren tarih sınıf mücadeleleri tarihi olarak gelişmektedir. Toplumun birbirine zıt güçleri sürekli karşılıklı mücadele etmekte, birbirlerini altetmeye çalışmaktadırlar. Çağımıza kadar ezilen sınıflar hakim sınıf durumuna gelememişlerdir. Ezilen sınıfların hakim sınıf haline gelmeleri çağımıza özgü bir olaydır. İşte Çin Halkı da, Çin proleteryasının önderliğinde hakim sınıf olma mücadelesine girmiş bu mücadelenin en önemli bölümünü, ölüm kalım savaşını «Uzun Yürüyüş» sırasında vermiştir.

Günümüzdeki gelişmeler dünya halklarının çıkarına olmaktadır. Dünya gericiliği, halkların mücadelesi karşısında gerilemektedir. Bugün hakım sınıfların kendi çıkarları için yaptıkları her girişim kendi mezarlarının kazılması yolunda bir adım, bir avuç toprak olmaktadır. Çan Kay - Şek gericiliğinin her yaptığı da kendi mezarı için olmuştur.

Uzun Yürüyüş'ün önemi nereden gelir? «Olağanüstü»yü gerçekleştirmekten gelir. Bu yalnız efsanelerde olmaz. Bunu gerçekleştiren Çin Halkıdır.

Çan Kay-Şek gericiliğinin saldırıları ve parti içinde hakim olan «sol çizgi»nin hataları sonucu Çin Komünist Partisi Kızıl Bölgelerdeki kuvvetlerinin de hemen hepsini kaybeder. Bu yüzden çalışma-yaptığı bölgeleri terketmek zorunda kalır. 1934'ün Ekiminre Kızıl Ordu, bütün dünyanın destanlaştıracağı ünlü «Uzun Yürüyüş'e geçer. Hedef kuzeydeki kuvvetlerle birleşmektir.

Kızıl Ordu yüzbine yakın askeriyle tam iki sene yürür. Savaşarak onikibin kilometreden fazla yol alır. Karlı dağları kateden yalınayaklar, yağmur altında günlerce durmadan yürüyenler, insan yutan azgın ırmakları aşanlar, düşmanla, soğukla, açlıkla savaşanlar, attıkları her adımda efsane yaratan, destanlar yazanlar... Bunların gerçek kaynağı iki şeydir. Biri halk, öteki önderlik. Biri olmadan öteki olamazdı. Doğru önderlik, doğru siyaset uygulandığında başarıya ulaşamıyacak, zorlukların üstesinden gelemeyecek halk yoktur. Çin Halkı da Kominist Partisi önderliğinde «Uzun Yürüyüş»den kesin zaferle çıkar, Kızıl Ordu kuzey-batıdaki kuvvetlerle birleşir ve devrim yolundaki en önemli adımını atar.

Objektif durum ne kadar keskin olursa olsun mücadeleyi omuzlayacak, doğru çizgi izleyecek bir önderlik olmadığı zaman o mücadele geçici olarak başarısızlığa, yenilgiye uğrayabilir. İşte yüzbinlerce insanın böyle bir zafere ulaşabilmesinin temel

kaynağı burada yatmaktadır. Mao Zedung parti içindeki kararlı mücadelesiyle «sol», «sağ», çeşitli sapmaları altetti, partiyi Marksizm-Leninizm'in doğru çizgisine oturttu. Kızıl Ordu Mao'nun doğru siyaseti ve askeri taktikleri sayesinde başarıya ulaştı.

Uzun Yürüyüş bir efsanedir, Mao'nun önderliğindeki Çin Halkının eseridir, bugüne kadar dünyada eşi görülmemiş bir mücadeledir. Mao'nun sözleri olayı kısa ve sade biçimde açıklar: «Oniki ay boyunca havadan hergün sürüyle uçak tarafından gözetlenir ve bombalanırken, yerde de yüzbinlerce kişilik büyük bir kuvvet tarafından kuşatıldık, kovalandık, engellendik ya da yolumuz kesildi. Yolumuz üzerinde sayısız güçlük ve tehlikelerle karşılaştık. Gene de yalnızca ayaklarımızla onbir eyaleti enine boyuna katederek onbin kilometreden fazla yol teptik. Sorarız tarih bizimkiyle kıyaslanabilecek bir «Uzun Yürüyüş»e tanık olmuş mudur? Hayır, asla! Uzun Yürüyüş bir manifestodur. Kızıl Ordunun bir kahramanlar ordusu olduğunu, buna karşılık emperyalistler ve uşakları Çan Kay-Şek ve benzerlerinin ise güçsüz olduklarını bütün dün ya ya ilan etmiştir. Onların bizi kuşatma, kovalama engelleme yolumuzu kesmede ne denli başarısızlığa uğradığını bütün dünyaya ilan etmiştir.»

Doğru bir önderliğin en önemli özelliği kitlelere güvenmek ve gücünü kitlelerden almaktır. Çin Halkı böyle bir önderliği yaratabilmiş bir Halktır. Mao Zedung halkına güvenen, kişisel çıkarlarını devrimin çıkarlarına tâbi kılabilmiş bir önderdir. Emireri ve muhafızı Çen Çang-Feng'in Uzun Yürüyüş sırasındaki izlenimleri, Mao'nun kişiliği hakkında bizi, kolayca söz sahibi yapıyor.

Genellikle iki kalas üzerinde yatan Mao, artık pirinci döken emirerine kızan Mao çoğu zaman şafak sökene çalışan Mao, yürürken muhafızlarının yorgunluğunu unutturmak için onlarla konuşan, hikayeler, fıkralar anlatan Mao, kükreyen bir ırmağın üzerindeki çelik kablolardan ibaret köprüyü geçmede muhafızlara öncülük eden Mao, gözü kararan muhafızına cesaret vermek için elini tutan Mao, yanıbaşlarında düşen bombadan ölmek üzere olan muhafızını bağrına basan, onu yüreklendirmeye çalışan Mao, sıtmaya yakalanan muhafızına yatağını, yağmur altında pamuklu üniformasıyla yürümek pahasına paltosunu veren Mao...

Gerçek bir önderde olması gerekli çalışkan, cesur, alçak gönüllü, açık olmak, önder olmayı bir ayrıcalık gibi görmemek gibi özellikleri Çen'in kolay anlaşılır, sade anlatımından çıkarabiliyoruz. Bu kitap için, halkın önderlerinde olması gereken özellikleri, örgütlü, geniş yığınlara dayanan mücadelenin zafere yakınlığını kavramamıza yardımcı olan bir belge diyebiliriz.

Günce Yayınları,

Fiatı: 10 T.L.

ÜZÜNTÜ

(Baştarafı sayfa 8'de)

Vaktiyle Bektaşinin biri Kahire sokaklarında gezinirken bir bölük sırmalı, atlaslı, değerli taşlarla bezenmiş atlı ile karşılaşınca yanındakine sormuş :

«Kim bunlar?»

«Hidivin kulları!» diye yanıtlamış ötekisi.

Bektaşi ellerini gökyüzüne doğru uzatmış :

«Ey ulu tanrım» demiş.

«Bir hidivin kullarına bak... birde şu senin kulunun haline.»

Merkeze alınmış Büyük elçi ayağında kısa pantolonu, sırtında spor gömleği, kısacık boyunda semirmiş göbeği ile sabah güneşinde Büyük Adanın asfalt yolunda, yüzünde taşıdığı üzüntü maskesiyle yanımdan geçip gidince... ardından baktım. Baktım da... ölüme giden İtalyan boksörün yüzündeki sıcak üzüntüyü ve her tanrının günü yollarda, duraklarda, otobüslerde, kahvelerde, okullarda, fakültelerde oğlunu, kızını, bacısını, babasını, eşini yitirenlerin ortak acılarını düşünerek bir uzun» hastır...» çektim sayın baya.

TOPLUMBİLİMSEL DENEYEVİ (4)

Yarı - sömürge ülkelerde doğan burjuvazi siyasal ve kültürel bakımdan son derece zayıftır ve geri kalmıştır.

Onun sağ kanadını oluşturan komprador burjuvazi her şeyde batı burjuvasının kuyruğuna takılmıştır. Daha nice ihanetlere gırtlağına kadar batmıştır. Kültürde milli ihanet çizgisini sürdürmüştür.

— Asılacaksan İngiliz ipligiyle asıl.

— Birleşik Devletlerde ay bile başka görünür.

— Batı kültürü en gelişmiş en bilimsel, en yetkin kültürdür. Onun için biz hiç bir zaman gözümüzü yükseklere dikmeyelim.

Öncül ile ardıl aynı tekneye binmiş iki özreş kardeştir. «Dünyanın bütün milletlerinin sanatı temel ilkeler açı-; sından birbirine benzer, fakat biçim ve uslup açısından farklıdır. Çeşitli sosyalist ülkelerin sanatı içerik olarak sosyalizmi kullanır. Fakat herbiri kendi milli karakterini taşır.

Hem benzerliklere, hem de farklılıklara, hem ortak hem de özel niteliklere sahiptir.

Bu doğal bir kanundur.

İster doğada, ister toplumda ya da zihin alanına ait olsunlar. Bütün şeyler bunun gibidir.

Bir ağacın yapraklarını ele alın;

İlk bakışta hepsi birbirine benzer,

Fakat sonra yakından inceleyince her biri farklıdır.

«Birbirinin tamı tamına aynı olan iki yaprağa rastlamak imkansızdır.

Sınıf mücadelesinin, sosyal devrimin, kapitalizmden sosyalizme geçişin temel ilkeleri bütün ülkelerde aynıdır. Fakat önemli ilkelere dayanan bazı küçük ilke ve tezahürlere gelince, her ülke farklıdır.»

Ekim devrimi ve Çin devrimi böyledir.

Temel ilkeler açısınran iki devrim benzerdir. Fakat bu ilkeler ve tezahür ediş açısından birçok farklılık vardır.

«Örneğin: Rusya'da devrim şehirler'den köylük bölgelere doğru gelişmektedir. Çin'de ise köylük bölgelerden şehirlere doğru. Bu iki devrim arasındaki bir çok farktan bir tanesidir.»

Dünyanın çeşitli ülkelerinin sanatı, kendi özel biçim ve milli uslubuna sahiptir. Bazı kimseler bu noktayı anlamıyor. Kendi milli özelliklerini reddediyorlar.

Batının her konuda üstün olduğunu söyleyerek, batıya körü körüne tapıyorlar.

Hatta «tamamı ile batılaşmayı» savunacak kadar ileri gidiyorlar. Bu hatalıdır. Tamamı ile batılılaşma geçersizdir.

Bu sıradan halk tarafından kabul edilemez.

Sanatlar ve doğal bilimler bu açıdan farklıdır.

Örneğin; «Ap;andisit olmanın ya da aspirin içmenin hiç bir milli şekli yoktur. Sanatta durum aynı değildir. Onda milli biçim sorunu ortaya çıkar.»

Çünkü sanat halkın hayat, düşünce ve duygularının ifadesidir. Ve bir milletin gelenekleri ve diliyle çok yakından ilişkilidir. Tarihi olarak sanat mirası, millet çerçevesi içinde gelişmiştir.

Halk sanatı, halk müziği, resim, tiyatro, şarkı, dans ve edebiyatın her biri kendi öz tarihi gelişmesine sahiptir.

Tamamı ile batılılaşmayı savunanlar, yerli şeyleri reddederken, yerli şeylerin kendi öz kanunlarına sahip olmadığını, bu yüzden onları incele mek ve geliştirmek konusunda gönülsüz olduklarını söylüyorlar. Bu halk sanatına karşı milli nihilizm (inkarcılık) tavrı takınmaktır.

Dünyadaki her milletin kendi tarihi ve kendi güçlü ve zayıf yanları vardır. En eski zamanlardan beri, mükemmel şeylerle, berbat şeyler birbirine karışmış ve uzun dönemler boyunca birikmişlerdir.

Onları ayıklamak ve tortular içinden özü seçmek zor bir görevdir. Fakat bu güçlük yüzünden tarihi reddetmemeliyiz. Kendimizi tarihten koparmak ve tarihi mirasımızı bir yana itmek doğru değildir.

Doğaldır ki, bu bizim yabancı ülkelerden birçok şey

öğrenmeli ve onları ustalıkla kullanmalıyız. Biz öncelikle temel teoride ustalaşmalıyız.

Yabancı şeyleri körü körüne reddetmek, onlara körü körüne tapmaya benzer ki, ikisi de yanlıştır.

Sanatlar alanında bu dersi iyi öğrenmeliyiz.

Doğmatizmin bizi alt etmesine izin vermemeliyiz. Yabancı şeyleri incelemek, herşeyi tepeden tırnağa kadar ithal etmek demek değildir.

BİÇİMCİLİK NEDİR?

Sorunların özüyle değil, biçimiyle oyalanmaktır. Kelimelerin, kavramların deyimlerin, içerikleri ile değil, söyleyişleri ile avunmaktır.

Çalışan emekçi halk için burjuva özgürlükleri birer biçimdir. Yalnızca kağıt üzerinde birer kavram, boş bir sözcüktür. Emekçiler için biçimsel özgürlüktür.

«Anayasamızda herkes seyahat özgürlüğüne sahiptir»

Bu görkemli madde belli bir sınıf içindir.

Çünkü seyahat fiat listesi anayasaya yazılmaz.

Parasını ödeyen dilediği yere gider, ödemeyen gidemez.

Bundan doğal ne olabilir, bu demektir ki, halkın % 95'i yerinden kıpırdayamaz. Bu madde % 5'lik bir kaymak tabaka için konmuştur.

«Herkes mülk edinebilme hürriyetine sahiptir»

Parası varsa cümlesi unutulmuştur.

1) Kağıt üzerinde herkes otomobil alabilir, denilir. Oysa kendisini ezmeye panzer alınır.

Nutuklara bakılırsa herkes yurtsever, herkes vatansever; acaba özünde öyle mi?...

Milliyetçilere bakalım...

— Koministler Moskova'ya

— Milliyetçi Türkiye,

Yıllardır bu teraneyi bunlar kimin adına çalıp söylüyorlar. Rusya'ya karşıdırlar, Amerika'ya değil.

Rusya'ya karşı olup, Amerika'ya karşı olmamak, biçimsel bir yurtseverliktir. Amerika adına ilkel milliyetçiliktir.

Amerika'ya karşı olmak, Rusya'ya karşı olmamak o da biçimsel bir yurtseverliktir. Rusya adına yeni milliyetçiliktir.

Oysa özünde yurtsever olmanın tek ölçütü iki süper devlete karşı olmaktır.

Yoksa geçmiş sözde milliyetçilerle doludur.

İngiiizlere dayanıp, Almanlara karşı çıkanlar, PANİSTLAMİSTLER

Almanlara dayanıp İngilizlere karşı çıkanlar PANTÜRKİSTLER

Amerikaya dayanıp Rusya'ya karşı çıkanlar FAŞİSTLER

Rusya'ya dayanıp Amerika'ya karşı çıkanlar SOSYAL FAŞİSTLER

Özünde birleştikleri bir nokta var, kendi haklarına, özgüçlerine güvenmeyenlerdir. Yağı bir komşudan, bulguru diğerinden dilenerek pilav yapılmaz. Elden gelen öğün olmaz, olsa da vaktinde gelmez.

Demokrasi havarisi, hür dünyanın koruyucusu Amerikan milliyetçileri Amerikan emperyalizmi adına ortalığı kasıp kavurmakta, sağa sola salyalı saldırılar düzenlemektedir. Onun için düşüncesiz, beyinsiz, sadece burnu kan kokusu alan, kansız yaşayamayan av köpekleri yetiştirmektedirler

Bunlar Vietnam savaşındaki paralı askerlerin aydınlarıdır. İşkenceleri dünyanın her yerinde denedikleri kökü dışarıda beynelmilel işkencelerdir. İşkenceci işkenceyi bir amaçla değil, işinden zevk aldığı için yapar.

İşte ellerinse CIA'nın bildirisi,

Ceplerinde Amerikan parası,

T.R.T. de T.V. de bağırıp duruyorlar,

Dünya alemin maskarası,

Dilinden bırakmadığı türklüğü

Şuuru, gururu milliyetçiliği,

Çok uluslu şirketler adına

Zavallı sahteciliği......

Sahtekarlık sadece parada, pulda dolandırıcılıkta olmaz, hayatın her alanında olur. Özellikle politika sahtekarları, umutlarını; halkın cahilliğine bilinçsizliğine bağlamışlardır...... Onlar değil midir Hz. Ali'nin camide katledilmesinden beri aynı taktiği uygulayanlar.

Camilere bomba koyup, halkı Allah yoluna çağıranlar. Halk Allah yolunda cihad ederken onlar Allahın temsilcileri olarak yolunu buldular. Göstermelik abdest alıp namaz kıldılar. Elbette bilinçli halkın emek, ekmek özgürlük mücadelesi bu cehalet tellallarını yerle bir edecektir.

İste öte yanda sahte «T.K. P.» biçimliği, Özü proleterya Diktatörlüğü olan öğretiyi ne hale sokuyor. Koskoca bilimi, bilim diye iğdiş ediyor. İşverenlerle işçiler arasında bir tür ortaklık yükleniyorlar. İşverenler adına işçiler ezilsin diyor. Sözde iktisadi kalkınmayı gerçekleştiriyor.

Görüldüğü üzere, biçimsel olarak bir dönem herşey yapılabilir. Yalan söylenebilir, kitleler aldatılabilir, sorunların özü gizlenebilir.

Sözde devrimciler,,.. özde devrim budalaları, halkın taleplerini hafife alanlar, aşırı ciddi görünenler, keskin mürit kafalılar.

Bir lokma, bir hırka yerine,
Bir potin, bir parka,
Görenler korkar.

Tipindeki devrimci ucubeler biçimsellikten çok yararlanır. lar.

Bütün namussuzlar konuşmalarına namusla başlarlar. Çünkü her insan kendisine olmayanın özlemini duyar. Bazan kendisini ortaya zıddından koyar. Bütün vatan satıcıları kendilerini vatanperver göstermeye çalışır, kedi pisliğini örter gibi. İki üç çocuğu vatan haini ilan eder, kendi pis yüzünü gizler. Vatan satmak arsa satmaya benzemez. Öyle olsaydı bütün emlakçıları hain ilan ederdik. Vatanı satmak için vatandan sorumlu yetkili olmak gerekir. Vatanın satışına kimler imza koymuştur. Parasını kimler almıştır. Vatan haini kimler ilan edilmiştir, sorunun özü nasıl gizlenmiştir. Acaba gizlenebilmiş midir? Bu günkü ekonomik istila, siyasi istila, ülkemizin bağımsızlığını bırakmamıştır. Bağımsız son Türk devletinden bahsedenler neyi gizliyorlar. Acaba gizleyebiliyorlar mı?...

Yurtseverleri hain, hainleri yurtsever gösterme taktikleri acaba sonuçlarına ulaşabiliyor mu?

Son yıllarda neden işbirlikçi, tekelci büyük sermaye kuyruğu tutuşmuş it gibi saldırgan olmuştur. Irkçı, şeriatçı Faşist 2. MC. niçin kurulmuştur. Karşısına Sosyal Faşist UDC niçin çıkarılmıştır.

Ülkemiz gittikçe keskinleşen sınıf mücadelesi yaşamaktadır. Kökü dışarıda, beynelmilel azgın sermayenin halkımız üzerindeki uygulamalarına değinmeden önce, onun var oluş nedenlerine göz atmakta yarar var. En başta:

İşbirlikçi sermayenin ana kaynağına, yani uluslararası tekelci sermayenin bugünkü durumuna bakmak gerekir. 2. Emperyalist paylaşım savaşından beri bu sermayenin jandarmalığını sürdüren ABD'nin artık gerilediği görülüyor. ABD Emperyalizmini' besleyen kan damarlarını, Uzak Doğu'da kurtuluş savaşları veren ülkeler birer birer birer koparmıştır. Sonuçta:

ABD'nin ham madde, işgücü, siyasi ve askeri gücünü sağlayan kaynakları kurumuştur. Artık yükselen emperyalizm... LENİN'in tanımıyla «En güçlü iktisadi üretime sahip olan ya da yabancı ülkede enfazla sermaye yatırımı yapan ülke değil, yayılmakta olan, dünyanın kendisine daha elverişli şekilde yeniden paylaşılmasını talep eden ve bu talebi muazzam bir silahlanmayla ve kullandığı beşinci kollara dayandıran emperyalizm»

Sovyet Sosyal emperyalizmi ile ABD emperyalizmi arasında gittikçe şiddetlenen rekabet emperyalizmin tabiati gereği paylaşım savaşına dönüşecektir. Onun için bu iki devlet dünya halklarının baş düşmanlarıdır.

Emperyalizmin yarattığı ekonomik - politik buhranlar, bunalımlar, krizler daha çok yarı-sömürge durumundaki bağımlı ülkeleri etkilemekte ve bu ülkelerde sürekli işsizlik, pahalılık ve enflasyonlara yol açmaktadır. Bunlar politik-düzenbazlıklarla kitle lerin gözünden saklanmaya çalışılmaktadır.

Öte yandan bu durum ülkeler halklarının emperyalizme karşı git gide büyüyen nefret ve mücadelelerini de beraberinde getirmektedir.

İki süper devletin hegemonya mücadelelerinde emperyalist politikasının yeni özelliklerinden dolayı Sovyet emperyalizm ülkelerin sosyalizm özlemlerini ve yükselen bağımsızlık mücadelelerini kendi emperyalist politikasına alet ederek yayılmaktadır. Halklar arasında kardeşlik ve yardımlaşmadan söz etmektedir. Öte yandan da ülkelerin iç işlerine fiilen askeri müdahalelerde bulunmaktadırlar.

Halkını ezen burjuva dev-

letle ilişkiler kurmaktadır.

Yüksek faizle borç para vermektedir.

Kendini destekleyen siyasi mihrakları ve iktidarları güçlendirmketedir. Barış içinde bir arada yaşamaktan söz etmektedirler. Bir yanda da ABD ile silaylanma yarışına girmektedirler. Yeni savaş alanları açarak silah satışı sağlamaktadırlar. Ekonomik işbirliği adı altında topladığı ülkelerin hammadde ve ulusal zenginliklerini kendi ekonomik politikasına kullanmaktadır. SSCB sosyalisı olduğunu savunanlara son sözümüz şu: SOSYALİST BİR ÜLKE TABİATI GEREĞİ YAYILMA İHTİYACI DUYMAZ. YAYILAMAZ.

Ezilen halklara ve uluslara kurtuluş mücadelesinde destek olurlar. Asla ticari amaçla silah satmazlar. Askeri gücü ordusu ile o ülke toprakları üzerinde savaşa girmezler. Sosyalizmin dış politikada ilkeleri budur

Sovyet yayılma siyaseti geçmişteki sosyalist ülke olmasından yararlanmaktadır. Halkların bu yeni emperyalist güce karşı uyanıklığının zayıf oluşundan dolayı bu dönemde teşhir oluncaya kadar geçici güçlü görünmektedir. Eski, yıpranmış emperyalizme oranla daha hızlı yayılmaktadır.

Evet dünya siyasetinin böyle alt üst oluşuyla ülkelerin değişen Dünya şartları karşısında tavrı nedir...

Hem Amerika Hem Rusya: Türkiye'de gittikçe büyüyen bir kavga var. Bu kavga gerçek yurtseverlerle, biçimseller, özünde hainler arasındadır.

Bu kavga ulusal bağımsızlığı savunan,

Nereden gelirse gelsin, başka bir ülkenin müdahalesini, yabancının sermayesini reddedenlerin kavgasıdır.

Bu emeğin kurtuluşu ile birlikte sürdürülen bir kavgadır.

Bu davaya baş koyanlar emekçilerdir.

Kafasının ya da bileğinin emeği ile geçinenler, ter dökenler. vatan haini damgası ile suçlanmaktadırlar. Cezalandırılmaktadırlar.

Vatan haini olan kimlerdir. 10-12 saat gözünü kaldırmadan çalıştırılan ücretli köle işçiler mi?... Okumak için ailesinden para alan ya da çalışan öğrenciler mi?...

Hayat pahalılığına karşı ücretlerinin artması için, örgütlenen, örgütlenmesi yasak olan memurlar mı?..

Yoksa sorumluluğu not vermekle sınırlandırılan öğretmenler mi?...

Kimler, nasıl, hangi olanaklarla vatan satabilir?... Cevaplıyalım: Devletin kilit noktalarını, önemli mevkilerini tutan yüksek memurlar, yüksek rütbeli subaylar. Halk adına karar veren bakanlar, başbakanlar, komutanlar sermaye adına yasaları çıkaranlar.

Sermaye adına ikili anlaşmalar, gizli sözleşmeler imzalayanlar.

Üs kurmaya izin verenler.

Ulusal kaynaklarımızı yer üstü zenginliklerimizi yabancılara peşkeş çekenler.

Yabancı sermayeyi «teşvik edip» yatırım kolaylığı sağlıyanlar.

Hem Amerika hem Rusya diyenlerdir. Vatan hainleri, vatan satmak arsa parselleyip satmaya benzemez. İncelmiş yöntemlerle, ilişkilerle olur. Yabancı sermayeyi yurda sokmakla olur. Günümüzde emper yalizm darda kalmadıkça işgal ordusu ile girmez. Boşuna tank, top, masrafına girmez. Onun gözü o ülkenin insanlarını canında değildir, damarındaki kanındadır, enerjisindedir, iş gücündedir. Bir taşla iki kuş vurur. Hem iş gücünü hem de ham maddesini işler.

Askeri üsleri, antlaşmaları, yatırımları ile onlara kapıyı aralayan dostları aracılığı ile girer. Emperyalizmin dostu, halkın düşmanı bu yerli işbirlikçiler ar damarı çatlamış hayasızlar, düşmanlar içimize yerleştirirken bunu gizlemek için yaygarayı koparırlar. CIA'nın ellerine tutuşturduğu metinde:

— Kökü dışarıda mihraklar,

— Komünist tehlike

— Beynelmilel Komünizm

Bunlar bir yandan Moskovacı, Pekinciler çatıştı diye nutuk atarlar, bir yandan da beynelmilelcilikten dem vururlar, bunlar ne dediklerini bilmezler. Sadece çıkarlarını bilirler. Bunların amacı havayı bulandırıp, bulanık suda balık avlamaktır.

Vatanı satışa çıkaranlara
Pazarlığa girişenlere
Satışa aracılık edenlere

Komisyonu cebe indirenlere...

Karşı koyanlara, bu ağzı karalar, yüreği, on parmağında on yağlı kara olanlar. Hemen yaygarayı basıp «Vatan Haini» ilan ederler. Kendilerini de milliyetçi. «Yavuz hırsız ev sahibini bastırır.»

Oysa bu toz duman arasında gün gibi berrak değil midir. Bu sahte milliyetçiler kimlerdir. Kimlere ve neye hizmet ederler.

Halkın Dostları

Yurdunu gerçekten seven yurt severler.

Devrimciler, sosyalistler, halkını köleleştirecek yabancı sermayeye karşıdır. Dıştan gelen her türlü müdahaleye karşıdır.

Yurtseverliğin ölçütü budur. Sahte milliyetçilerin, ya ni işbirlikçiler sermaye nereden gelirse gelsin, paranın dini imanı vatanı olmaz diyenler. Pazarlık için hemen el uzatanlar. Dün düşman ilan ettikleri Rusya'nın kucağına oturanlar, hem Amerika hem Rusya diyenler. Nasıl oluyor da düne kadar komünizmi küfür belletip, halkı komünist umacısı ile uyutanlar. Heybelerini dolduranlar, bugün komünizm duvarını aşıp sermayesine avuç açmışlardır...

Çünkü:

Sermayenin vatanı yoktur. Dolayısıyla sermayeseverlerinde vatanı yoktur.

Kavga:

Yurtseverler ile sermayeseverler arasındadır. Uluslararası sermaye kendi yandaşlarını bularak ulusal çıkarları ayaklar altına alarak ülkeye sızar. Yerli işbirlikçiler halkın direnişi karşısında azarlar, azgınlaşırlar. Kanlı iktidarlarına otururlar. Kâr düzenine hizmet eden bu işbirlikçilerin çıkar uğruna satamıyacakları bir köşe, anlaşamıyacakları bir ülke yoktur.

Böyle olduğu dünden daha açık bugün ortadadır. Komünist tehlikeye karşılık ayrılan savunma harcamalarının askeri giderlerin ve alınan tedbirlerin dışta Amerikan çıkarlarına hizmet, içte ise, emekçi sınıflar üzerinde dikta ve tahakküm kurmak, olduğu gerçeği, Ve gerçek değişkendir.

Dün NATO'da yer alanların yarın Varvoşa Paktında yer alacağı gibi. Çünkü işbirlikçi Burjuvazinin, işbirlikçi olma niteliği değişmez. Ancak, değişen dünya şartlarında sınıf çıkarların göre birinden vazgeçip diğerinin yanında yer alabilirler.

Bu korkunç çelişki içinde yerli işbirlikçi sermaye emperyalizmin ülkedeki tahribatını işsizliğini pahalılığı, demokratik özlemleri MC ile *faşizmin kanlı kırbacı ile* dizginlemeye çalışmaktadırlar. Halk kesimleri arasında var olan çelişmeleri ırk mezhep eğitim vb. farklılıklarını derinleştirerek halkı birbirine düşürerek kendini gizlemektedir. Faşizmin, kişileri midelerinden avlamasına, zararlı düşünceleriyle akılları nı çelmesine engel olmak için onun maskesini yırtmak gerekir.

Faşizmin bütün çabası çaresizlikle kıvranan kapitalist düzeni bir süre kamufle etmektir. Kapitalizme karşı koyan nefret duyan yığınların sosyalizme ulaşmasına engel olmak için, aldatılması temeline dayanan felsefesiyle onların hayali hedeflere sürük ler, Halkı özlemleriyle kendine çekebilmek için faşist ideolojisi ile sosyalist taleplerı bile kullanmaktan çekinmez. Çekinmemektedir. Halk kesimlerinin geri yığınları arasında komandolar Türkeş' in adamları olarak kuşku ile izlenen güven vermeyen, hatta ardından gidilmesi tehlikeli görülen, fakati buna karşılık «Devlet Gücünü» elinde tutmasından güçlü görülmektedir. Bu güç bir avuç silahlı zorbanın halk üzerinde terör estirmesidir. Sermayenin bekçi köpekliğini yapanların silahsız halka saldırmasıdır. Para zoru ile silah zoru ile düşünceleri ezmesi sindirmesidir. Arkasına polis gücünü alıp silahsız, savunmasız insanlara saldırmasıdır. Arkadan vurmak, güçsüzlüğün, haksızlığın ve korkaklığın en açık belirtisi değil midir? *Halkın gözünde böyle* yapmak itliktir. Yiğitlik, ezilenin sömürülenin yanında olmak ve onun haklılığını savunmaktır. Yiğitlik halkın çıkarını hayatı pahasına savunmak halkın haklı davası yolunda savaşmak, savaşta yiğitçe ölmektir.

Halkın Savaşçıları olarak, devrimcilerin geri yığınlar

üzerindeki faşizmin korkularını gidermeleri gerekir. Tüm emekçilerin, tüm çalışanların vereceği siyasi mücadele zalimlere ve sömürücülere karşı olacaktır. Zalim sömürgenlerin mazlum halkımıza yönelttiği şiddet ve korkuya karşı devrimcilerin güven fakat maddi bir güven yaratmaları gerekmektedir. Kitlelerin güven duyup bel bağlıyacağı, ardından gideceği kendi siyasi partilerini yaratmaktır, birinci sorun. İkincisi faşizmin pençesinden kurtulabilmesi ve demokratik halk iktidarını koruyabilmesi için sosyalizmi halk yığınlarının arasına götürmek, yani kamu oyu yaratmak gerekir. Burjuvazinin şimdiye kadar kendi düzeninin mutlak olduğunu savunduğu halde artık sosyalizmi kabul etmek zorunda olduğu, ayrıca işbirlikçi kesimin sosyal emperyalistlerle içli dışlı olduğu günümüzde bütün bu politikaları iflas ettirmek ve yığınları devrime götürmek için, gerçek sosyalizmi onlara götürmeliyiz. Burjuvazinin şimdiye kadar sürdürdüğü anti-komünist propagandayı kırmak için, sosyalist propagandayı hızlandırmalıyız. Yoğun ideolojik mücadele verilmelidir ki, halk yığınları ne olduğunu anlamadığı, yalanla beslendiği için yeni düzenin -sosyalizmin- doğrusunu kavrasın, sosyalizm konusundaki yanlış bilgiler yerini doğru bilgilere, güvensizlik yerini güvene bıraksın. Bu güvenle kitleler sosyalizme sahip çıkacak onu savunup koruyacaktır. Karşı propagandanın, kara propagandanın yaygın ve etkili olmasına karşın, burjuvazinin yığınla çelişkisi ortada işlenmiş durmaktadır. Düzene ait bir çürü iğrenç mülkiyet ilişkileri, ahlaksızlık örnekleri, sömürü-rüşvet-yolsuzluk-hırsızlık deneyleri, din iman Kur'an ve vatan satıcıları ortadadır. Hem de gün geçtikçe ve tükendikleri ve toplu halde MC gibi bir araya geldikleri gibi.

Yığınla yaşanmış olay, söylenmiş söz ortadadır. Hergün git gide artan birikip duran bu malzemeleri derleyip işlemek, halkın gözleri önüne sermek gerekiyor. Onların yığınlarıdır. Ördüğü yalan duvarlarını yıkmak için elde yeterli bol malzeme vardır. Bu malzemeleri değerlendirip, halka iletecek olan devrimciler ve sanatçılardır. Kamu oyunu aydınlatmak için sosyalizmin, evlilik, mülkiyet, din, ahlak anlayışı konularını, bu konularda devrimci düşünceleri açmak gerekir. Bunlara halkın hassas olduğu ve bu alanlarda anti-komünist propagandanın ısrarla yoğunlaştırıldığı bilinmekte, ancak devrimciler tarafından ihmal edilmektedir.

Baştan beri anlattığımız gibi hayatta ve sanatta biçimsellik büyük bir rol oynar. Gerçi herşey demek değildir. Ama üzerine gidilmezse özü yukarıdan beri sıraladığımız gibi saptıracak kadar önemlidir.

Biçimde bir dış ögedir. sanatçının içeriğe kazandırdığı bir ambalajdır, denilemez. Öylesine içeriğe aittir ki, çoğu kez sanatçıda ona içerik gözüyle bakar. Hayatta da biçime içerik gözüyle bakıldı dığı gibi.

Çünkü bir sanat yapıtının yaratımında Biçim ögeleri sanatçının gözü önünde madde halinde vardır. Bazen maddi alandan daha önce belirlenir. Belirginleşir kurgu sırasında birçok şey denebilir. Olayı şu ya da bu biçimde canlandırabilmek için değişik karşıtlar art arda koşar. En kötü sözcükleri bile yıkar, tozdan arındırır. Çünkü sözcükler çok çabuk tozlanır.

Kolayca yörüngesinden kayma eğiliminde olan konumlar üzerinde yeniden çalışır. Sanatçı her zaman yazdığını sürekli olarak gerçeğin bir kopyesini, ya da kendi dışındaki gerçeğin iç dünyasının da bıraktığı etkiyi biçimlendirdiğinin bilincinde değildir. Bu arada zaman zaman yapıtın zararına takılıp kaldığı çok olur. Bozma olasılığı işleyiş biçiminin yanlış olduğu ya da bir yana bırakılabileceği anlamına gelmez. Büyük biçim sanatçıları bu tehlike ile karşı karşıyadırlar. Büyük başarısızlıklara uğradıkları olur. Biçim açısından, aşırı düzeltme çabaları yapıtı bozar.

Çoğu zaman ilhamını volkandan lav püskürüyorcasına ortaya koymakta aynı sonucu doğurur.

(Devam edecek)

Çekoslovakya Halkı Sosyal-Emperyalizmi mutlaka yenecektir

Bundan tam 10 yıl önce 20 Ağustos 1968 gecesi, Sovyetler Birliği topuyla, tankıyla, askeriyle, uçağıyla ani bir baskın yaparak Çekoslovakya'yı askeri işgali altına aldı.

Stalin'in ölümünden sonra, Sovyetler Birliği'nde iktidarı ele geçirerek, ülkeyi, kapitalizmi geri getirerek revizyonist ve giderek emperyalist bir ülke haline getiren Kruşçef revizyonistleri ekonomik ve askeri çıkarlarının tehlikeye düştüğünü görerek Çekoslovakya'yı işgal ettiler. Bu onların gerçek yüzlerini; sosyal emperyalist, sosyal faşist yüzlerini dünya halklarına gösteren çok önemli bir olaydı.

Doğu Avrupa'daki sosyalist ülkelerde, Sovyetler'deki gelişime paralel olarak revizyonistler iktidarı ele geçirerek güçlenmişlerdi. Çekoslovakya'da da Dubçek iktidarı, başta ABD ve Almanya olmak üzere çeşitli emperyalist güçlerle ekonomik ve kültürel ilişkilerini güçlendiriyordu ve gittikçe batıya kayıyordu. Stalin döneminde, Sovyetler Birliği ve diğer doğu bloku ülkeleri arasında sosyalist dayanışma temelinde kurulan ittifakları, Sovyetlerin ekonomik ve askeri çıkarlarına hizmet eder hale dönüştüren, Kruşçef revizyonist kliği, Çekoslovakya'nın bu ilişkileri karşısında ekonomik ve askeri çıkarlarının tehlikeye düştüğünü görerek, Çekoslovakya'yı işgalde zerre kadar tereddüt etmedi.

Dünya halklarına karşı sosyalist maskesi takan, Kruşçef kliği, aynen Hitler'in Avrupa'yı, ABD'nin Vietnam'ı işgal ederken dediği gibi, «barışı korumak», «barışı güçlendirmek», «Avrupa'da barışın temellerinin korunması» için Çekoslovakya'yı işgal ettiğini söyleyecekti... Onlar Çekoslovakya'yı ekonomik ve askeri çıkarları için değil, «Sosyalizmin meyvelerini korumak», «Kardeş ülkelerin sarsılmaz dayanışmasını korumak», «Sosyalist topluluk ülkelerinin güvenlik menfaatlerini korumak» için işgal ettiklerini söylediler.

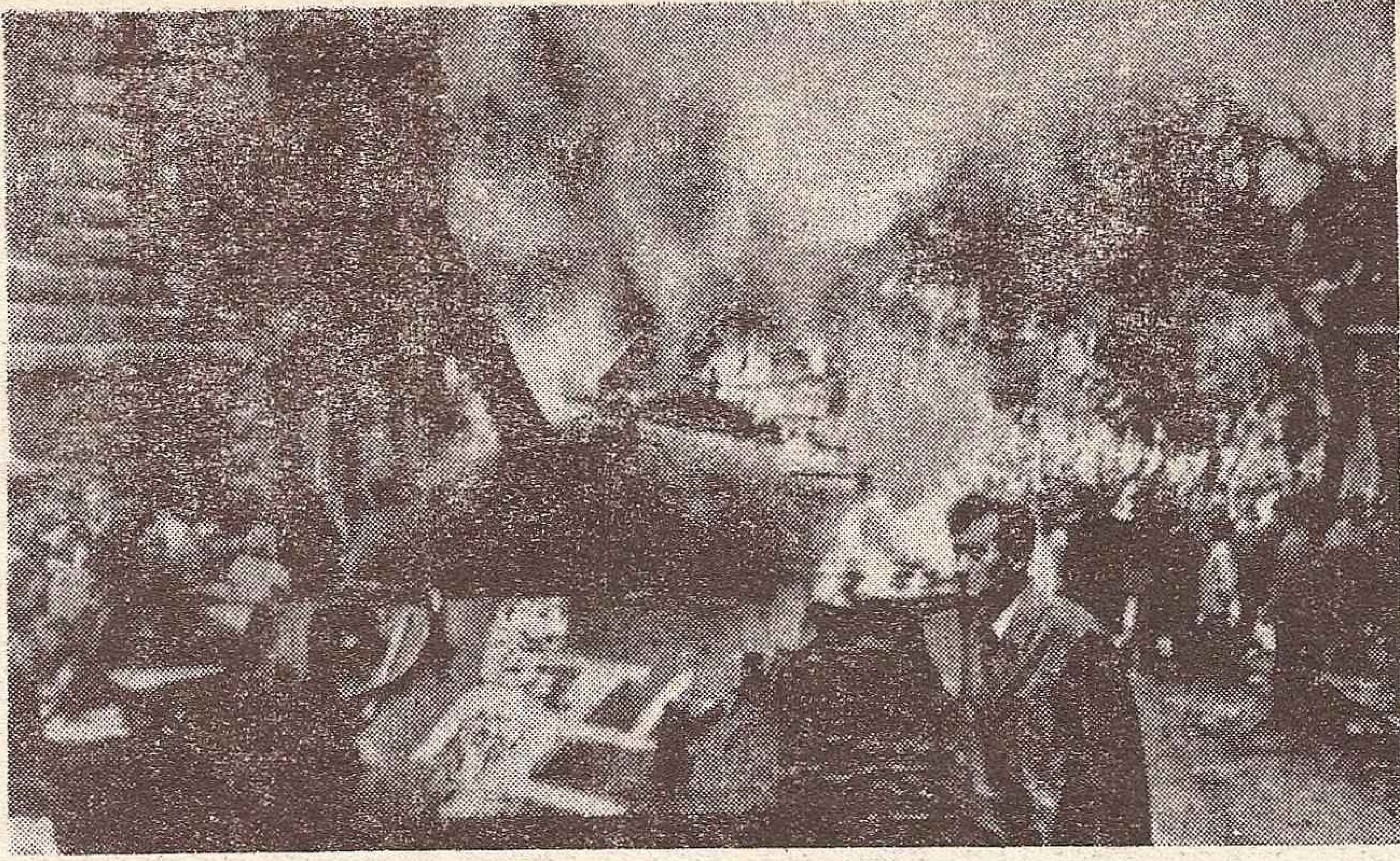
Çekoslovakya halkı, faşist işgale karşı yiğitçe direndi. İşçiler, memurlar, köylüler, öğrenciler, Sovyetler ve diğer Varşova Paktı ülkelerinin işgalci askeri güçlerine karşı günlerce yoğun mücadele verdiler. Çek halkı, ülkesinin bağımsızlığı için, faşist işgalcilerin askerine, silahına, tankına, karşı canı pahasına mücadele ederken, Dubçek yönetimindeki Çek revizyonist kliği, işgalden önce halkı direnmeye, herhangi bir müdahaleye karşı mücâdeleye çağırırken, işgalden sonra, yüzseksen derece çark edip, halka ihanet ederek, halkı sükunete, soğukkanlı olmaya, hiç bir çatışmaya girmemeye vb. çağırıyor ve açık faşist işgale rağmen Sovyet yöneticileriyle Moskova'da masa başına oturuyordu.

Moskova'da hazırlanan «Sovyet - Çekoslovak Görüşmeleri Ortak Bildirisi» içinde; «Toprak bütünlüğüne saygı», «İç işlerine karışmama», «Dostluk ve dayanışma», «Sosyalist topluluğun bütününün menfaatlerinin korunması» vb.'den bol bol sözediyordu.

Yani Sovyetler Birliği Çekoslovakya'yı; toprak bütünlüğüne saygı göstermek ve iç işlerine karışmamak için işgal etmişti. Sovyet tankları Çek halkına dostluk ve dayanışmalarını göstermek için ateş açmıştı, vb. vb....

Çekoslovakya'nın işgali, dünya halkları için çok önemli bir ders olmuştur, gerek revizyonist yöneticilerin, emperyalist işgale karşı takındıkları tavır bakımından, gerek Sovyetlerin sosyal-emperyalist yüzünün açığa çıkması bakımından çok büyük önem taşımaktadır... Sovyetler Birliği'nin amacının, kendi deyimiyle «Sosyalist topluluğun çıkarlarını korumak» değil, kendi emperyalist çıkarlarını korumak, geliştirmek ve dünyanın yeniden paylaşımını sağlayıp yeni sömürü alanları kazanmak olduğunu öğretiyor bize Çekoslovakya deneyi.

Çekoslovakya halkı Sovyet sosyal-emperyalistlerini ve işbirlikçilerini mutlaka yenecek ve sosyalizmin şanlı bayrağını yeniden dalgalandıracaktır...

ÇEKOSLOVAKYA
HALKI
SOSYAL-EMPERYALİZMİ
MUTLAKA
YENECEKTİR...

